

Zasavski TEDNIK

Štev. 33

TRBOVLJE, 10. AVGUSTA 1957

Leto X.

Izdaja Okrajni odbor SZDL Trbovlje. • Urejuje uredniški odbor • Odgovorni urednik Stane Suštar • Naslov uredništva in uprave: Zasavski tednik • Trbovlje I, Trg revolucije 28 • Telefon štev. 91 • Račun pri Komunalni banki, Trbovlje 62-KB-10-146 • List izhaja vsako soboto • Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrletna 100 din, mesečna 40 dinarjev • Tiska tiskarna Časopisnega podjetja »Slovenski poročevalci« v Ljubljani • Cena izdru 10 din • Rokopisov, ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek, ne vračamo.

7 dni po svetu

»Prizadevali si bomo, da bomo izkoristili teh nekaj dni, ki jih bomo preživeli tu, da bi bolje spoznali vaše ljudstvo.« je dejal.

HO SI MINH

ob prihodu v Beograd, kamor ga je povabil naš tov. predstavnik Tito. Naše ljudstvo je navdušeno pozdravilo Ho Si Minh upeposlance, kjer se je zadržal nekaj kratkih minut. Na Brionih ga je sprejel tov. Tito, kjer sta se obe vladi delegaciji razgovarjali o perečih mednarodnih vprašanjih.

V središču svetovne pozornosti pa je še vedno sestanek

TOV. TITA IN HRUŠČEVA V ROMUNJI

Ni nobenega dvoma, da bo sestanek v marsičem koristil izboljšanju odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Gre končno za duh beogradske in moskovske deklaracije, in ni nič čudnega, če je naša javnost z zadovoljstvom pozdravila omenjeni sestanek, saj se bodo končno odstranili razni nesporazumi, ki so morali doslej ovirati še tesnejše sodelovanje.

SOVJETSKI OBISK V VZHODNI NEMČIJI

Nedavno sta Centralni komitej KP SZ in sovjetska vlada sprejela vabilo centralnega komiteja enotne Socialistične stranke v Nemčiji in vzhodnonemške vlade, naj sovjetska partijska in vladna delegacija obišče Vzhodno Nemčijo.

Delegacija Sovjetske zveze, ki jo sestavlja Hruščev in Mikojan ter drugi visoki vladni strokovnjaki, so prispeli v Vzhodno Nemčijo v četrtek in bo ostala tam teden dni. Med obiskom bodo sovjetski gostje obiskali več vzhodnonemških mest, med srečanja s funkcionari Socialistične stranke in vzhodnonemške vlade pa bo več političnih in gospodarskih razgovorov.

RAZPLET OKROG CIPRA

Videti je, da se bo zadeva Ciper vendarle premaknila z mrtve točke. Atenski tisk namreč poroča, da je britansko veleposlaništvo v Atenah povabilo grško vlado na tristranske razgovore o Cipru. Razgovorov bi se udeležili tudi predstavniki Turčije in Anglije. Iz istih virov je slišati, da omenjena konferenca ne bo ponovitev trojne londonske konference o Cipru, ki je bila poleti leta 1955. Ker bo razen omenjenih vlad sodeloval pri razgovorih tudi generalni sekretar Atlantskega pakta Henry Spaak, je pričakovati, da Anglija ne izključuje možnosti, da bi razgovorom prisostvovali tudi predstavniki Cipra.

OBISK TOV. VUKMANOVIČA DEŽELAM DALJNEGA VZHODA

Te dni je odpotoval na priateljski obisk v dežele Južnega vzhoda tov. Svetozar Vukmanovič. Onod bo tov. Vukmanovič navezal še tesnejše stike med državami Indonezije, Tajske, Kambodže, Burme, DR Vietnam, Kitajske, Japonske, Pakistana in Etiopije.

VERME

ZA ČAS OD 8.
DO 18. AVGUSTA

Okoli 10. avgusta reviltna davnine z ohladičilo, zatem zopet jasno in vroče poletno vreme, le sredi avgusta ali malo pozneje nekaj krajevnih neviht.

(Napoved priredil V.M.)

S KONFERENCE ZK V HRASTNIŠKI STEKLARNI

POGUMNO TEŽAVAM NAPROTI

Nekateri komunisti v hrastniški steklarni so že moji stari znanci. Spoznal sem jih na zadnjem seminarju za člane delavskih svetov, ko sem si ustvaril o njih najboljše vtis. Tudi na nedeljski konferenci ZK me niso razočarali. Kakor prej, sem tudi tokrat ponovno ugotovil, da so delavni ljudje, polni volje in elana, kar se odraža tudi v doseženih uspehih. O teh je bilo v poročilih zelo malo povedano, toda kaj bi to, ko pa so dejanja dovolj prepričljiva.

Povojna pot steklarne v Hrastniku ni bila ravno s cveticami posuta. Steklarji so morali začeti delati in ustvarjati v zastarelih tovarniških prostorih s popolnoma izrabljenimi stroji. Leta in leta so presegali svoj proizvodni plan, ki je bil vsako leto večji. V tovarni, ki bi morala že prenehati z delom, so steklarji proizvajali dobrine in ustvarjali sredstva, ki jih je naša skupnost toliko potrebovala. Tako jim niso ostala celo lastna amortizacijska sredstva, ki bi bila toliko potrebna za obnovo zastarele tovarne. Toda steklarji zaradi tega niso klonili glave, ampak so pogumno vztrajali, ker so imeli pred seboj svetle perspektive. Trdno so verovali, da jim bo družba, ko bodo to dopuščale finančne možnosti, odobrila potrebno investicijsko posojilo za rekonstrukcijo steklarne. In to se je naposled tudi zgodilo. Steklarna je dobila prvi del posojila v znesku 132 milijonov din.

Iz zapisnikov tržnih inšpektorjev

Okrajni in občinski tržni inšpektorati so v drugem tromesečju letošnjega leta pregledali 314 obratov, ki sodijo pod pristojnost teh ustanov. V kaznovanje so inšpektorati priglasili 28 odgovornih oseb in gospodarskih organizacij. Izmed vloženih naznanil pa je bilo doslej rešenih samo pet, kar opominja na počasnost postopka pred sodišči in na neučinkovitost pozno izrečenih kazni.

Iz dela tržnih inšpektorjev v prejšnjem tromesečju velja omeniti pregled gostinskih in turističnih objektov. V tej akciji so inšpektorje pregledale 133 gostinskih in turističnih obratov in izdale 100 odločb za odpravo ugotovljenih pomanjklivosti. Ob tej priložnosti so inšpekcijski organi dognali, da ponekod ne izvajajo določb uredbe o gostinskih podjetjih in gostiliščih tako, kakor to želi zakonodajalec. Tako se na primer še vedno zgodi, da zasebni gostilničarji zaposlujejo tuje delovne moči. To je delno tudi posledica nejasnosti določila o zaposlovanju tuje delovne sile, ki dopušča vse mogoče izkrivljanje. Nekatera gostilišča še vedno ne izvajajo 47. člena uredbe, ker se še vedno dogaja, da osebe prejemajo hrano po nižjih cenah, čeprav to v tarifnem pravilniku ni določeno. Ponekod nadalje zelo površno vodijo evidenco o nakupu in prodaji alkoholnih pijač. Zaradi tega je že skrajni čas, da zakonodajalec izda posebne predpise o evidenci v gostiliščih. Važno je nadalje omeniti ugotovitev tržnega inšpektorata, da imajo nekatera društva še vedno v svojem sestavu gostilišča, ki zaradi krstitve predpisov poslujejo pod mnogo ugodnejšimi pogoji kot ostala gostilišča.

Tržni inšpektorji so v preteklem tromesečju ugotovili precej primerov prekrškov določene maloprodajne cen. Tako je na primer prodajalna KZ Videm-Kriško levi breg prodajala petrolej za 10 din dražje, KZ Tržišče pa mast in olje za 12 din dražje, prav tako KZ Dobovec mast in olje za 13 din dražje itd. Ker so cene teh predmetov določene z zveznimi predpisi, je prekoračitev predpisanih maloprodajnih cen kazniv, češar pa se odgovorni ljudje v trgovini premalo zavestno.

Na področju okraja je še vedno mnogo ljudi, ki opravljajo obrti brez dovoljenja. Največ-

Steklarji pa z investicijskim kreditom še niso rešeni vseh skrbi. Najtežje še pride, ko bo treba obnovljati tovarno, ne da bi trpela proizvodnja. To bo izredno težavna naloga, katere izvršitev bo terjala napore vseh komunistov in ostalih članov delovnega kolektiva. Nedeljska konferenca komunistov v tovarni je ustvarila vtis, da se komunisti zavedajo vseh težav, da pa so pripravljeni dati vse iz sebe za čimprejšnjo obnovitev tovarne. Komunisti so izjavili, da bodo stali odločno na čelu delovnega kolektiva v borbi za uspešno izvršitev proizvodne naloge. To resda ne bo lahko, saj se bo zaradi rušenja starih tovarniških objektov delovna površina v steklarni zmanjšala za polovico, toda za ljudi, v katerih živi jasna zavest, da je tovarna njihova bodočnost, ni nepremostljivih ovir.

Obnovitev steklarne bo seveda močno spremenila podobo spodnje hrastniške doline. Z odstranitvijo stare stanovanjske hiše nasproti tovarni je nastala razveseljujoča sprememba, kakor da se je dolina razširila in da so tamkajšnji grad zgradili šele sedaj. V teku je nadalje izgradnja asfaltirane ceste, ki bo dala Hrastniku lepše lice. Podoba doline pa se bo še bolj spre-

krat gre tu za mlinarje, krojače, šivilje in še druge. Mnogi med njimi so pred leti imeli potrebno obrtno dovoljenje, pa so ga pozneje odjavili, da bi se na ta način znebili družbenih dajatev. Tržni inšpektorati občin so glede na njihovo številčno zasedenost prešibki, da bi lahko uspešno zajeli ali celo popolnoma odpravili šušmarjenje. Temu vprašanju bi morali posvetiti večjo pozornost tudi občinski ljudski odbori, ki so v prvi vrsti zainteresirani na odpravi šušmarjenja, zaradi katerega izgube precej dohodkov. Končno se za odpravo šušmarjenja premalo zanimajo tudi sami prizadejani obrtniki, ki se pri naštevavanju svojih težav zelo radi sklicujejo na šušmarjenje, niso pa pripravljeni ničesar storiti k njegovemu odpravljanju.

—ne

na, ko bodo porušili stara tovarniška poslopja in sezidali nova, ko bodo uredili park nad gradom, ko bodo dogradili začete stanovanjske bloke in ko bodo naposled uredili tudi okoličnico tovarne kemičnih izdelkov. Hrastniška dolina bo kmalu postala bolj prijazna in vesela, tako da ne bo več držalo, da je hrastniška dolina najbolj pušča in umazana izmed vseh dolin v naših revirih.

Na konferenci so razpravljali tudi o slabostih v delu ZK. Tako so med drugim dejali, da z ničemer ni mogoče opravičiti tega, da je izmed 500 zaposlenih žena samo 17 članic Zveze komunistov. Prav tako je bilo v preteklem delovnem obdobju premalo sistematičnega ideološkega študija, kar bodo skušali popraviti. Posebna komisija bo sestavila program študija v zimskih mesecih, kar bo, če ga bodo

PROGRAM prireditve za V. občinski praznik občine ZAGORJE za 10. in 11. avgusta 1957.

SOBOTA, 10. VIII.:

ob 18. uri: tradicionalni štetni tek »POZELAV OBČINI« po zagorskih ulicah

Ob 20. uri: Marijan Mešinc — »KOMEDIJA O KOMEDIJI« v števcih »Svobode I«

NEDELJA, 11. VIII.:

ob 7. uri: SLAVNOSTNA SEJA Občinskega ljudskega odbora Zagorje

ob 8. uri: SLAVNOSTNO ZBOROVANJE z RAZVITJEM ZASTAVE Društva upokojencev na letnem telovadšču TVD »Partizan«

ob 9.30: KEGLJAŠKO POKALNO TEKMOVANJE na kegljišču SD »Proletarec«

ob 13. uri: OBDARITEV UPOKOJENCEV

ob 16. uri: LJUDSKO RAJANJE na letnem telovadšču SD »Proletarec«

ob 17. uri: nogometna tekma NK »SVOBODA« Kočevje: SD »Proletarec« Zagorje na stadionu SD »Proletarec«

ob 18. uri: košarkarska nočna tekma »ODRED« Ljubljana : KK »Proletarec« Zagorje

Pomnožiti vrste ZK

S KONFERENCE ZK NA RUDNIKU ZAGORJ

REDNE KONFERENCE ČLANOV ZK NA RUDNIKU ZAGORJE SO SE MIMO ČLANOV UDELEŽILI ŠE ČLANI ZK Z SLOVENIJE TOMO BREJC, ČLAN OK ZK TRBOVLJE KAREL ŠTERBAN IN SEKRETAR OKB ZK ZAGORJE FRANCE LUDOVKA. NA KONFERENCI JE POROČAL SEKRETAR RUDNIŠKEGA KOMITEJA ZK JOŽE PODJED.

Člani ZK rudnika Zagorje so bili zelo aktivni pri izvajanju sklepov na področju gospodar-

stva. Da pa bi proizvodnjo rudnika v letih 1957, 1958 in 1959 še povišali, je delavski svet rud-

nika sklenil najeti potrebne investicijske posojila. Ta sredstva nameravajo na rudniku uporabiti za rekonstrukcijo in povečanje kapacitete premogovne separacije, za mehanizacijo transporta in za gradnjo objektov družbenega standarda. Priporočila pa moramo, da je rudniku za sedaj odobren le kredit za investicijsko izgradnjo, ne pa tudi za objekte družbenega standarda. Rudnik Zagorje ima za leto 1957 dovoljen kredit za gradnjo objektov družbenega standarda le v višini 28 milijonov dinarjev, ki jih je dobil iz republiških sredstev. Vendar pa problematika investicijskih izgradenj ni to-

liko v preskrbi kreditov in izvedbi del kot v preskrbi potrebne dokumentacije za izgradnjo. Nekoliko bolje, vendar ne lahko, je s projektiranjem jamskih gradenj in pripravi za mehanizacijo. Za dokončanje projektov v ostalih stvareh so pa na rudniku naleteli na precejšnje težave glede rokov, in za izvršitev in za postopke pri komisijskih. Kljub temu so pa na rudniku že začeli z deli za razširitev industrijskih tirov na separaciji. V letu 1956 se bo morala gradnja kapacitet skomčati, saj bo rudnik tedaj dosegel proizvodnjo 770.000 ton premoga. S to proizvodnjo oz. pridobitvijo (prenos na drugi strani)

Odkritje spominske plošče revirskemu prvoborcu

V Podkraju nad Mežico, v občini Kottlje, so odkrili spominsko ploščo padlemu revirskemu prvoborcu, prvemu sekretarju OF za mežsko okrožje, Poldeu Eberlu-Jamskemu. Slovesnost se je udeležilo precej ljudi z Raven in okolice, kar dokazuje, da je bil tovariš Polde Eberl poznan in priljubljen med prebivalstvom Slovenske Koroške. Spominsko ploščo padlemu borceu je oskrbel organizacija ZB z Raven, na spominskem slavlju pa sta govorila predsednik OO ZB Albert Konec in sekretar OO ZB Albert Konec. ZB z Raven, na spominskem slavlju pa sta govorila predsednik OO ZB Albert Konec in sekretar OO ZB Albert Konec. ZB z Raven, na spominskem slavlju pa sta govorila predsednik OO ZB Albert Konec in sekretar OO ZB Albert Konec.

med prvimi komunisti iz revirjev, ki so se morali takoj po vdoru okupatorja v naše kraje umakniti v gozdove. Že v revirjih je opravljal važne politične funkcije, spomladi 1943 pa je odšel na Koroško. Tam pa je ob močni hajki Nemcev padel v bližini Lubasove domačije. — Jamski je bil dober govornik in organizator. Poznala ga je domala vsaka kmetinja na Koroškem. Rad se je oglašal pri ljudeh in z njimi razpravljaj. Ko je tovariš Eberl padel, je zavlada žalost med vsemi prebivalci Slovenske Koroške, saj so z njim izgubili predanega borca za socializem. (mal)

ZASAVSKI PLANINCI SO ZBOROVALI NA PREHODAVCIH

Večkrat se snidejo zasavski planinci, da se pogovore o raznih vprašanjih, ki tarejo planinska društva, seveda pa tudi o tem, kako naj se bolj razvijajo planinsko dejavnost. To pot so si za posvetovanje izbrali planinski svet v Julijskih Alpah, kočo na Prehodavcih. Znano je, da so to planinsko kočo postavila planinska društva našega Zasavja in da stoji na zelo ugodnem kraju, od koder je lep razgled.

Na Prehodavcih so se v soboto, 3. avgusta, zbrali zastopniki vseh desetih planinskih društev trboveljskega okraja. Uvodno poročilo o problemih zasavskih planinskih društev je imel tovariš Stane Koselj, ki je poudaril tudi potrebo večje propagande za planinstvo, ki jo je treba podpreti s predavanji, izlety, z ustanavljanjem mladinskih odsekov pri planinskih društvih in podobno. Iz poročila pa je bilo tudi razvidno, da je največja rakova rana planinskih društev finančno vprašanje.

V razpravi se je med ostalimi oglašil tov. Janez Jesenšek, sekretar okrajnega odbora SZDL Trbovlje, ki je za ostalo društvo grajal odnos Planinske zveze Slovenije do njenih društev, ki ne pošilja svojega zastopnika na sestanke Zasavske planinske zveze in tudi tokrat ni bilo nikogar, skoravno so pri ZPS obljubili da pridejo. Tov. Jesenšek je govoril nadalje o vlozi sindikatov, ki lahko mnogo store med svojim članstvom, da se obisk planinskih krajev poveča. Sindikati lahko v tem pogledu dosti napravijo in ni prav, da propagirajo samo obisk obmorskih krajev.

Prav tako so v razpravi go-

vorili o propagandi planinstva po naših šolah z lepimi slikami, s priobčevanjem članov v naših časnikih. Izrečen je bil tudi občutek, da »Planinski vestnik« vse preveč opisuje alpinizem in kraje po Gorenjskem, medtem ko ima za ostalo planinsko dejavnost kaj malo prostora. Do končnega zaključka pa planinci niso prišli pri vprašanju, kako rešiti vprašanje dela in članstva, kajti znano je, da je ta član planinskega društva, drugi turističnega društva, tretji je včlanjen v olepševalnem društvu, spet drugi so člani Počitniške zveze, člani tabornih društev itd. Tako ostaja še odprto vprašanje, kako vključiti delo vseh teh organizacij, da bo planinstvo doseglo še večji razmah in da bodo naši delovni ljudje še v večjem številu obiskovali naše lepe planinske postojanke. To vprašanje bo treba vsakakor rešiti v republiškem merilu.

Zaključek tega koristnega posvetovanja je bil, da je potrebna za planinstvo še večja propaganda, nato pa so razdelili razpoložljiva sredstva za planinske postojanke.

Boj otroški paralizni

V občini Videm-Kriško so že postavili štab za organizacijo cepjenja proti otroški paralizni, ki je že izdelal program svojega dela. Tako bo v septembru konferenca vseh delavskih svetov, na kateri bodo v glavnem obravnavali potek cepjenja in pomoč pri tem, nadalje bo več predavanj itd.

Cepili bodo otroke od 6 mesecev do 6 let starosti v vseh večjih vaseh.

Kmalu bo konec kopanja in poletnega veselja. Zato izkoristimo še te lepe dni!

NAPAKE V GOSTINSKEM OMREŽJU

Za potrošnika vse dobro?

PREMALO POZNAMO TO USTANOVO

To pot bi želeli predstaviti širši javnosti okrajni sanitarni inšpektorat in higienski zavod, ustanovo, ki skrbi za zdravje prebivalcev našega okraja. Prvi strokovni delavec te ustanove je sanitarni tehnik Jože Plešćak, njen sedanji predstojnik, ki je do nedavnega sam opravljal vso sanitarno inšpekcijsko delo in izpolnil ustanovo do sedanjih zmogljivosti.

Skrb za zdravje za težko in odgovorno delo, ki posega v vsa področja družbenega življenja. Veliko časa in truda je bilo treba vložiti, da bi prebivalci dobili zdrava živila in iz čistih rok. Včasih je n. pr. zelo težko prepričati gostilničarje, da je zaradi zdravja treba urediti gostilniške prostore in vzdrževati in snagi jedilno orodje in posoda, kozarce in steklenice, ter stranišča; peka spet, da naj bolj pazi na sito in svojo snago, trgovine, da naj uskladiščno živila tako, da se ne bodo pokvarila, in jih zaščitijo pred mrčesom, da osebe v vseh teh obratih skrbijo za čiste delovne obleke in svojo snago. Vse to je potrebno, da ne bi prišlo do izbruha nalezljivih bolezni. To ustanovo pa zanima tudi, kako skrbijo podjetja in obrtniki za zdravje in varnost pri delu, če žene in mladostni delavci opravljajo svojim močem primerno delo, da bi zmanjšali število obratnih nesreč. Pri vseh gradnjah sodeluje s strokovnjaki navesti, da bi bila nova stanovanja in delovni prostori zdravi.

Delovanje te ustanove pa je širši javnosti premalo poznano, kar sklepamo iz tega, ker se redko zgodi, da bi prišla gospodinja in prinesla pokazati n. pr. pokvarjeno maslo, ali morda pokvarjeno salamo ali plesniv sir, kruh, v katerem so koščki urvice, ali pa še kaj hujšega. Kaj šele, da bi prišel kmet in prinesel za nasvet, kako naj si uredi gnojišče, stranišče, greznico, ali celo svoj vadjak. Tudi to se ne zgodi, da bi prišel gost in povedal, da je v tem ali onem gostišču kosil in imel potem težave z želodcem, da je dobil plesnive cigarete itd.

Zelo razveseljivo bi bilo, da bi postala tudi širša javnost bolj pozorna na napake, ki se tu in tam dogajajo. Tako sodelovanje bi bilo koristno in lep prispevek k skupni skrbi za zdravje.

T. F.

Ko obiščeš ta ali oni gostinjski lokal v Trbovljah in si želiš osvežitve v poletnih dneh, boš pogosto zaman iskal osvežitve pičke. Ta lokal nima piva, drugi ne kisje vode, in to prav sedaj, ko je sezona za to pičke na višku. Za pivo nam pojasnijo, da pivovarna ne more ustreči vsem naročilom, za kisljo vodo pa največkrat, da ni prevoznih sredstev. Pri vsem tem bo pa menda le res, da je vsemu temu kriva le slaba organizacija, ki ne oskrbi pravočasno zadostnih količin teh artiklov. Trbovljanci pa zaslužijo s svojim trdim delom, da bi malo bolje skrbili zanje.

Če pogledamo cenike po posameznih gostinjskih obratih, bomo videli, da v dveh lokalih niso enaki. Težko najdemo gostilno, kjer so cene vsaj kolikor toliko zmerne. Res morda zaradi manjših režijskih stroškov. Tj. pa bi se lahko zmanjšali, če bi gostinjsko osebje malo bolj gledalo na svoje goste. Potem se ne bi več zgodilo, da bi gost odšel iz lokala, ker mu je natakarica dejala, da bi mu postregla z brizgancem s kisljo vodo, pa ni imela izvirja za zamazek! Prav tako se ne bi zgodilo, da bi mnogi odhajali zaradi izjave osebnega gostinca, češ da so še druge gostilne v Trbovljah, če gost zaradi nestrpnosti malo posilnari zaradi navočila. In končno, kakšen vtis napravi na tujca in tudi na domačina, če pride jutraj v lokal, da bi si po potovanju ali pa po nočni službi privoščil, kozareček zganja — kakor se je to v resnici zgodilo — pa mu je postregla s tem okrepčilom jutranja služboča uslužbenka, ki je prenehala s svojim pometanjem,

čiščenjem pajuvalnikov in brisanjem prahu — in mu, ne da bi se prej umila roke, res postregla.

In še to: ali je res že gostinjski obrat, če gostinec postreže gostu lahko samo s salamo in sirom, če je lačen? Res, da tega ni mogoče trditi o vseh gostinjskih lokalih, vendar jih je v Trbovljah precej takih, in to na mestih, kjer bi popotnik lahko pričakoval, da si bo "privzel dušo", kakor pravimo,

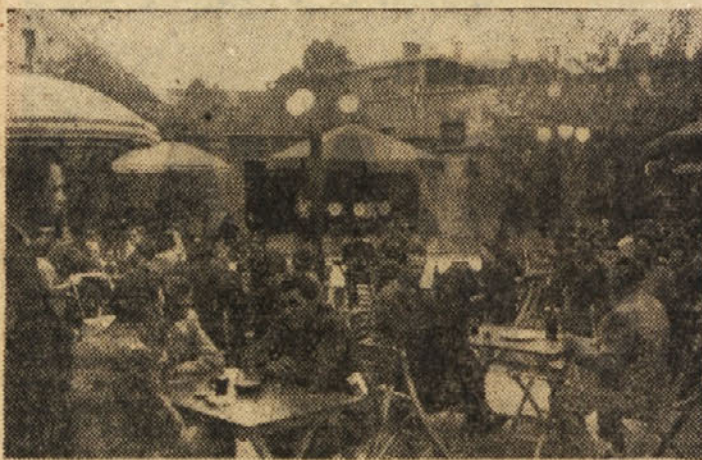
ja tudi gostu, enoličnost hrane pa odbija tudi doma.

Mnogo človek prenese, vsega pa ne. Govorimo o kolektivnem upravljanju gostinjskih obratov, istočasno pa se vprašujemo, ali bi take napake lahko odpadle. Verjetno! Nevenjetno se namreč zdaj človeku, da ne bi ljudje, ki bi lokalne prevzeli v svoje roke, vsaj nekoliko vestneje gledali na goste, saj bi šlo to tudi v njihovo korist. Ne gre za to, da bi

da je gostinec postavljen na to mesto zaradi gost in ne obratno, danes pa tega v Trbovljah ne moremo trditi.

Res še danes ne moremo govoriti o kolektivizaciji v gostinjskih podjetjih v Trbovljah, kakor je to že marsikje drugod, lahko pa rečemo, da smo s tem ustrojem gostišč bolj zadovoljni (primer gostinec obrat "Svobode" pri Dimniku) kot z raznimi gostišči, kjer menda res mislijo, če je manj gostov je večja režijska, torej dražja artikla, saj jih bo plačal potrošnik! Pa naj res vse napake plačuje potrošnik?

Prav zato naj bi bil ta članek, ki je dobrohotno, mišljen, gostincem stavljen v premislek, kajti: za vsakogar ni vse dobro in užitno.

Zdaj je najprijetneje na gostilniških vrtovih

pa mu ob omenjenih "dobrotah" to ni mogoče.

Ali je res tako težko ob vsem tem, kar nudijo že danes marsikateri občinski in občinski odgovori gostinjskega osebja, češ: "moj delovni čas znaša osem ur — pa če imam kakšnega gosta ali ne." — Ali pa: "gost naj kar počaka, saj gre vse v čas službe." itd. Ob kolektivnem upravljanju, pa naj bo to kakršno koli, se bo vsakdo zavedal,

kdor koli prišel tu ob službo upravičeno ali ne, zdaj se nam pa, da bodo potem odpadli prenekateri občinski in občinski odgovori gostinjskega osebja, češ: "moj delovni čas znaša osem ur — pa če imam kakšnega gosta ali ne." — Ali pa: "gost naj kar počaka, saj gre vse v čas službe." itd. Ob kolektivnem upravljanju, pa naj bo to kakršno koli, se bo vsakdo zavedal,

Z ZASEDANJA DELAVSKEGA SVETA SENOVŠKEGA RUDNIKA

Nadaljevanje raziskovalnih del

Na nedavnem zasedanju je delavski svet rudnika Senovo obravnaval vsa aktualna vprašanja gospodarstva in podjetja. Celotno delo tega samoupravnega organa ustvarja pripravljalno, zlasti še po zaključkih, ki jih je prinesel nedavni kongres delavskih svetov v Beogradu. Najprej je predsednik delavskega sveta Jože Knez v glavnem orisal vprašanja, ki jih je obdelal kongres delavskih svetov, ter nakazal naloge, ki so aktualne in nuje v nadaljnjem delu samoupravnega organa. Za njim je predsednik upravnega odbora tov. Fabjan poročal o storitvah v zadnjih mesecih in prikazal zaključni račun podjetja.

Na tem zasedanju je delavski svet na predlog komisije za raziskave in novatorstvo sklenil, da bo povečal in uredil nadaljnja raziskovalna dela. Pri dosedanjih raziskavah v Posredni niso dosegli pričakovanih uspehov, zato je delavski svet sklenil, da pričnejo z vrtnjenjem — na oddelku Srebotno pa bodo raziskovalna dela nadaljevali proti Kalisevcu. Da pospešijo raziskovalna dela, je delavski svet zagotovil potrebna denarna sredstva od skupnih bruto dohodkov rudnika.

Prav živahna je bila nadalje razprava o visokem odstotku

delavski svet razpravljal o izostankih od dela. Pri analizi stroškov so na zasedanju ugotovili, da so porasli stroški za razstrelivo, doznali pa, da pri sedanjih odkopnih razmerah premoaga niso mogli posebnih prihrankov eksplozivja, četudi se trudijo, da bi te stroške znižali na najmanjšo mero.

Na koncu so na zasedanju ugotovili, da se razen nekaterih negativnih pojavov v podjetju razumno gospodari, da se delavci trudijo, da bi dosegli boljše storitve in ustvarili tudi prihranke, da pa je treba energično delati na tem, da se ugotovljene napake odstranijo in tako omogočijo boljši rezultati.

Razveseljiv je tudi sklep delavskega sveta, da podpre akcijo za gradnjo javnega kopalnega bazena na Senovem, o katerem pišemo v drugem članku. S tem je ponovno dokazal, da ima razumevanje za vse krajevne potrebe kakor vedno doslej v danih primerih.

Številne prireditve v avgustu. — V času enomesečnega tekmovanja med osnovnimi mladinskimi organizacijami bodo po vsej občini številne prireditve. Poleg izključno mladinskega dela bodo imeli Radečani in okolici prireditve, da si ogledajo različne sporte in kulturne prireditve po vsej občini. Turnirji v odbojki, šahu, lahkotniški tekmovalni, krogliki dvoboji bodo gotovo privabili na igrišča ljubitelje športa. Tekmovanje v streljanju.

Strelski dvoboji v Tovarni papirja. — V nedeljo sta se v Tovarni papirja izvedla tekmovanja v streljanju za vojsko in za civilno puško za dane in članice. Na tekmovanju so dosegli nekaj zelo dobrih rezultatov.

Radečani na slovenskem prvenstvu v šahu. — Radečani, prof. Niko Hočevar, ki poučuje na mariborski ESS, se je prejšnji teden na poletnem turnirju kandidata vrstni vrstni med prvo petorico in bo tako nastopil na slovenskem šahovskem prvenstvu v Laškem.

TO IN ONO IZ RADEČ

Strelski dvoboji v Tovarni papirja. — V nedeljo sta se v Tovarni papirja izvedla tekmovanja v streljanju za vojsko in za civilno puško za dane in članice. Na tekmovanju so dosegli nekaj zelo dobrih rezultatov.

Radečani na slovenskem prvenstvu v šahu. — Radečani, prof. Niko Hočevar, ki poučuje na mariborski ESS, se je prejšnji teden na poletnem turnirju kandidata vrstni vrstni med prvo petorico in bo tako nastopil na slovenskem šahovskem prvenstvu v Laškem.

Še ni rešen. Predvsem pa je treba, da na rudniku končno določijo vrednost posameznih delovnih mest, da to vprašanje ne bo povzročalo težav pri sprejemanju tarifnih pravičnikov, kot se je to zgodilo letos. Placovanje dela na sme biti prepisano stihiti, ampak ga je treba rešiti skladno, sistematično, v zadovoljstvo vseh prizadež.

Osnovne organizacije ZK na zagorskem rudniku so zadnje čase sprejele na novo 28 članov, predvsem iz vrst mladincev. Vendar pa velja poudariti, da mora biti sprejemanje mladincev v vrste ZK stalno delo. Posebno vprašanje je seveda še vedno politično izobraževanje kolektiva. Sindikalne organizacije so v tem pogledu storile doslej bore malo. Vznokov za to je več. Razen obratnih konferec si bo treba prizadevati da bo čimveč članov sindikata in ZK obiskovalo predavanja zagorske ljudske univerze.

Trenutno je na rudniku zaposleno 2388 delavcev in uslužbencev, od katerih je organizirano v sindikatu 96%. Na rudniku deluje tudi mladinska organizacija. Izvoljeni so bili tudi obratni aktivisti, razen na obratu Kotredž, kar ni najboljša ocena je mladinska organizacija na rudarski soli.

Na konferenci so končno ugotovili, da je 303 članov ZK za tako velik stalež delavcev in uslužbencev v podjetju premajhno. Zato bo treba storiti vse potrebno, da se vrste ZK na rudniku pomnože. (ma)

NAS KOMENTAR

SREČANJE PRIJATELJEV

Obiskal nas je tovariš Ho Si Minh, predsednik prijateljske Demokratske republike Vietnam in slavn voditelj vietnamskega ljudstva. Veseli smo in radostni, ker smo v svoji domovini lahko pozdravili tako draga gosta, tako velikega človeka in borca za svobodo zatiranih in izkoriščanih. Srečanje tovarišev Tita in Ho Si Minha je srečanje dveh svetovno znanih bojevnikov za svobodo in neodvisnost narodov, za pravice delovnih ljudi. To je srečanje najvišjih predstavnikov dveh junških ljudstev, ki imata zelo podobno razvojno pot — in nedvomno bo obrodilo koristne sadove za naši dve deželi, za socializem in svetovni mir.

Osebnost tovariša Ho Si Minha ni neznana naši javnosti, ki je z globokimi simpatijami in iskreno solidarnostjo spremljala 17-letni osvobodilni boj vietnamskega ljudstva. Življenjepis Ho Si Minha je zgodovina vietnamske revolucije. Malo je ljudi, ki bi sebe vsega tako posvetili svojemu ljudstvu in njegovemu boju kot Ho Si Minh.

Bil je mlad fant, ko je odšel z doma, da bi spoznal svet in se laže bojeval proti francoskemu kolonializmu, ki je vladal v njegovi domovini. Kot mornarski vajenec je videl Ameriko, Avstralijo, Afriko, Francijo, Španijo, Nizozemsko in Nemčijo. V Londonu je bil kuharski pomočnik, v Parizu vrtnarski delavec, kuhar in fotograf. Obenem je študiral književnost in filozofijo. Prišel je v stik s socialisti, stopil v socialistično stranko in jel študirati marksizem. Zbiral je svoje rojake, ki so živeli v Parizu, vzbujal

v njih nacionalni ponos in težnje po socialni pravičnosti. V člankih, ki jih je objavil v socialističnih listih, je bil kolonialno in razredno izkoriščanje. Leta 1920 se je pridružil komunistom. Tri leta kasneje je odšel v Moskvo, kjer je poslušal predavanja na Leninovi šoli in ustanovil komunistično organizacijo vietnamskih študentov. Naslednja tri leta je preživel na Kitajskem kot delegat Kominterne. Potem je postal sekretar biroja Kominterne za Jugo-vzhodno Azijo. Leta 1930 je ustanovil Komunistično partijo Vietnama. Še istega leta je vodil upor kmetov v Tonkinu, zato je moral bežati. Kasneje se je večkrat tajno vračal v domovino in pripravil partijo in ljudstvo na vstajo. Leta 1940, ko so Japanci zasedli Vietnam in so francoski kolonialisti začeli sodelovati z njimi, je organiziral upor, ki se je hitro razširil po vsem Vietnamu. Po petletnih

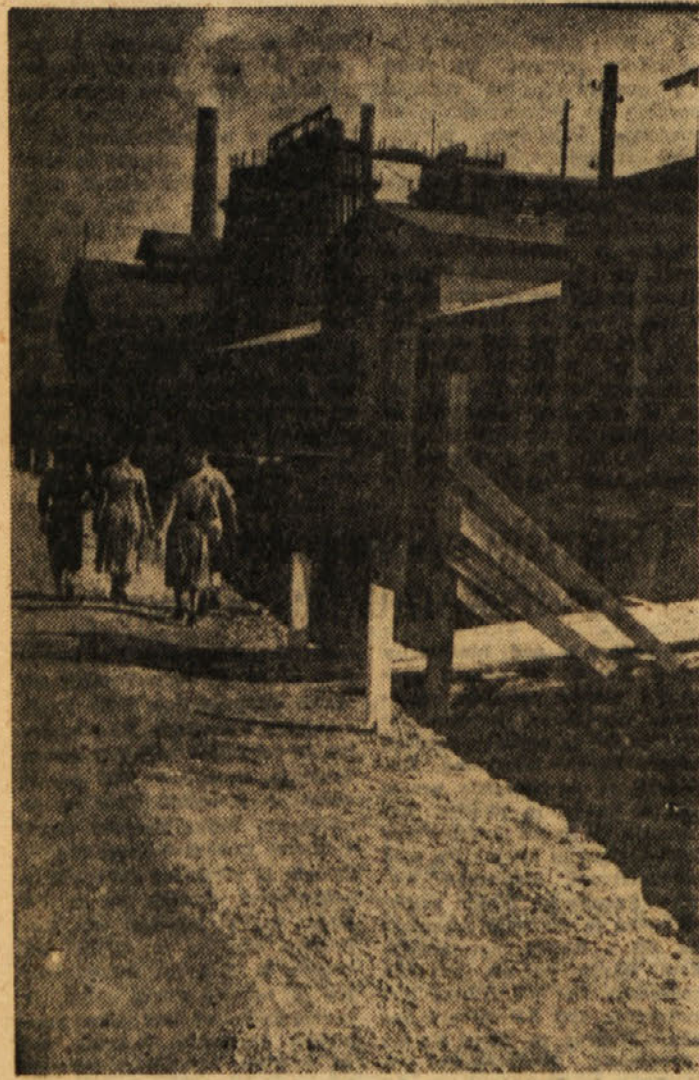
bojih je na carskem dvorcu v Hanoju zaplapolala rdeča zastava: proglašena je bila Demokratska republika Vietnam in Ho Si Minh je bil izvoljen za njenega predsednika.

Težav pa še ni bilo konec. Francija je sicer priznala Vietnam za "svobodno državo" za lastno vladno, parlamentarno in financami, ki bi ostala v okviru Indokitajske federacije in Francoske unije. Ho Si Minh se je iskreno prizadeval za sodelovanje s Francijo, ker je hotel svoji deželi zagotoviti mir, da bi lahko zacelila vojne rane in se dvignila iz zaostalosti. Francoze pa so popolnoma zaslepile kolonialistične strasti. Ko so 20. novembra leta 1946 bombardirali Hainphong in ubili 6000 Vietnamcev, je predsednik Ho Si Minh odločno, s katero se je zavzemal za mir, povedel svoje ljudstvo v boj. Vojna je trajala osem let. Vietnamsko ljudstvo, skoro goloroko, do skrajnosti izkoriščano, se je junško upiralo imperialistični Franciji, ki je v to vojno vrgla vse, kar je imela — in zmagovala.

Leta 1954 je prišlo do premirja. Toda Vietnam ni ostal enoten. Na Ženevski konferenci so ga velele razdeliti. Na severu je osvobodilno gibanje ustanovilo Demokratsko republiko Vietnam, na jugu pa je zavladal ameriški marionetni režim Din

Diema, agentura ameriškega imperializma.

Ho Si Minhov Vietnam je v boju proti kolonialni zaostalosti in strahotnim posledicam vojne dosegel že velike uspehe. Izvedli so agrarno reformo, zgradili nove namakalne prelage, zboljšali kmetijstvo in premagali lakoto, ki je leta in leta vladala v deželi (v letih 1946 in 1947 je zaradi lakote umrlo nad dva milijona ljudi). S pomočjo socialističnih dežel so zgradili nad 700 km prog in 15 tovarn, veliko šol in bolnišnic. Industrijsko proizvodnjo so povečali za osemkrat. Delavci so danes socialno zavarovani, osemurni delavnik je zagotovljen, otroško delo prepovedano. Velikino teh uspehov pa razumemo šele, če vemo, kako hude so posledice dolgoletne francoske kolonialne vladavine, sedemnajstletne vojne in delitve dežele, če vemo, koliko poguma in vztrajnosti je bilo treba, da jih je vietnamsko ljudstvo doseglo. In ko to vemo, smo lahko trdno prepričani, da bo vietnamsko ljudstvo doseglo cilje, ki si jih je zadalo v osvobodilni vojni in revoluciji, da bo premagalo spletke imperialistov njihovih južnovietnamskih lakajev, ponovno združilo Vietnam in ga spreminilo v domovino svobodnih in srečnih ljudi.

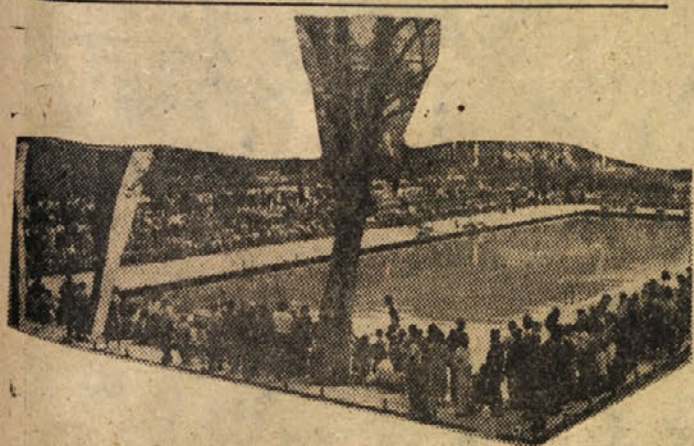

Sprehod ob Kemični tovarni v Hrastniku

IZ ZAGORJA- ZA ZAGORJANE

(Ob petletnici 9. avgusta)

Se zdaj v Zagorju ni tako, kot želijo njegovi prebivalci. To je nesporna resnica! Že in Ana, France in Tončka, pa Janes in Jera, in še nekaj deset-

Ko je bil novozgrajen bazen na Izlakah še deviško čist in ko so tisoči čakali vodnega krsta. Samo prejšnji mesec je vreme tako nagajalo, da menda ni bilo vsega skupaj sto kopalcev. Zdaj, v avgustu, bo bržčas bolje in sezona bo spet polno zažvela.

tin čakajo na kaj drugega, kot na prostor, ki mu pravimo stanovanje. Se vedno upokojenci: Lojze, France, Primož in nešteto njim enakih čakajo lepših dni, ko jim bodo popolnoma uredili pokojnino, da bodo lažje preživeli jesen svojega življenja in ga tu pa tam spili kozarec, dva, kar da moč... Zagorske matere še venomer čakajo lepših, svetlejših učilnic za svoje malčke in dni, ko bo šola učila še bolj za življenje... In gospodinjje še vsak dan, ko se pripravljajo na kuho, tarnajo o dragini, ki ji niso kos... Pa še želja nič koliko, majhnih in velikih, upravičenih in neupravičenih...

Pa pojdemo nazaj, samo za pet let. Takrat smo v Zagorju prvič praznovali občinski praznik, v spomin na tiste težke avgustovske dni leta 1941, ko je počila tam pri »stari šoli« puška in povedala, da se začenja letni ples... Leta 1952 smo bili še revni, čeprav smo najtežje čase po volni že prehodili. V teh petih letih smo delali, kot delajo

NISO JE POZABILI

Gotovo jo poznate. Naglavovo Ivanka — znano partizanko, aktivno pečko pri delavsko-prosvetnem društvu »Svoboda - Toplice« in delavko v mnogih drugih organizacijah.

Zadnje mesece smo jo pogrešali v naših vrstah zlasti pa njene tovarišice od pevskega zbora in številni ljubitelji petja, ki niso slišali njene priklupnega glasu.

Ivanka je bila vrsto tednov v bolnišnici in tudi zdaj, ko je prišla domov, ni mogla vstati iz postelje. Hudo jo dajejo noge, katere si je pokvarila v narodno-osvobodilni borbi.

Vendar Ivanka za časa bolezni niso pozabili. Obiskale so jo pevke v ljubljanski bolnišnici in tudi kasneje, ko je ležala že doma. Samo od organizacije zagorske ZB ni nihče prišel. Ni dvoma, da je Ivanka to hudo bolelo, končno je bila borka in aktivistka, ki je mnogo ur žrtvovala za našo skupno stvar.

Zadnjič pa je s pomočjo neke pevke spet prišla v društvene lokale. In vsa vesela je povedala, da so jo ravno prejšnji teden prišli obiskat i od ZB i občinskega ljudskega odbora. V njenih očeh je poigravala iskra veselja, ko je pripovedovala o obisku. Cutili smo z njo, saj je razumljivo, da si je želela pomenka s starimi tovariši in tovarišicami.

Ivanka torej niso pozabili v njeni bolezni in morda ji je tudi to pomagalo, da je zdaj že za silo ozdravela. Vsekakor pa ji želimo popolnega okrevanja in da bi jo spet kmalu videli pri pevskem zboru.

OMETATI, DA NE BO ŠE VEČJE ŠKODE...

Kaj neki drugega kot Zagorjski dom na Mlinšah. Pogled na dom je kaj boren in zob časa že razjedal omet.

Škoda nenehno narašča. Upravni odbor je sklenil dom ometati in preplesti vse lezene dele, se pravi, okna in vrata. Potrebovali bi samo 500 jurčkov, ostalo bi prispevali sami.

Upajmo, da bodo dobili kredita...

In ne bi hoteli zaključiti tega sestava z aktivističnim naglasom, češ, saj bo bolje, potrpe, počakajmo, ali kakor koli slepomisti z zvenečimi frazami in bujnimi gesli.

Res pa je, da smo si sami ustvarili to, kar imamo, in če nimamo več, ni zgolj naša krivda; svet tekmuje v oboroževanju in tudi pri nas moramo biti pripravljeni. Pa če smo odkriti, lahko pribijemo, da le prihaja čas, ko bomo imeli dovolj stanovanj, šol, ko bo ponehala draginja, ko bo delavec lahko za svoj denar mimo življenjskih potrebščin kupil še kaj za svoje razvedrilo. Počasi, a zanesljivo prihaja čas in vredno je, da mu pomagamo z vsemi našimi močmi...

ZA TALE NAŠ DOM

LETO OBSOREJ BO — ČE LAHKO V ERJEMEMO VESTEM IZ DOKAJ ZANESLJIVIH VIROV — DOLGO PRIČAKOVANA SLOVESNOST. NA SAM OBČINSKI PRAZNIK BO NOVOZGRAJENI KULTURNI DOM V ZAGORJU IZROČEN SVOJEMU NAMENU.

PRI KRAJU BODO TOREJ TEŽAVE ZAGORSKIH KULTURNIKOV. NI NAKLJUČJE, DA SE ŽE LETOS OBE DELAVSKOPROSVETNI DRUŠTVI PRIPRAVLJATA NA ZDRUŽITEV V ENO SAMO »SVOBODO«. ZA TALE NAŠ DOM, PRAVIJO ZAGORSKI AMATERJI, MORAMO BITI PRIPRAVLJENI. RESNO PRIPRAVLJENI!

Ni dolgo tega, ko smo obiskali delovni kolektiv »Keramike«, Izlake. V razgovoru z vodstvom podjetja smo zvedeli, da ima sicer mlada tovarna precejšnje težave, da pa krepko uresničuje postavljene proizvodne naloge in se prizadeva dvigniti kvaliteto svojih izdelkov. Sicer pa: kaj več o delu v »Keramiki« x eni izmed prihodnjih števil. Zdalje vam raje predstavljamo delavke tega podjetja pri njihovem zanimivem delu.

11:14 Pred 30 leti v Zagorju

Bilo je 9. julija 1927. leta. Poletna vročina je neznansko pritiskala; ljudje so iskali sence; gruča fantazij je divje skakala po vaškem potoku.

Pred hišo, kjer je še danes zagorska občina, se je zbirala skupina ljudi. Mimoidoč, so jih glasno pozdravljali in nekdo je šepetaje dejal svojemu sopotniku, da se zbirajo novozvoljeni občinski odborniki.

Sejna soba — prav tam, kjer je tudi še danes — se je počasi napolnila. Opazovalec bi utegnil videti tudi teden resnih in veselih obrazov tudi tuge, mrke in celo sovražne pogleda. Saj je bilo že zdaj — po dveh tednih — skroda neverjetno, da so zmagali oni s »komunistične liste«.

V nič kaj prijetnem vzdušju se je začela seja. Formalnosti so hitro minile. Tedaj je prišlo najvažnejše: izvolitev župana... Večino glasov je dobil rudniški delavec Martin Repovž, znan, zaveden komunist. Moč je vstal, šel s pogledom po zbranih obrazih, in se z jasnimi, trdimi, a vendar mehkim glasom zahvalil za zaupanje. Potem je govoril o velikem delu, ki čaka odbornike za razcvet Zagorja.

Njegovi — prav tako na komunistični listi oziroma delavsko-kmečki listi izvoljeni tovariši: Alojz Lukač, Anton Flisek, Mirko Veinberger, Ivan Mahkovic, Ivan Vidic, Jože Bauer, Miroslav Hladnik, Jože Srebot, Anton Okrogar in Rudolf Regancin so zavzeto poslušali njegove besede in odobravajoče pritrdjevali. Od opozicije pa le malokateri. Se več! Se isti hip so se v glavah nekaterih klerikalnih in Čobalovih odbornikov že kuhali maščevalni naljepi, saj je bilo docela nemogoče, da bi njihovo Zagorje vodili komunisti, tiile knapi...

Mnogim je bilo žal, da se niso prej zedinili, in sami pri sebi so klicali demokrate, ki so tiščali za župana svojega človeka...

»Rdeče Zagorje«, kot so ga začeli že listi dan imenovati, je slavilo svojo pomembno zmago. Ne prešerno, pljano, marveč resno, pa vendar z veseljem občutkom v srcih. Glas o komunistični občini je šel daleč po deželi in marsikoga je to navdalo z zaupanjem...

Toda, kako bi mogel takratni vedno hušji diktatorski režim prenesti maež na svoj »beli« obkeli. To bi pomenilo afirmacijo delavske solidarnosti, še močnejše oživiljenje naprednih, prekučinskih idej, skratka zato blaženega mira.

Da! 11 odbornikov — kolikor jih je imela komunistična lista — se ni bila večina. Onstran pregraje jih je bilo 14: šest demokratov, pet klerikalcev in troje Čobalovih socialistov. Ni bilo niti misliti, da bi se podali komunističnim odbornikom. Bili so se za prestiž in kaj enostavnost, kot odkloniti avelovanje in onemogočiti delo delo.

Kaj boljšega za tedanje oblast, ki ni dolgo pomišljala in — kaj zakoniti, demokracija — enostavno razpustila občinski odbor. Spet je zagospodoval gerent. Zagorje pa se ni hotelo dati. V mnogih delavcih je jelo zoreti spoznanje, kdo je njihov resnični prijatelj, in kolikšna zasušnica za oblast, ko je Zagorje samo nekaj mesecev kasneje, ob volitvah za narodno skupščino, oddalo skoro 400 glasov za komunistično stranko. Prebivalci so se tisti majhni zagorski ljudje, začel se je neizprosni boj, boj za zmago delavske solidarnosti, za pridobitev pravice. In ko so naslednje leto v parlamentu počili streli in je osvetoženi kralj pohlepno zbral trenutek ter proglasil diktaturo, razpustil predvsem komunistično stranko, v srcih teh ljudi ni umrlo zaupanje v njihovo stvar. Se vrsto let so stali v ospredju dogajanja, neštetoletni so morali stakati in končno prijeti še za orožje, da so si začeli pisati nov list zgodovine...

STOJE: A. LUKAČ, taj. kluba — AN. FLISEK, odbornik — M. WEINBERGER, preds. kluba — I. MAKOVIC, svetovalec — I. VIDIC, odbornik — J. BAUER, svetovalec. SEDE: M. HLADNIK, svetovalec — J. SREBOT, podžupan — M. REPOVŽ, župan — ANT. OKROGAR, svetovalec — R. REGANCIN, svetovalec DELAV. KMET. KLUB OKROGARJE

Izvoljen 26. junija 1927

Ko smo mu zastavili vprašanje, kaj bi hotel povedati Zagorjanom ob letošnjem petem občinskem praznovanju, je vedro in brez pomisleka odvrnil:

»Predvsem to, da so dobri ljudje, predani naši stvari, in če rečem, da sem vesel ali zadovoljen, bom rekel premalo, kajti včasih človek ne najde besed, ko vidi, kolikšna večina se jih udeležuje v družbenem življenju in pomaga pač tam, kjer je trenutno najbolj potrebno.«

»Res! Od lani je v našem mestecu čutili velik napredek v našem družbenem življenju. Vedno bolj prihaja do izraza družbeno in delavsko samoupravljanje, najbolj pa me veseli, da zadnje ni primer le v večjih, marveč tudi manjših podjetjih. Posebno živahno je v naši dolini odjeknil zadnji kongres delavskih svetov, saj menda ni dneva, ko ne bi razpravljali o njegovih smernicah in napotkih. Zadnje čase govorimo tudi o upravljanju v oblasti. Zdi se mi potrebno še prav posebej poudariti bližnje volitve zborov proizvajalcev, katerih delo, ko se bo začelo, bo velikanskega pomena za nadaljnje utrjevanje in razvijanje gospodarstva naše občine. Organi tega zbora pa bodo lahko prenašali probleme svojih volivcev tudi na okrajno skupščino in tako pripomogli do rešitve marsikaterega važnega vprašanja.«

»Ko sva ravno pri gospodarstvu, mi bodi dovoljeno omeniti še zagorsko majhno industrijo. Saj ni nobenega dvoma, da s n. pr. tovarna »Sava«, Keramika, Lesno-industrijsko podjetje in drugi obrtni obrati mnogo pripomogli k izpolnitvi družbene natria.

Videti je, da zadržana misel vse bolj prodira na našo vas. Rezultat tega se vedno močneje čuti. Uspeji smo zagotoviti preskrbo z mlekom, mlečnimi izdelki in delno že tudi z ostalimi kmetijskimi dobrinami. Po svoje se prizadevamo pomagati zaostalim kmečkim vašem. Trenutno gradimo več vodovodov, ki bodo bistvenega pomena za gospodarsko rast tistih vasi, popravljamo vaške poti, na Izlakah pa s pomočjo okrajne gradimo veterinarsko postajo, ki bo spet odlično služila našemu kmetu. Naj omenim tudi še most čez Savo pri Renkah. Dobili smo povezavo — kraji onkraj Save. Torej je nrost vez, ki nas sedaj bolj zbližuje.

Ce se povrnem na naše komunalne in druge potrebe, moram reči, da nas najbolj tare stanovanjska stiska. Nič koliko stanovanj smo zgradili po vojni. Bodisi da so jih gradila podjetja ali posamezniki. Se jih gradimo in tudi v bližnji bodočnosti jih bomo gradili, toda v industrijo prihajajo vedno novi ljudje, ki bodo danes, jutri hoteli imeti stanovanje. Seveda bi ob tej stiski ne smeli pozabiti na ostala komunalna vprašanja. Človek, ki osem ali celo več ur trdo dela, mora najti imeti prostore za svoje kulturne in športne potrebe. Pravkar smo videli, da so Zagorjani v zelo velikem številu prihajali na prireditve v okviru festivala. Se pravi, da so ljudje željni take hrane, in kaj je lepšega kot to, če jim lahko zagotovimo, da jim bo to hrano v izobilju že kaj kmalu dajal novozgrajeni kulturni dom. Tudi mlademu rudarskemu naraščaju se obetajo lepi časi, kajti začeli bomo graditi novo šolsko poslopje in internat.

Ko sem letos sprejel 105 odličnjakov, sem sicer vedel, da jih je še mnogo več na naših šolah. Koliko pa jih bo še tedaj, ko bomo uspeli dobiti novo šolo v središču in v okoljskih vaseh. Za sedaj si bomo pomagali iz stiske s provizoriji, le začasno, kajti mladim ljudem smo dolžni zagotoviti uspešno rast.

In na kraju še o naših svetih. Vsi so uspešno prestali prvo obdobje rasti nove občine. Želim le, da bi s tem delom nadaljevali in tako pomagali urejevati številne, včasih res težke probleme.

Moje misli ob letošnjem občinskem prazniku ne bi bile popolne, če ne bi povedal, da nas čaka v bližnji bodočnosti še dosti trdega dela. Spomnil sem se kopalšča na Izlakah, kjer se danes že razvija turizem v malem. Tega moramo na vse razpoložljive načine pospeševati in začeti tam, kjer je najbolj potrebno.

Želim vsem občanom, da bi polnoštevilno prihajali na prireditve občinskega praznovanja, da bi se razvedrili, vse goste pa vabim, da pridejo med nas in vidijo rast našega Zagorja. Posebno želim našim upokojencem, da bi bili zdravi in da bi ob letošnjem praznovanju, ki je še posebej njihov praznik, praznovali veselo in zadovoljno.

Predsednik Alojz Lukač občanom Zagorja

Organi tega zbora pa bodo lahko prenašali probleme svojih volivcev tudi na okrajno skupščino in tako pripomogli do rešitve marsikaterega važnega vprašanja.

Ko sva ravno pri gospodarstvu, mi bodi dovoljeno omeniti še zagorsko majhno industrijo. Saj ni nobenega dvoma, da s n. pr. tovarna »Sava«, Keramika, Lesno-industrijsko podjetje in drugi obrtni obrati mnogo pripomogli k izpolnitvi družbene natria.

Videti je, da zadržana misel vse bolj prodira na našo vas. Rezultat tega se vedno močneje čuti. Uspeji smo zagotoviti preskrbo z mlekom, mlečnimi izdelki in delno že tudi z ostalimi kmetijskimi dobrinami. Po svoje se prizadevamo pomagati zaostalim kmečkim vašem. Trenutno gradimo več vodovodov, ki bodo bistvenega pomena za gospodarsko rast tistih vasi, popravljamo vaške poti, na Izlakah pa s pomočjo okrajne gradimo veterinarsko postajo, ki bo spet odlično služila našemu kmetu. Naj omenim tudi še most čez Savo pri Renkah. Dobili smo povezavo — kraji onkraj Save. Torej je nrost vez, ki nas sedaj bolj zbližuje.

Ce se povrnem na naše komunalne in druge potrebe, moram reči, da nas najbolj tare stanovanjska stiska. Nič koliko stanovanj smo zgradili po vojni. Bodisi da so jih gradila podjetja ali posamezniki. Se jih gradimo in tudi v bližnji bodočnosti jih bomo gradili, toda v industrijo prihajajo vedno novi ljudje, ki bodo danes, jutri hoteli imeti stanovanje. Seveda bi ob tej stiski ne smeli pozabiti na ostala komunalna vprašanja. Človek, ki osem ali celo več ur trdo dela, mora najti imeti prostore za svoje kulturne in športne potrebe. Pravkar smo videli, da so Zagorjani v zelo velikem številu prihajali na prireditve v okviru festivala. Se pravi, da so ljudje željni take hrane, in kaj je lepšega kot to, če jim lahko zagotovimo, da jim bo to hrano v izobilju že kaj kmalu dajal novozgrajeni kulturni dom. Tudi mlademu rudarskemu naraščaju se obetajo lepi časi, kajti začeli bomo graditi novo šolsko poslopje in internat.

Ko sem letos sprejel 105 odličnjakov, sem sicer vedel, da jih je še mnogo več na naših šolah. Koliko pa jih bo še tedaj, ko bomo uspeli dobiti novo šolo v središču in v okoljskih vaseh. Za sedaj si bomo pomagali iz stiske s provizoriji, le začasno, kajti mladim ljudem smo dolžni zagotoviti uspešno rast.

In na kraju še o naših svetih. Vsi so uspešno prestali prvo obdobje rasti nove občine. Želim le, da bi s tem delom nadaljevali in tako pomagali urejevati številne, včasih res težke probleme.

Moje misli ob letošnjem občinskem prazniku ne bi bile popolne, če ne bi povedal, da nas čaka v bližnji bodočnosti še dosti trdega dela. Spomnil sem se kopalšča na Izlakah, kjer se danes že razvija turizem v malem. Tega moramo na vse razpoložljive načine pospeševati in začeti tam, kjer je najbolj potrebno.

Želim vsem občanom, da bi polnoštevilno prihajali na prireditve občinskega praznovanja, da bi se razvedrili, vse goste pa vabim, da pridejo med nas in vidijo rast našega Zagorja. Posebno želim našim upokojencem, da bi bili zdravi in da bi ob letošnjem praznovanju, ki je še posebej njihov praznik, praznovali veselo in zadovoljno.

Prizadevna dekleta tovarne »Sava« so venomer želela dobiti bolj zračne in večje prostore. Za več kot štiri mesece so v novi sodobni hali in zdaj je delo lažje...

„Kumovci“ o „Kumu“

ENKRAT DRUGAČE O ZAGORSKEM GOSTINSTVU, BOLJE REČENO EDINEM GOSTINSKEM PODJETJU, KI IMA V SVOJEM SESTAVU TAKO IMENOVANI »HOTEL«, KATEREGA PA ŽELIMO SPREMENITI V RESNIČNI HOTEL, BREZ NAREKOVAJEV — TOREJ SPOZNANJO NIJHOVE ZELJE

Kar v brzovajnem stilu! Reorganizacija je doslej — doslej poudarjeno — pokazala več dobrih kot slabih strani. Povečala se je odzivnost do dela: razveseljivo in tenkotutno je celokupno osebe vseh treh gostinskih podjetij prisluhnilo gostom — dano dobitje v vseh večjih in celo manjših gostilnah v Zagorju v vsakem času topla jedila, boljše vino, pa še čakati ni treba celo večnost — in jih skušalo, če že ne popolnoma, vsaj 80-odstotkov zadovoljiti. Zatrtili pa so celo, da bodo kmalu postavili piklo na »in zvišali odstotek na sto. Upajmo, da bo to kmalu... In v »Kumu«? »Kumovci« pravijo takole:

»Promet (polletni) smo prese. gli za dva milijončka. Lepo kajne. »Do konca leta, čeprav so zadnji trije meseci v letu bolj revni — ljudje kupujejo ozirom — bomo skušali promet prekoračiti.«

»Naša kuhinja je najcenejša v okraju. Verjemete, dragi gostje?

»Res je, pravijo Kumovci. »Kosilo za abonente velja le sto dinarjev, drugod najmanj 110, pa še mnogo slabše je. Tega sicer nismo vedeli, pa so nam

povedali gostje iz Trbovelj, Zidana gora in Ljubljane.

In prenočišča? Podobno! Zelo poceni! Komaj 200 dinarjev. Po njihovem zadržanju z zneskom komaj pokrijejo režijske stroške. Verjamemo!

In njihove želje? Hm! Radi bi spremenili hotel v resnični hotel, se pravi, da bi ga hoteli dvigniti za kakšno nadstropje in tako pridobili še šest sob. In radi bi dobili poslopje v svojo last, kajti 20.000 din najemnine, ki jo odrajtajo vsakega prvega v mesecu občini, niso matje solzice.

Načrt za dvig poslopja že imajo. Za sedaj so ležišča vedno zasedena. Gostje prihajajo celo iz Trbovelj in drugih bližnjih krajev, pa jih morajo množkrat odkloniti, ker ni prostora. Nerodna stvar!

Če bodo dobili poslopje, bodo torej uresničili zamisel. To bi bil lep prispevek k naraščajočemu in razvijajočemu se turizmu v Zagorju. Potem, ko bi izboljšali še to in ono, bi bilo to poslopje res pravi hotel, brez narekovanja. Sicer pa se še sedaj prizadevajo odstraniti naraščajoč... Marsikaj so že popravili in izboljšali.

Zbrali: Milan V.

V Čemšeniku, Sengtgotardu in na Mlinšah

Povabilo, da lahko prisledem v jeep, ki nas bo popeljal v znane zagorske vasi, mi je bilo zares dobrodošlo. In med vožnjo po sila strmi in razdrapani cesti proti Čemšeniku — čista brčica še tudi letos ne bo videla lepših dni, ker, no, kar ni »gnarja« — sem zvedel, da ima občinski odbor SZDL naj-tesnejše stike z zagorskimi, bolj rečeno, vaškimi odbori SZDL. Za-voľo tega sem se dananjega sre-čanja z ondotnimi odborniki in ljudmi resnično razveselil, kajti sekretarju tov. Vipotniku — to sem za trdno vedel — bodo rade volje povedali vse, kar jih tiči, kot jim bo sekretar Vipotnik raz-ložil delo, ki jih čaka v najbližji prihodnosti.

Resnična vrednost dinarja
Učiteljica čemšeniške os-ovne šole tov. Pavličeva je bila menda — o tem, se ve, nisem trdno prepričan — še v postelji — če je bila, kdo bi ji zameril, saj so zlate poštice — ko sva z gospodarjem čem-

KUPUJTE IN NAROČAJTE
**„ZASAVSKI
TEDNIK“**

POMENEK Z UPRAVNIKOM KZ IZLAKE ,Izdelujemo jogurt‘

Nemara bo res, da so se razmere v izlaški za- drugi zadnje čase teme- ljito popravile. Kajpada je skrajša tu pa tam še marsikaj zaskrbelo. Na primer takrat, ko so mo- rali sosedni vaščani — iz Čemšenika — za oddano mleko sprejeti na pol po- kvarjen sir, ker ni bilo denarja. Takrat je bila zadruga res v hudy sti- ski, zdaj pa so ti časi že

Mlekarski obrat pri KZ Izlake izdeluje sedaj tudi jogurt. Na sliki pa vidite mlekarje pri važnem opravilu.

V VASI POD ČEMŠENIŠKO PLANINO PREUREJUJEJO KUL- TURNI HRAM — USTANOVILJEN JE GRADBENI ODBOR ZA GRADNJO NOVE ŠOLE — KAJ PA ČLANSTVO SZDL? — V SENGOTARDU ČLANSTVO NI VPRAŠANJE — GRAD- NJA VODOVODA IN SE KAJ — SEMANJI DAN NA MLINŠAH — IZOBRAŽEVALNI NACRTI ZA PRIHAJAJOCO ZIM- SKO SEZONO

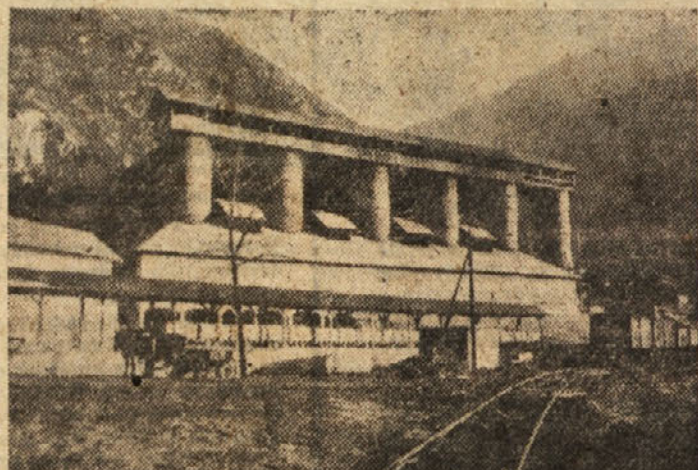
šeniškega kulturnega hrama (ta je že navsezgodaj pridno pre- važal cement za adaptacijo kul- turnega doma) zagnala neko- liko kamenčkov v njeno okno.

Naj nam torej ne zameti, če sva ji kratkaj zasluzen počitek. Sicer pa sem hotel reči to: to- varišica je namreč režiserka dramske družine in ko je prišla iz stanovanja, smo bili — po stiskanju rok — takoj v živah- nem pomenku. To, da so v le- tošnji sezoni zaigrali kar štiri igre, sem že vedel, da pa ob- navljajo dom in dvoranico, pa zares ne. In to, da so sestavili predračun vseh stroškov v vi- šini 100.000 din, zdaj pa, ko de- lajo, so ga zmanjšali kar za 40 tisočakov, ker obrnejo vsak di- nar dvakrat, če ne trikrat, me je samo prebrčalo, da to de- lo cenijo resnično vrednost di- narja. Takoj sem pomislil, da

ne bi bilo odveč, če bi tudi pri nas v dolini tu pa tam, zlasti kadar kaj delamo, bolj cenili dinar in mu pomagali do prave veljave.

Tjale konec avgusta bo torej domek okusno prenovljen, zgradili bodo tudi verando in takrat se bodo Čemšeničani ve- selo zavrteli. Kar naj se, tistim pa, ki so nesebično in zastoj pomagali, naše čestitke!

Kaj pa ostalih 200?
Malce nerodno, kajne, če je na področju krajevnega urada Čemšenič včlanjeno v organi- zacijo SZDL zgolj nekaj nad 400 ljudi, približno 200 vašča- nov, predvsem iz sosednjih za-

Na sliki, ki jo objavljamo, je že šest peči. To pa bo omogočilo Industriji gradbenega materiala izpolniti vse proizvodne naloge. Sicer pa pravijo, da bi lahko prodali še več apna, če bi ga imeli:

selkov, pa stoji ob strani. To, kajpada, kaj krepko zmanjšuje celokupni odstotek včlanjenih v SZDL v občini Zagorje.

Pa so se odborniki ondotnega odbora lepo pomenili. Izlučali so napake dosedanjega dela, se- kreter Vipotnik pa jim je po- vedal, kako naj se lotijo bodo- čega dela. Tistemu tovarišu pa, ki je bil za nekaj zaslekov za- dolžen za pobiranje članarine in je pri tem opravil nekatere- rim vaščanom prigovarjal, naj ne plačajo prispevkov v imenu — naj mi bo dovoljeno — ob- činskega odbora SZDL »iskre- na hvala! Čuden tiš; tale bla- gajnik, kajne? Še dobro, da so ga spoznali in ga — naši južni bratje pravijo — »umirovili«.

Se o marsičem so se pogovo- rili. Pač o celokupnem druž- benem življenju, gospodarstvu, željah, problemih in zahtevah. Na koncu sem zvedel, da so Čemšeničani ustanovili gradbe- ni odbor za gradnjo nove šole in, da so kmetje že darovali

les, prevoze in drugo v znesku nad 2.100.000 din. Kdo jim ne bi čestital! Občina bo morala to prej ko slej vzeti na znanje, in če bo mogoče, prihodnje leto ali pa še kasneje primakniti kak dinar...

V Sengtgotardu 100-odstotno

Res! Tudi — v tej prijazni va- sici — članstvo ni problem. O tem so govorili vaščani na zad- njem zboru volivcev. Danes ga menda ni vaščana, ki ne bi bil včlanjen. To se lepo sliši, kaj- neda? In tudi vaški odbor kar pridno dela in rešeta majhne in velike želje vaščanov, le nič kaj radi ne govorijo o svojem delu, ker je sekretar Vipotnik moral ugotoviti, da na občin- skem odboru nimajo zapisnikov zadnjih sej. Pa so obljubili, da bodo le kaj zapisali in po- slali.

Vodovod pridno gradijo. Tu pa tam so nekoliko, bolj re- čeno, preveč vehementni. Vo- dilni od gradbenega odbora bo-

devici tako, da včasih »gor pla- ča« mesar, včasih prodajalec. V prvem primeru ne plača gor mesar, marveč potrošnik — ne bojte se, ti že znajo urediti ta- ko, da povleče kratko potrošnik — v drugem pa seve kmet in ima profit mesar.

Pa pustimo to! Bodo že še tudi na Mlinšah od kod dobili tehnično in pravično kupovali in prodajali, pa se pomenimo še o čem drugem.

Moram reči, da je bil sesta- nek vseh predstavnikov vaških odbor SZDL s področja kra- jevnega urada Mlinšah sila zani- miv. Vsak po svoje je razložil »situacijo« in dobil sem občut- tek, da je družbeno življenje v tem kraju kar razgibano. Tov. Slavko je nered ali pa rad pri- znan, da v njegovi vasi že dol- go niso imeli seje vaškega od- bora SZDL. Čast, komu čast! V tem primeru tov. Slavku, ki je priznal, da sta največ kriva oba s predsednikom...

Zdaj, v najbližji prihodnosti, bodo krepko zavijali ročave. Kmalu bo pridelek pospravljen, potem pa se spet začne izo- braževalna dejavnost, igre, te- čaji... Na Mlinšah so že seste- vili program tega dela in ide- ološka komisija pri občinskem odboru SZDL v Zagorju bo lahko vskladila njihove želje in potrebe. Vsi od kraja so ob- ljubili, da bodo razgibali svoje kraje. Prav je tako, saj bodo opravili koristno delo, in mar- sikak kmet bo vesel dobljene-

Lepo je v naravi

ga znanja. Kot venomer, bo tu- di letos podobno: namreč brez organizacije SZDL ne bo šlo, in ta si bo pridobila še večji ugled, če bo prisluhnila kar najbolj tenkočutno željam in potrebam svojih članov. Torej, dan je bil koristno izrabljen. Videli in slišali smo, da naša vaš živi in dela...

INŽ. STANE ZABOVNIK, DIREKTOR ZAGOR. RUDNIKA:

V 15 urah — 2500 ton prodajnega premoga!

Da ne bo morda kakšne po- mote in da ne bi kdor koli mi- sli, da bodo rudarji kar v 15 urah nakopali tolikšne količine premoga, pa čeprav »jadramo«, oziroma smo že v atomski dobi! Nič kaj takega. Zaprslji smo namreč ing. Zabovnika, da bi našim bralcem razložil, kaj je

z že zdavnaj napovedano rekon- strukcijo separacije?

Tole smo zvedeli:

Letos začne rudnik rekon- struirati že res zastarelo sepa- racijo, ki jo mora po investicijs- kem programu končati do kon- ca leta 1959 ali najkasneje do zgodnjega začetka leta 1960. Dobrišen kos del bodo opravili sami oziroma naša jugoslovans- ka podjetja, iz zamejstva bodo dobili le usedno-ločilne stroje. In ko bo separacija rekonstrui- rana, bo v 15 urah izločila kar 2.500 ton prodajnega premoga. Kar čedna številka in razen te- ga tudi realna. Po perspektiv- nem načrtu razvoja rudnika bo- do leta 1960 še proizvedli 2.500 ton premoga dnevno.

Letos bo dograjenih nekaj stanovanj

Potem nas je zanimalo, kako je z gradnjo stanovanjskih blo- kov pri kinematografu. Tov. direktor nam je povedal, da je že predvidena ožja urbanistična rešitev zazidave — tov. Zabov-

nik je tudi predsednik komisije za urbanizem — centra Zagorja in da sedaj gradijo po tem na- črtu. Letos bo dograjen nekaj stanovanj, največ pa prihodnje leto. Kot je videti, bo ta del Zagorja postal čez nekaj let resnično središče mesta, kajti to bodo zgradili sodobne loka- le in vse, kar potrebuje razvi- jajoče se mesto.

Stanje se popravlja

Sicer je rudnik dosegel s 100,8 odstotkov polletno proizvodnjo, res pa je, da v zadnjih dveh mesecih niso venomer dosegali dnevnih planov. Tov. Zabovnik je menil, da je v tem razdobju silno narasel odstotek bolnih, tako, da niti številke v jamah — na odkopih — niso bile zadosti- močne. Zdaj se stanje poprav- lja, mimo tega pa so v teku od- piralna dela, na železniški po- staji pa že grada predor, skozi katerega bodo položili nov tir ki bo dolg 275 m, kar bo pre- cej olajšalo dovos praznih in odvoz naloženih vagonov.

Borlene pozdrave Zagorju!

Ob letošnjem petem občinskem praznovanju ob- čine Zagorje želijo vsem občanom kar najlepše praznovanje občinskega praznika in še mnogo delovnih uspehov za blaginjo naše socialistične skupnosti naslednje ustanove, organizacije in podjetja:

Občinski ljudski odbor Zagorje s svojimi sveti, Občinski komite ZKS Zagorje, Občinski odbor SZDL Zagorje, Občinski odbor ZB NOV Zagorje, Občinski sindikalni svet, Občinski komite LMS Zagorje in vse družbene organizacije na področju občine Zagorje.

Rudnik rjavega premoga, Zagorje, Tovarna »Sava«, Zagorje, Industrija gradbenega materiala, Zagorje, Trgovsko podjetje »Potrošnja«, Zagorje, Trgovsko podjetje »Preskrba«, Zagorje, »Avtoprevoz«, Zagorje, »Čevljar- stvo«, Zagorje, »Silkarstvo in pleskarstvo«, Zagorje, »Lesnoprredelovalno podjetje«, Zagorje, Sindikalni Počitniški dom, Izlake, Gostinsko podjetje »Kuma«, Zagorje, Gostinstvo, Zagorje, Strojno pletilstvo, Zagorje, Državni obrtni mojster Skrinjar Maks, Zagorje, »Mestna klavnica«, Zagorje, Kme- tijska zadruga, Zagorje, Kmetijska zadruga, Izlake, Kmetijska zadruga, Mlinšah.

Predsednik Stanko Nuncič svojim občanom

Ob drugem občinskem prazniku občine Videm-Krško, ob spominu na temne dni izseljenstva in prvih krških žrtvih ugotavljamo, da se je geslo — spomini združujejo — in skupna akcija za gospodarski in kulturni ter prosvetni napredek, uresničila.

Delavski sveti v podjetjih, družbeni organi v zdravstvu, prosveti, šolstvu, krajevnih odborih na vasi z občinskimi ljudskimi odbori na čelu s sodelovanjem Socialistične zveze in Zveze komunistov, so se zavedali, da brez dviga proizvodnje ter brez prosvetljenja ljudskih množic, brez znanja in naprednega kmetovanja, ni gospodarskih uspehov in izboljšanja življenjskih pogojev delovnih ljudi.

Novi komunalni sistem je to potrdil in združil vse te organe v skupno akcijo za gospodarski napredek občine in uresničitev delovnega programa ob drugem občinskem prazniku.

Veliki so uspehi v proizvodnji, dvignil se je hektarski donos v kmetijstvu, pa tudi na drugih področjih naše družbene dejavnosti, kar dokazuje politično zrelost in gospodarsko sposobnost naših ljudi.

Uspehi, ki so bili v zadnjem letu doseženi, pa nas ne smejo uspasati. Praznovanje drugega občinskega praznika naj še bolj poglubi začeto sodelovanje, naj pritegne še več ljudi preko zborov volivcev, raznih svetov in drugih organov k obravnavanju in reševanju raznih vprašanj v industriji, obrtništvu, kmetijstvu in drugod.

To bo največja oddolžitev padlim borcem in žrtvam, mi se bomo pa hitreje približali socialističnim idealom, brez katerih danes pri nas, kakor tudi v svetu ne more biti več blaginje.

Vsem prebivalcem, delovnim kolektivom, množičnim in družbenim organizacijam želim veliko uspeha.

Mesto ob Savi

MED PRVIM IN DRUGIM PRAZNIKOM OBČINE VIDEM-KRŠKO

PREBIVALSTVO OBČINE VIDEM-KRŠKO JE PONOSNO NA USPEHE IN PRIDO. BITVE, KI JIH JE DOBIL V RAZDOBJU OD PRVEGA NA DRUGI OBČINSKI PRAZNIK. V TEM KRATKEM ČASU SO DELALI IN GRADILI NA VSEH KONCIH IN KRAJIH, ZATO NI ČUDNO, DA SO TO RAZDOBJE IMENOVALI »V LETO GRADENJA«.

PRED LETI SO GRADILI ROTO TOVARNO IN STANOVANJSKO NASELJE, KI JE BILO NEDVOMNO DOSTI VEČJEGA OBSEGA KOT TE NOVE PRIDOBITVE. VINDAR ČE SE OZREMO NAZAJ, NISO NIKJER DOSEGLI TAKEGA TEMPA IN TAKO TRDOVRATNE VZTRAJNOSTI KOT SEDAJ. SPOMENIK, KULTURNI DOM, HOTEL IN MOTORNA STEZA IN VODOVOD, ZGOLJ OBSEŽNA DELA, KIER SO SODELOVALI ŠTEVILNI OBČANI, BODO DALI MESTU SVOJ PEČAT IN PRIVLAČNOST. POGLEJMO, KAKO SO V VIDMU-KRŠKEM PRISLI DO VSEGA TEGA.

Večen spomin na preteklost

Leta 1941 so bili postreljeni prvi slovenski partizani iz Krškega. Jeseni istega leta pa so Nemci izselili tudi večji del prebivalstva občine Videm-Krško. Da bi se občinski odbor ZB

vsaj delno oddolžil tem žrtvam, jim je sredi mesta postavil lep spomenik, ki bo našim znanamcem govoril o kruti usodi domačinov med zadnjo vojno.

O postavitvi spomenika so v tem kraju govorili vsa povojna leta. V začetku ni bilo denarja, pa tudi ne primerne prostora, ki bi ustrezal celotni zamisli programa. Po večletnem iskanju so se zedinili, da bo najprimernejše opustošeno krško pokopališče, ki je že imelo del parka.

Pred dvema letoma je dal poseben odbor izdelati tri idejne skice in je med temi izbral, načrt, ki je bil najbolj prikladen za določen prostor in okolico. Lani so pričeli na tem mestu podirati stare zgradbe in del samostanskega zidu. Tu so delali prostovoljno člani ZB in ostalih množičnih organizacij ter mladinska delovna brigada iz Trbovelj. Prostor so uredili tako, da so lahko v letošnjem letu začeli postavljati spomenik. Kamnoseška dela je prevzel domači kamnosek tov. Mulej, medtem ko je kiparska dela opravil akad. kipar Stane Keržič iz Ljubljane.

Spomenik torej stoji in moramo reči, da je občinski odbor ZB v Vidmu-Krškem nalogo častno izpolnil.

Spomenik je sestavljen iz treh delov, ki so sicer samostojni objekti, vendar tvorijo nekako celoto, 10 metrov visok obelisk je grajen iz belega marmora. Poleg njega je siv marmornat monolit, ki je z obeh strani obdelan z reliefi, zraven pa je še marmornata klop, ki oboje dopolnjuje.

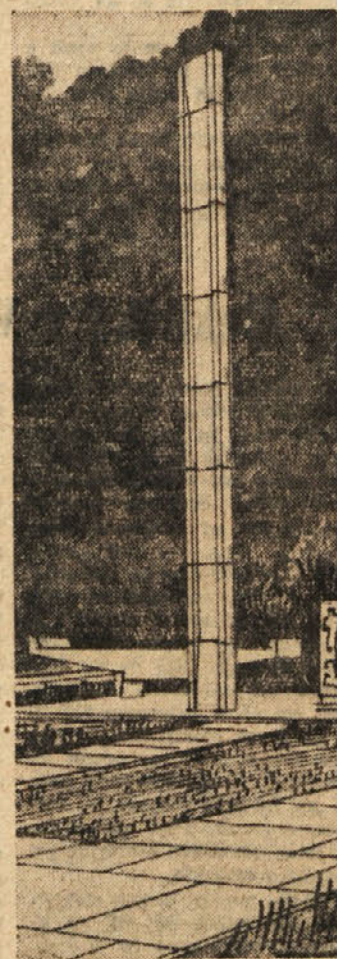
S spomenikom pa dela še niso zaključena, kajti zemljišče je precejšnje in kot je že ugotovljeno, je program precej obsežen. Cerkvico, ki je v neposredni bližini, bodo preuredili v kulturne namene, v parku pa postavili še nekatere druge objekte, ki naj bi ponazarjali zgodovino mesta Vidma-Krškega od novega veka, dobo med obema vojnama, okupacijo in svobodo. Tako bo, čez leta seveda, to zgodovinski park, ki bo vreden ogleda.

Napravili so okrog dva tisoč prostovoljnih ur.

Kako veselji so v Vidmu-Krškem novega doma »Svoboda«, ni mogoče povedati. Doslej so imeli v tem kraju le dvorano kluba, kjer so imeli tudi vse ostale prireditve. Z delom so pohiteli, kolikor so le mogli, in po letu dni je dom zgrajen.

V lanskem juniju so pričeli rušiti zastarelo prosvetno dvorano. V začetku so delali sami prostovoljci, predvsem člani DPD »Svoboda«. Precej je napravila mladinska delovna brigada iz Trbovelj in iz Vidma-Krškega. Razen dvorane so podrti še staro menažerijo, ki bi kvarila vse doma.

Pri vsem tem pa so domačini zmanjevali z glavami, ki se nikakor niso mogli sprizniti s mislijo, da bo iz stare dvorane zrastle nov dom. Spravevali so, zakaj so se odločili za to prostor, za kar so bili delno upravičeni. Pomisliti moramo, da denar, ki so ga imeli na razpolago, nikakor ne bi zadostoval za gradnjo novega doma, ki bi moral biti primeren okolju. V

Z lepim spomenikom so se Krščani oddolžili žrtvam, hkrati pa bo našim znanamcem obujal spomin in izseljenstvo.

načrti za večji kulturni dom ni ovirjen. S porazom prebivalstva bo po vsej verjetnosti čez leta treba v Vidmu-Krškem zgraditi nov kulturni dom, ki naj bi bil žarišče kulturne in prosvetne dejavnosti.

Pri gradnji so opravili okrog 2000 prostovoljnih ur. Najbolj so se zavzemali in pridno delali stari Videmčani, ki so že desetletja igrali v stari dvorani in jim je ta prišla k sreči. Naj omenim tovarnika Karla Urška, ki je opravil preko 100 udarnih ur, in tovarnika Ocepka, ki ima za seboj nad 80 prostovoljnih ur. Mnogo pa je še ostalih, med njimi tudi domačih voznikov, ki so brezplačno dovajali gradbeni material. Vseh ne bi mogli imenovati, ker jih je preveč.

Tako je dobilo delavsko prosvetno društvo »Svoboda« Videm-Krško svoj dom, kjer se bodo kulturno izvijali. Danes zvečer bo otvoritev, te dni pa bodo v njem uprizarili prvo predstavo.

slavi srazmerno malo proizvajajo. S tem pa bi prihranili več tisoč kubičnih metrov smrekovega lesa.

V bodoče imajo namen izkoristiti še odpadke lesnine, ki odtekajo sedaj v Savo. To bi potem rabili namesto premoga, pri čemer bi letno prihranili preko 2.000 vagonov premoga. Tudi misel, na izdelavo krmilnega kvasa še niso opustili, vendar vsega naenkrat ni mogoče napraviti.

Kot zaključek predvidevajo, v nekaj letih seveda, postaviti v tovarni nov papirni stroj za izdelavo pergamentnega in podobnega papirja, katerega v naši državi še primanjkuje.

Videm-Krško nekdanj in danes

Po 63. letih je izšla druga publikacija zgodovinskega mesta Krško pod naslovom »Videm-Krško, nekdanj in danes«. Prvo knjigo »Krško in Krčanje« je leta 1894 izdal Ivan Lapajne, ki govori predvsem o zgodovini in kulturi ter znamenitih osebnostih mesta samega.

Knjiga »Videm-Krško, nekdanj in danes« je izšla ob drugem občinskem prazniku. Zbrano delo bo skušalo razjasniti bralcem preteklost in sedanje stanje na omenjenem področju. Ta jubilejna publikacija govori o pisani zgodovini mesta Videm-Krško in njegovi okolici, o ljudeh, ki so prebivali v njem in o kulturnem življenju ter o kruti usodi domačinov med zadnjo vojno.

Knjiga obsega 116 strani in ima štiri dele. Opremljena je s preko štiridesetimi lepimi fotografijami in nekaterimi reprodukcijami.

Prvi del, ki ga je spisal prof. Stanko Skalcič, govori o zgodovinskem razvoju mesta in okolice, o raznih izselitvah in najdbah. Drugi del opisuje mesto med prvo in drugo svetovno vojno, izseljenstvo in narodnoosvobodilno gibanje na tem področju. Tu je podrobno opisano delovanje prvih krških partizanov in njihov tragičen konec, ki je leta 1941. vzbudil v vsi Sloveniji mnogo pozornosti. V tretjem delu opredeljuje dr. Stane Mikuz nekatere vidne osebnosti, ki so zrasle v Krškem, ki njegovi okolici in ki so si ustvarile ime v slovenski umetniški zgodovini. Nadalje je v tem delu opisana kulturnoprosvetna dejavnost, šolstvo in razvoj raznih športnih in ostalih organizacij. Četrty del je posvečen gospodarskemu in družbeno političnemu razvoju občine. Opisana so vsa večja podjetja, mnogo prostora pa zavzema kmetijstvo, s katerim se v občini Videm-Krško ukvarja nad polovico prebivalstva.

ČESTITKAM K II. OBČINSKEMU PRAZNIKU, SE PRIDRUŽUJE TUDI

Uredništvo in uprava
ZASAVSKEGA TEDNIKA

Velika tovarna papirja v Vidmu-Krškem privablja preko vsega leta številne izletnike.

Oglasite se v novem hotelu

Hotel v Vidmu-Krškem? Da, res je! V vsem Posavju ni enakega. Sicer pa moderna tovarna, sončen bazen, k obema pa sodi sodoben hotel. Svoj čas so o vsem tem samo šušljali, danes pa je resnica.

Pred leti je imela tovarna celuloze in papirja že odobreno gradnjo restavracije, kulturnega doma in otroških jaski. Ker ni dobila zemljišča, za gradnjo navedenih objektov ni bilo nič. In ker je zamudila eno, ji je spodletelo še drugo. Naslednje leto so namreč gradili samo še a krediti in ne več z denarjem iz državnega proračuna.

Nazivlje vsem tedanjim neprijetnostim so pričeli z gradnjo hotela, ki je bil v tem kraju nadvse potreben. Toda komaj so ga spravili pod streho in že je bila gradnja ustavljena. Ta-

ko je počival v surovem stanju skoraj leto dni, nakar je bivši OLO Krško dovolil nadaljevanje začetih del. Toda glej smolo! Konec leta 1955 so gradnjo ponovno preprečili, ker je bila neplanska.

Delovni kolektiv tovarne celuloze pa je na vsak način hotel do konca speljati svojo nalogo in zato je od svojih fondov vzel potrebne kredite za dokončno ureditev hotela. Zavedal se je pomembnosti sodobnega gostišča v tem kraju, ki je nekako industrijsko, pa če hočemo, tudi kulturno središče občine. Prehodni, pa tudi ostali gostje morajo imeti vedno na razpolago prenočišča in prehrano, če hočemo, da bo turizem dvignil na dostojno raven.

Tako so se v tretje lotili dela in tokrat ne brez uspeha. S

polno paro so leti gradili in dokončno urejale hotel. Hkrati so se še obvezali, da bodo s svojim doprinosom dostojno proslavili drugi občinski praznik.

Nov hotel ima 30 sob z dvema posteljama in dvoje družinskih stanovanj. Restavracija bo sprejela od 150 do 250 gostov. Postrežba v njem bo prvovrstna, saj je celotno osebje kvalificirano. Uprava hotela »Sremič«, tako so mu namreč nadeli ime, bo skušala nuditi svojim gostom čimcenejšo oskrbo in čimprilnejše bivanje. Zato se oglasite v novem hotelu!

TSS - velika pridobitev

V vsem Spodnjem Posavju je bila doslej le ena srednja šola - višja gimnazija v Brezovici. Z novimi šolskim letom pa bo pričela z rednim poukom še tehniška srednja šola v Vidmu-Krškem, ki bo imela elektroin in strojni oddelke.

S tem bo izpolnjena dolgoletna želja prebivalcev, ki so težili za tem, da bi njihovi otroci obiskovali srednjo šolo v domačem kraju.

Ta pridobitev pa ni vsa naša le zato, da bo domača mladina na lažji način prišla do izobrazbe. Na svoj račun bodo prišla tudi telovadna in športna društva, ki se bodo s srednješolsko mladino krepila. Vadiitelji mlajših mladincev in mladink bodo vsakakor imeli zadostneje, kar bo do vzgoji dober kader, ki bo ostal v kraju.

Za sedaj bo teoretični pouk v poslopju višje gimnazije, medtem ko bodo imeli praktične vaje v Tovarni celuloze in papirja. Šeasoma pa bo treba misliti na gradnjo novega poslopja omenjene šole, ali pa dograditev že enega trakta pri sedanji gimnaziji, da bo lahko sprejela večje število gojencev.

Vedno več naročnikov

Obseg proizvodnje je splošna obrtna kovinska zadruga v letošnjem letu znatno povečala. Obenem je zaposlila precej novih ljudi. Sedaj ima zaposlenih nad 100 kotvarjev, medtem ko delajo še vedno v istih prostorih, ki so jih pred leti zgradili kot provizori.

S svojimi kvalitetskimi izdelki, a žurno dobavo in s konkurenčnimi cenami so pridobili toliko naročnikov, da vseh pri sedanji kapaciteti ne morejo sprejeti.

Letno bodo prihranili 2000 vagonov premoga

V zadnjem letu je delovni kolektiv tovarne celuloze in papirja napravil velik korak naprej. Tako bo letos proizvodnja papirja za preko 5.000, proizvodnja lesovine pa za okrog 3000 ton višja kot lani. Razen tega so asfaltirali tovarniške ceste, nasadili zelenje, med drugim tudi 8.000 topolov, kar bo v bodoče njihova važna surovina in kateri v naši državi posvečamo vse premalo skrbi.

Se važnejša od tega pa je dokončna dograditev te največje tovarne v našem okraju. Že nad dve leti stoji trinadstropna industrijska zgradba z vso strojno opremo, ki je pa popolnoma neizkoriščena. To je oplenjena valnica za proizvodnjo viskozne celuloze, katere gradnja je bila lani ustavljena. Proizvodnja viskozne celuloze bi nedvomno bila za tovarno velikega pomena. Devizna sredstva, ki bi jih potrebovali za dograditev tega objekta, bi vrnil v poldrugi mesec.

Tovarna viskoze v Lounje mora danes uvažati drago viskozno celulozo za nisko ceno

izvožene bukovine. Žal kolektiv še ni uspel dobiti za to potrebnih sredstev, čeprav bi bilo celotno posojilo vrnjeno še v dveh letih. Z novimi investicijami bi se modernizirali sortacijo celuloze in tako bi iz slabšega lesa izdelovali prvovrstno celulozo, kar jim je danes z zastarelo sortacijo skoro nemogoče. Upajo pa, da jim bodo potrebne kredite odobrili, kajti delovni kolektiv tovarne celuloze in papirja je doslej še vedno vestno opravil svoje naloge.

Zvišati nameravajo med drugim tudi proizvodnjo bele bukovne celuloze za približno 7.500 ton letno, katero danes v Jugos-

laviji srazmerno malo proizvajajo. S tem pa bi prihranili več tisoč kubičnih metrov smrekovega lesa.

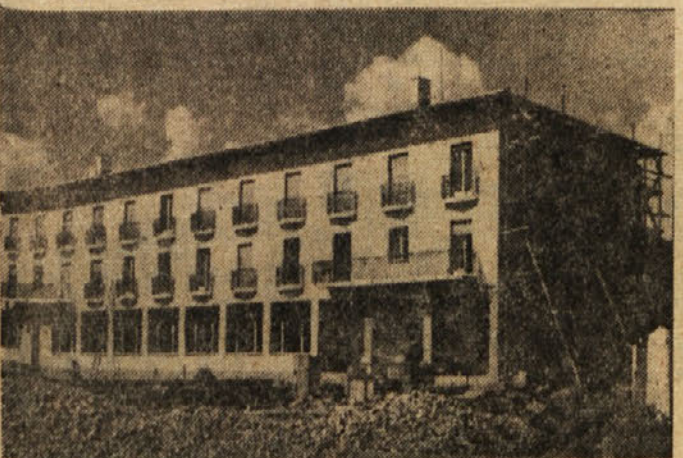
V bodoče imajo namen izkoristiti še odpadke lesnine, ki odtekajo sedaj v Savo. To bi potem rabili namesto premoga, pri čemer bi letno prihranili preko 2.000 vagonov premoga. Tudi misel, na izdelavo krmilnega kvasa še niso opustili, vendar vsega naenkrat ni mogoče napraviti.

Kot zaključek predvidevajo, v nekaj letih seveda, postaviti v tovarni nov papirni stroj za izdelavo pergamentnega in podobnega papirja, katerega v naši državi še primanjkuje.

slavi srazmerno malo proizvajajo. S tem pa bi prihranili več tisoč kubičnih metrov smrekovega lesa.

V bodoče imajo namen izkoristiti še odpadke lesnine, ki odtekajo sedaj v Savo. To bi potem rabili namesto premoga, pri čemer bi letno prihranili preko 2.000 vagonov premoga. Tudi misel, na izdelavo krmilnega kvasa še niso opustili, vendar vsega naenkrat ni mogoče napraviti.

Kot zaključek predvidevajo, v nekaj letih seveda, postaviti v tovarni nov papirni stroj za izdelavo pergamentnega in podobnega papirja, katerega v naši državi še primanjkuje.

Z otvoritvijo hotela se bo turizem v Vidmu-Krškem dvignil na dostojno raven, saj bo lahko sprejel precejšnje število gostov.

Steza je zgotovljena

Ze pred leti so bile v Vidmu-Krškem motorne dirke. Ker pa steza ni bila pravilno grajena, so jih opustili. Tako je ostala 1 km dolga steza le za konjske dirke, ki so na stadionu »Matije Gubca« po trikrat na leto.

Avto-moto društvo Videm-Krško se je obvezalo, da bo v doglednem času zgradilo novo motorno stezo na istem hipodromu. Zadnje jesen so pričeli z delom in te dni je bila 400 metrov dolga motorna speedway steza dograjena in je pripravljena sprejeti prve dirke.

Društvo pa seveda vsega dela, predvsem finančnih sredstev, nikakor samo ne bi zmoželo. Tu so jim priskočili na pomoč občinski ljudski odbor Videm-Krško in razna podjetja. Ves gramoz in ostali material, pa so dovažali z lastnim tovornjakom in z vozilom AMD Brezice.

Jesenji bodo napravili še betonasto ograjo, zgradili gardero-

be in umivalnice ter uredili prostor za parkiranje.

Tako bodo prihodnje nedelje na novi stezi že prve mednarodne motorne dirke. Pričelasi so se že slovenski vozači Vinko Mrak, Lampe, Bauman in drugi, ter Avstrijci in Poljaki.

Zakaj je tako zamišljen?

Vrnil se je v rojstno vas

Veak človek pride rad nazaj v svoj rojstni kraj, zlasti takrat, ko si prisluži pokojnino. Tako je bilo tudi s tovarišem Alojzom Bizjakom z Malega Trna, ki se je kot upokojeni livar vrnil na svoj dom. Z nješevim povratkom je vas in njena okolica mnogo pridobila, saj načeljuje organizacijo SZDL, vodi razne odbore in podobno.

Ze se zanima za elektrifikacijo, ki je že v zaključni fazi. Ker hudo mu je, da ni bil na Trnu že pred desetimi leti, ko so bili boljši pogoji za to, in sedaj bi prav gotovo že imeli elektriko, morda tudi prosvetni dom.

Tovariš Bizjak se je v mladosti težko preživljal, saj je takoj po materini smrti, ko mu je bilo 11 let, odšel služiti. S štirinajstimi leti se je napotil v Trst, kjer je le s težavo dobil zaposlitev. Kot livarski vajenec je delal 12 do 14 ur dnevno, brezplačno. Ker ni imel denarja za hrano, pa tudi ne za obleko, se je zaposlil še na ladji. Tam je delal po trikrat tedensko, štiri ure ponoči, tako da je tiste dni spal le po štiri ure. Vse napore je vzdržal le s trdnjo voljo do leta 1915, ko so ga odpokličili v vojakom.

Po vojni je bil dve leti doma, potem pa se spet napotil v svet. Med livarji je preživel 20 let v Ljubljani in nato v Mariboru, od koder so ga leta 1941 Nemci izselili na Hrvaško. Takoj naslednje leto se je v osijski Hvarni povezal s komunistično

organizacijo, kjer je bil blagajnik. Kot aktivista so ga ustali dvakrat zaprli.

Po osvoboditvi se je vrnil v Maribor in bil na Tezemu šolski starešina in vodja livarskega krožka.

Po tolikih letih pa se je s težko prislužno pokojnino vrnil domov na majhno posestvo, si zgradil hišo in lepo uredil svoj dom.

Alojz Bizjak

Elektrika v Vrbinski vasi

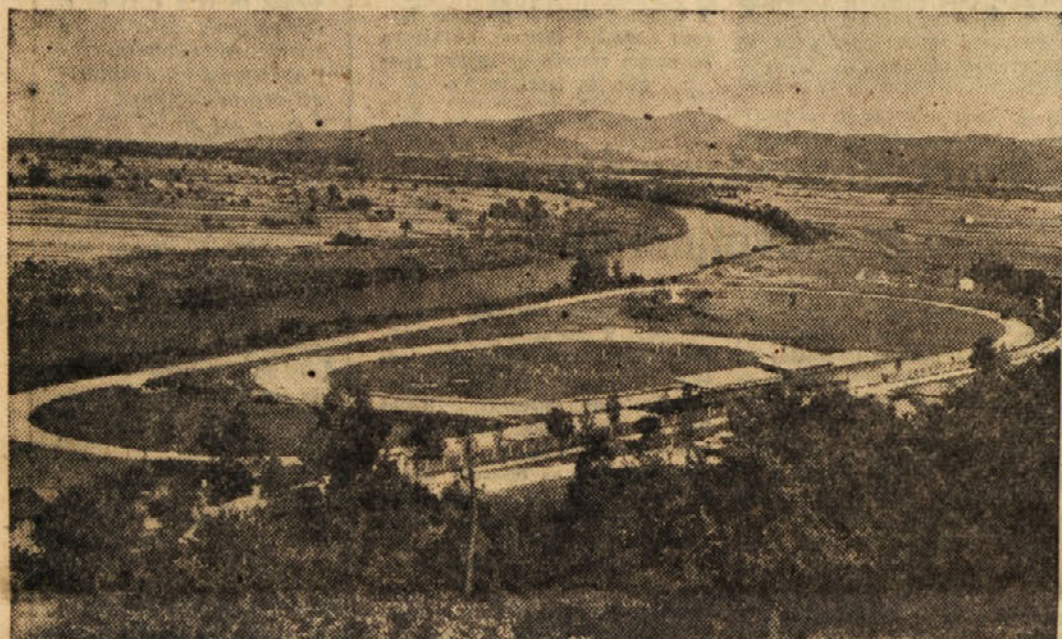
V tovarni smo srečali člana elektrifikacijskega odbora z Vrbinske vasi in ga povprašali, kako daleč so, že v elektriko. Radovedni kot vedno smo spraševali toliko časa, da nam je povedal vse, od začetka do konca.

Ze leta 1948 smo se pričeli v Vrbinski vasi zanimati za elektriko, vendar stvari nismo mogli speljati do konca, ker nismo imeli denarja. Bile pa so tudi težave pri sosednjem električnem omrežju, kateremu naj bi se naša vas priključila. V Starem gradu, kjer so takrat že imeli luč, je bil tok tako slab, da ga ni bilo mogoče še bolj obremenjevati. Prav zaradi tega se je napeljava elektrike pri nas tako zavlekla.

Lansko leto se je naš elektrifikacijski odbor odločil, da bo napeljal daljnovod iz Vidmarkega ob desni strani želez-

niške proge do vasi. Z gradnjo nove trafo-postaje, daljnovoda in napeljava nizkonapetostnega omrežja smo imeli ogromne stroške, čeprav smo precej sami delali. Vsa fizična in del strokovnih opravil ter krajše vožnje smo opravili sami domačini. Tako je ostal podjetju »Elektron« samo res strokovni del. Franc Dimec, Marjan Span, Jože Černoga, Rajko Rodman in ostali imajo za seboj preko 2000 prostovoljnih ur. Levji delež pri elektrifikaciji Vrbinske vasi je prispeval kolektiv tovarne celuloze in papirja in seveda občinski ljudski odbor.

Elektriko so si v Vrbinski vasi tako rekoč prislužili. Po vseh naštetih naporih si bodo oddahnili, največje zadoščenje pa bodo imeli 17. avgusta, ko bodo po svojih hišah prvič prižgali električno luč, katero so si toliko let želeli.

Nova motorna speedway steza je končana in čaka prvih dirkačev. Prihodnje nedelje se bodo pomerili med seboj Jugoslavlani, Avstrijci in Poljaki.

Brez poizkusov ni uspehov

Tovariš Gvidon Vesel, upravnik Zadruga posestva »Matija Gubec« v Leskovcu, je samozavesten, tih mož, ki napravlja vtis, da od njega ni mogoče ničesar zvedeti. V razgovoru z njim pa smo spregledali, da zna biti tudi gostobeseden, predvsem pa rad pomaga z raznimi nasveti. Odlično zna zagovarjati dosedanje delo omenjenega posestva, tako da se mora vsak kritik umakniti in dati priznanje strokovnjaku.

Leskovec z okolico ima zelo dobre klimatske pogoje za breskvine nasade, le zemlja ni najboljša. Ze ob ustanovitvi tega posestva se je vodstvo odločilo, da bodo najprej zemljo za nasade pripravili, nato vzgojili lasten kader in končno uredili lastno drevesnico. Ker so ubrali pravo pot, uspeh ni izostal. Priprava zemlje ni bila tako enostavna. Na njivskih površinah so nasade kmalu uredili, medtem ko je na gozdnih in travniških površinah šlo delo počasneje. Tako so pod marofom zrigolali in dali v zalogo umetna gnojila in posejali lupino. Naslednje leto so gnojili to površino s hlevskim gno-

jem ter posejali krompir, nato pa še črno deteljo, laško ljuško in končno koruzo, katere rast je bila na vsakem koncu drugačna. Ponokod je ostala pri tleh, drugod pa je bila nad 2 metra visoka. Pri vsem tem so ugotavljali, kje je treba še dodati hlevskega gnoja, da bi poznejši nasad čimbolje uspeval.

Na treh hektarih površine so breskve precej goste nasadili, in prav na račun tega je bilo precej pikrih opazk. Tovariš Vesel pa nam je pojasnil takole:

Poznejših uspehov si brez dobrih kadrov ne moremo zamisliti. Prav pri teh nasadih se je izšlo 7 deklek, tako da so sposobna ne le saditi, rezati in vzgajati drevo, temveč tudi obirati in odpremljati plemenito sadje. Tu so poizkusili umetno dimljenje, nadalje, kakšen vpliv imajo hormoni na rast in razvoj plodov, kako učinkujejo zaščitna sredstva itd. Če bi torej delali poizkuse na 30 arih, bi lahko prišli do napačnih ugotovitev, kajti nikjer ni jamstva, da je poizkusna parcela na najboljše ali na najslabši zemlji.

Na poizkusnem breskvinem nasadu

so prišli do mnogih izsledkov. Med najvažnejšo štejejo ugotovitev, da se je kljub pozebi in slani zelo dobro obnesla pistoja, medtem ko je ostalih deset sort propadlo.

SADJE IN IZVOZ

Na tem posestvu pridelajo prvo vrstne breskve, katere izvažajo v Avstrijo. 70 odstotkov je tako imenovane »ekstra« robe, katero plačujejo po 80 dinarjev za kilogram. Čeprav je nasad star šele tri leta, bodo letos prodali okrog 50 ton breskev. Z leti se bo dohodek močno povečal, tako da bodo posestvo opremili s modernimi stroji, v 15 letih pa vrnil posojilo.

Sedaj imajo 21 hektarov nasadov. Breskve so triletne, medtem ko so hruške in jablane dvoletne.

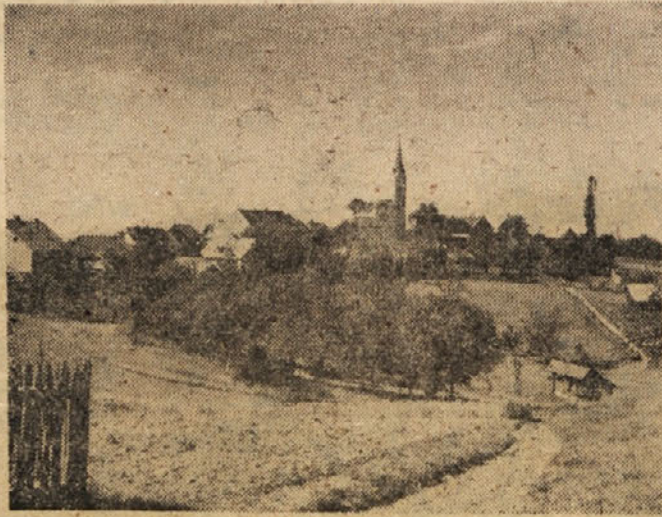
Leskovski nasadi niso važni le zato, ker gre sadje dobro v denar, marveč tudi zato, da se bo prebivalstvo v teh krajih materialno in kulturno dvignilo. Današnja mladina se že dobro zaveda, da se splača gojiti sadje, ki je močno intenzivna kultura.

Znajti se je treba...

Lojze Soba, ki živi na Zdolah, je znan kot dober organizator in šaljivec. Marsikoga si mimogrede privoščiti. Vse šale pa izkoplje le v prid svojemu kraju. Med vojno je preživel celih 18 mesecev v Dachau in tudi od tam ve mnogo povedati. Najraje pa se spominja elektrifikacije. Na Zdolah so imeli elektriko že v stari Jugoslaviji. V začetku jim je luč še kar dobro svetila, ko pa se je na zdolski vod priključilo preko 150 uporabnikov, niso več vedeli, ali imajo ali nimajo v vasi elektrike.

Povsod sem sitnari in iskal denar, da bi v vasi postavili transformator in napeljali daljnovod. Ko sem zvedel, da bodo pri »Elektro-Videm-Krško« imeli sejo, kateri bi morala prisostvovati tudi dva tovariša od Elektrogospodarstva iz Ljubljane, sem jo takoj mahnil na Videm in povprašal, kdaj bodo sejo zaključili — je dejal tovariš Soba.

Popoldne sem se vrnil in to ravno ob pravem času. Sejo so pravkar zaključili, pogovarjali pa so še o pomoči, ki je potrebna na Zdolah. Bili so precej glasni, tako da sem jih kar dobro slišal, čeprav se strinjam, da prisluškovanje ne sodi k bon-tonu. Ljubljancina sta zadrževala, da so Zdolah namenili

Zdole so prelepa izletniška točka. Poleg tega pa tu pridelajo prav dobra vina, s čimer privabljajo številne izletnike.

preveč denarja za elektrifikacijo. Takrat pa ju je domači tehnik opozoril, naj govorita tiše, ker bom verjetno kmalu prišel k njim. Seveda sem se takoj oglašil in tako so vedeli, da sem vse slišal. S tem sem jih spravil v silno zadrego, in da bi vzdušje ne bilo tako mučno, sem vse skupaj povabil na Zdole.

V hiši so govorili predvsem o elektriki, le tu in tam je pogovor nanesele na letino in vre-

me. Ob mraku je Soba začel pripravljati petrolejko. Nekoliko užaljeni so »električni možje« opazovali njegovo početje in ga vprašali, zakaj ne prižge elektrike.

Saj bi jo, pa vas bo sram, jim je odgovoril, pri tem pa obrnil stikalo. Svetlobe ni bilo nobene, le žareča nit v žarnici je naznanjala elektriko. Pozno v noč je potem žarnici delala družščino petrolejka.

Na srečo teh sitnosti na Zdo-

lah nimajo več, ker so v devetih mesecih postavili vse drošove, transformatorsko postajo in dobili »pravo« elektriko. Pošteno so pljunili v roke in tudi uspeli.

— Moti nas edino še cesta, — je nadaljeval tovariš Soba. — Okrog 600 metrov jo moramo še posuti s peskom in zvaljati, potem nam bo pot na Videm skrajšana za celih 9 kilometrov. Maja meseca so nas obiskali »višji« tovariši in nam obljubili pomoč, na katero pa še čakamo. Je zaključil tovariš Soba.

Raska panorama

Prebivalcem občine

Videm-Krškega

ISKRENE ČESTITKE OB DRUGEM OBČINSKEM PRAZNIKU IN K DOSEZENIM DELOVNIM USPEHOM!

ZELIMO, DA BI BILI ŠE VNAPREJ TAKO ENOTNI, KER BOMO LE TAKO LAHKO DOSEGLI NAŠ SKUPNI CILJ: IZGRADNJO SOCIALIZMA!

Občinski ljudski odbor
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB NOV
Občinski komite ZKJ
Občinski komite LMS
Občinski sindikalni svet

Tovarna celuloze in papirja, Videm-Krško - Splošna obrtna kovinska zadruga, Videm-Krško - Tovarna čokolade in likerjev, Brestanica - ZTP »Posavje«, Videm-Krško - Gradbeno podjetje »Sava«, Videm-Krško - Trgovsko podjetje na velika »Grosist«, Videm-Krško - Trgovsko podjetje »Potrošnja«, Videm-Krško - Zadruga posestva »Matija Gubec«, Leskovec - »Tobak«, Videm-Krško - »Elektron«, Videm-Krško - Avtoirgovina, Videm-Krško - Papirnica in knjigarna, Videm-Krško - Kleparsko kotlarsko podjetje »Klepota«, Videm-Krško - Elektromehanična delavnica, Videm-Krško - Valvasorjeva tiskarna, Videm-Krško - »Koteks«, Videm-Krško - Komunalno podjetje »Remont«, Videm-Krško - Kmetijsko gospodarstvo, Sremič - »Agrotehnika«, Videm-Krško - Kmetijska zadruga, Videm - Kmetijska zadruga, Krško - Kmetijska zadruga, Raka - »Plonir«, gradilišče, Videm-Krško - »Gradis«, gradilišče, Videm-Krško.

Naša muca mlade mela...

Popravimo krivico!

(PRISPEVEK K RAZPRAVI NA ČLANEK V 30. ŠTEVILKU »ZASAVSKEGA TEDNIKA«)

V 30. številku »Zasavskega tednika« z dne 20. julija 1957 je tovar. Franc Hvala navedel diskusijo o vprašanju, zakaj se absolventom bivše celjske rudarske šole ne prizna popolna srednja šola, ko nam je vendar znano, da je bila v tej šoli predelana učna snov. Popolnoma enakovredna snovi, ki so jo obravnavali delavski tehniki po osvoboditvi, samo s to razliko, da so sedanjim slušateljem delavskega tehnikuma imeli študijsko in obliko polne mesečne plače, slušatelji bivše rudarske šole v Celju pa smo se morali na šoli sami vzdrževati, če smo jo hoteli absolvirati. Kajti prav gotovo ni bil namen prejšnje družbe, da izloča čimveč srednjetehtniškega kadra iz delavskih vrst, medtem ko je v današnji socialistični družbi urediti ravno nasprotno. Tudi jaz se ne strinjam z dosegajočo uredbo, da se nam, absolventom celjske rudarske - toplotne šole, prizna samo 8 razredov gimnazij, to je nepopolna srednja šola. Ne glede na to, da je bil za vstop v to šolo predpisan določen delovni staž pri strokovnem delu v rudniku ali toplotnici, je znano, da so v to šolo pod tedanjimi razmerami borbe za službo vstopali slušatelji z malo maturo, z učiteljskega, z več razredi gimnazije. Mislim, da je bil precejšen odstotek takih, ki so imeli več kot samo osnovnošolsko izobrazbo. Kadri celjske rudarske - toplotne šole, smemo reči, so v stari Jugoslaviji, kakor tudi danes v dobi obnove in graditve države odigrali svojo pozitivno vlogo (iz redkih izjemami) in so bili v vsej državi priznani kot odlični strokovnjaki - praktiki, kar ni čudno, saj so gradili in delali kot samostojni brez vsake pomoči. Čudno se sicer sliši, da bi bil predavatelj ali celo upravnik sedanje nižje rudarske šole enakotrvajen kot učencev v tej šoli, in to samo zato, ker je absolvent celjske rudarske šole, katere najmlajši absolvent je skontal šolo že pred 18 leti (ker je šola takrat prenehala). Zato se tudi jaz popolnoma strinjam z mnenjem, da je stara uredba do nas absolventov nepravična in da je bila izdelana v dobi administrativnega upravljanja.

Kronika

Požar v Pirošici

V četrtak, 1. avgusta zvečer v 30. Brežah silene oznanile požar in že so agili brežiški gasilci hiteli proti Cerkljam, kjer je oguzeni stoji opozarjal na nesrečo. Gorelo je gospodarsko poslopje posestnika Vinterja iz Gornje Pirošice pri Cerkljah ob Krki. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje z vsemi prideli in delno vinjo. Velika škoda je delno krita z zavarovalnico. Videti je, da je bil požar podtaknjen in bo skrbna preiskava ugotovila pravi vzrok nesreče.

Temelji nove dobovske postaje

Jugoslovanske železnice grade v Dobovi lepo, moderno postajno poslopje, ki bo podobno tistem v Sevnici, Izavaleh, del, gradbeno podjetje »Sava« iz Vidma - Krškega, se je resno lotil svoje naloge in so delavci dne 2. avgusta temelje novega poslopja. Dobova, ki leži ob glavni železniški progi Zagreb - Zidani most, bo z novim postajnim poslopjem estetsko in funkcionalno mnogo pridobila. (ek)

OBVESTILO

Slovenska izseljenska matica, podružnica Trbovlje, obvešča svoje člane ter vse ostale prijatelje, da se dobe začasno vse informacije pri predsedniku A. Kukoviču, tajniku OBŠS, v prostorih sindikalnega sveta v Delavskem domu.

Neizkoriščeni žetveni stroj

Na območju KZ Raka ima nek posessnik žetveni stroj, ki veže tudi snope. Uporabljal pa ga je le za svoje potrebe. Razumljivo je, da se ta stroj samo za enega posessnika, ki ima do 1,5 ha pšenice, ni splačal, vendar je še nekako šlo, ker v stroj ni investirali dosti denarja, saj ga je posessnik kupil po okupaciji od SLP za 5.000 din, kar je danes skoraj smešno nizka cena.

Lansko leto in letos pa je med drugim tudi na žetveni stroj kot proizvodilno sredstvo določena taksa, zaradi česar ga lastnik ne uporablja več. Račun je zelo preprost: žanjice ga stane mnogo manj.

Ali ni to oviranje napredka v kmetijstvu, ki si ga vsi tako želimo? Nedopustno je, da žetveni stroj danes, ko primanjkuje delovnih moči za ročno delo, žetveni stroj, ki bi lahko požel 50 ha pšenice, leži v rotoparnici neizkoriščen. Če žetveni stroj ne plačati takse, naj bi se za ta žetveni stroj pozanimala KZ Raka in ga od kmata odkupila, plačala za stroj predpisano takso ter ga dala na razpolago svojim članom proti ustreznim vajmami, s čimer bi jim bilo prav gotovo pomagano?

Ako ga pa lastnik ne bi hotel prodati, naj bi ga kmetijska zadruga vzela od posessnika proti primerni odškodnini v najem.

Ker je zadruga na Raki proti svojim članom v pogledu mlatve zelo ustrezljiva in je letos kupila že tretjo mlatnico, so vsi zadržniki in ostali interesi zadovoljni, ker bo mlavec hitro opravljen. Zato bi toplo pozdravili, če bi zadruga razmišljala o prednjem in kupila tudi

ta žetveni stroj. Za letos je sivar sicer že prepozna, ker je žetev že opravljena, za prihodnje leto bi pa želeli tudi v tem pogledu nekoliko napredka. Hkrati naj bi KZ Raka že v jeseni zainteresirala zadržnike, da bi sosedje in mejaši, kolikor je to mogoče, svoje njive skupno posejali s pšenico, ker bi bil potem to večji kompleks, kar bi prihodnje leto prav gotovo tudi pocenilo žetev s strojem.

Zadržnik

Zakaj so spremenili obratovalni čas?

Pred meseci smo dobili v centru Trbovelj okusno in sodobno urejene brivske in frizerske prostore, z njimi pa je bil uveden tudi celodnevni obratovalni čas. Ta je omogočil vsakemu domačinu, še posebno pa tujcem, vsakotakošno uporabo teh novih uslužnostnih lokalov. Zato smo bili tembolj začudeni, ko se je obratovalni čas v teh prostorih čez noč spremenil brez obvestila ali predhodnega posvetovanja z občinskimi forumi.

Ko smo dobili te nove prostore, smo bili trdno prepričani, da se bodo frizerske usluge v Trbovljah izboljšale. Menili smo, da je bil spet storjen korak naprej v razvijanju uslužnostne obrti, ki je pri nas še razmeroma slaba, sploh pa smo pričakovali večjo skrb za stranke.

Zdaj je spet vse po starem: postrežba, usluge, obratovalni čas itd.

Po našem mnenju je napačno govoriti o nerentabilnosti te brivnice. V prvi vrsti je treba zlasti pogledati, kakšna je organizacija dela v podjetju in delovna storilnost, potem pa še kvaliteta dela, postrežba itd.

Nekaterim se čudno zdi, zakaj ljudje zapuščajo brivnico socialističnega sektorja in hodijo raje k zasebnim brivcem. Odgovor je preprost: zato, ker so usluge tam kvalitetnejše, ker je pri zasebnih obrtnikih opaziti večjo skrb za stranke.

Prav gotovo ne bi bilo napačno, če bi ta vprašanja dobro proučil svet za gospodarstvo ObLo — delavski svet in upravni odbor podjetja pa naj bi na svojih sejah več govorila o navedenih problemih in samokritično ocenila delo v podjetju. A.K.

ESS v Trbovljah

Ekonomska srednja šola v Trbovljah je že po enem letu delovanja povsem opravila svoj obet. To kažejo predvsem zadovoljivi učni uspehi, saj je prva dva razreda izdelalo 84% vseh dijakov, medtem ko je ostalih 16% na jesen delalo popravi izpit, kakor tudi veliko zanimanje za vpis v letošnje prve razrede, ki je že preseglo zmogljivost šole.

ESS bo tudi to leto gostovala v drugi osnovni šoli v Zg. Trbovljah, ko pa bo opravljena šolska reforma, bo najbrž dobila del gimnazijskih učilnic.

Problem, ki se že danes pojavlja — velika sita za prostore — pa s tem bržkone ne bo rešen.

Na ustanovi bo vsako leto več dijakov, težko bo urediti dopoldanski in popoldanski pouk, dokler se bo večina šolarjev zaradi pomanjkanja internatskih prostorov vozila od doma z vlakom, šola pa potrebuje razen tega še poseben razred za strojepljnice in kabinete, v mi manjši meri pa seveda tudi prostor, kjer bi vsa »potujoča« mladina v miru in na toplem čakala na odhod avtobusa k vlakom.

Zaradi krize glede prostorov na II. osnovni šoli bodo v novem šolskem letu uredili strojepljnice v mali dvorani »Svobode II«, ki jo je to društvo z

vsem razumevanjem rado odstopilo.

Razen pomanjkanja prostorov šola drugih težav nima. S pisalnimi stoli in vsemi drugimi pripomočki je preskrbljena, to jlesen pa bo dobila tudi prva stalna predavateljica.

DROBNI NASVETI

● Delajte načrtno in brez pretiranega truda. Začetega opravila ne prenehajte, ampak ga opravite do kraja.

● Iz stanovanja odstranite vse nepotrebne okraske, ker se na njih nabira samo prah; prav tako odstranite iz hiše vse odvečeno, neuporabljivo staro šaro.

● Kozarce za vino boste po uporabi najbolje oprale z razredčeno ocetno kislino.

● Svetle lase je treba po pranju izprati z mlačnim lipovim čajem, v katerega ste izcedile sok cele limone. Če limone nimate, dajte v čaj pol čaše mleka. Tako izprani lasje bodo po sušenju mehki kot svila. Mlino tega boste vaše prirodno plave lase zelo dobro obdružile in jim ohranile vedno svetlo barvo. (S. S.)

Pepe priporočamo

Za uvod sem hotel tokrat napisati, da je Pepte tudi na dopustu, kakor so vsi drugi; kjer sem se namreč oglašil, so mi povsod dejali: direktor je na dopustu, »komercialni« je na dopustu, tajnik je na dopustu. Nekoga sem vprašal, zakaj ni tudi on na dopustu, pa mi je odgovoril: »Ne, nisem, jaz sem pa vratar!«

No, sem si mislil, če so vsi na dopustu, grem tudi jaz malo po Zasavju.

VIDEM-KRŠKO

Tamkaj sem bil prav presenečen, ko sem zvedel, da so v poslovalnici št. 2 mestne mesnice imeli v prodaji 120 kg svinjskega mesa, ki ga veterinar še ni pregledal in tudi ni bilo žigosano. Polovico tega mesa so že prodali. No, sem si mislil, lepa reč! Če večkrat tako delajo, potem so pa Krškani lahko v velikih skrbih za svoje zdravje, če ne še za kaj več, kajti veterinar mora opraviti potreben pregled, da ljudje vedo, če je meso zdravo ali ne.

V neki drugi mesnici v Krškem so pa ugotovili, da se jim je 20 kg salama pokvarilo. Na srečo so jo pravečasno izločili iz prodaje.

Kaj naj rečem k vsemu temu? Mislim, da bi morali imeti tamkajšnji mesarji pač malo več čuta odgovornosti do svojih strank.

NA RAZBORJU

Ker je svinjsko meso same pretežke in tudi predrago, sem se poslovil iz Krškega in jo mahnil proti Ljubli. Spetoma sem se ustavil na Razborju, kjer so mi domačini povedali, da so imeli tamkaj birmo in da je neka ženica med birmo za cerkvenimi vrati (torej v notranjosti cerkve) prodajala podobice mariborskega škofa, svetinje, rožne vence in drugo. Ko sem to slišal, sem bil malo začuden, čemu se prodajalci skrivajo za cerkvenimi vrati. Če imajo namreč dovoljenje za trgovanje, bi lahko prodajali take reči na kakem drugem določenem mestu, ne pa na posvečenem kraju. Tudi razborški župnik bi lahko vedel, da cerkev pravzaprav ni prostor za trgovino.

ZIDANI MOST

Ko sem v nedeljo potoval skozi Zidani most, sem se ogledal v restavraciji, da si malo privzemem dušo. Mimogrede sem se spomnil, da sem uro doma pozabil. Pa sem pogledal na uro v restavraciji, ki je kazala šest, čeprav je bilo že pol devetih, kakor me je opozoril mož, ki je stal poleg mene. Nato sem pri blagajni naročil veliko pivo, toda tovarš, ki je strel, mi je prinesel malo. Ko sem ga prosil, naj mi da veliko pivo, kot sem naročil, mi je to tovarš dejal, naj se grem učit kulture. Jaz bi mu svetoval ravno narobe...

ZAGORJE

Včasih zaleže tudi Papetova kritika. To velja za tisti kup ruševin, ki je bil pred bivšim kegljiščem pri Koprivcu. Ta kup je sedaj zgnil.

V gostilni pri Apnenicah sem bil 8. avgusta dopoldne tako hitro postrežen, da sem se kar čudil. Potem pa sem moral zelo dolgo čakati, da sem svoj zapitek sploh lahko poravnal.

Ko sem jo mahnil po zagorski cesti, ni dosti manjkalo, da ni podir mojih kosti neki motorist, čeravno sem na cesti zelo pazljiv. Lastniku motornega koleša S-9507 bi priporočal, da bi bilo bolje, če bi šel dirkat na Ljubelj, kjer bi si lahko zaslužil nagrado, kot pa da divja z motorjem po Zagorju in ogroža varnost pešcev.

V Zagorju so mi povedali, da je SD »Proletarec« ustanovil novo športno sekcijo, namreč »bife«, ki da edino dobro dela, vse druge sekcije pa da so bolj slabe. Bil sem prav presenečen, ko sem zvedel, da so obvezniki PVV, ki tabore v Zagorju, »Proletarca« nasekali kar s 62.

In še nekaj: ko sem bil zadnjič v tem kraju, sem stopil k peku. V stráni gneči sem čakal dve uri, ko pa bi moral priti na vrsto, je kruha zmanjkalo... Ubogi Zagorjani, sem si mislil, še dolgo boste čakali na novo pekarno!

Ko sem se zvečer vračal iz hotela »Kum« in čakal na avtobusno postajo pri Erneču, skoraj nisem vedel, če sem prav prišel. Misli sem še čakati na lepo razsvetljeno Ulico talcev, a so mi povedali, da to ni glavna ulica. Čudno se mi je zdelo: Ulica talcev ima moderno fluorescentno razsvetljavo, glavna cesta pa sameva v temi...

TRBOVLJE

V Trbovljah zadnji dni ni bilo nič posebnega. Zvedel sem pa, da bi bilo pametneje, če bi gostištca, ki jih imajo družbene organizacije, dali drugim v upravljanje, kajti vse dobicek pobere »Komunala« za vodinarjo. Tako je samo »Svoboda« v Trbovljah II za mesec julij plačala 35.000 din!

V Mokricah, kjer so na oddihu mladi Trboveljčani in Trboveljčanke, je sila prijetno. Vsi so zadovoljni. Dobro hrano imajo, ne manjka jim čistega zraka, le to čudno vreme jim kdaj pa kdaj ponagaja. Na sliki: pravkar je prispela v tabor nova skupina.

Pred petnajstimi leti

Od Figabirta do Ankensteina

Ropotanje na dvorišču je bilo vedno glasnejše in razločili smo korake več ljudi. Vsa naša čutila so budno spremljala vse, kar se je pripravljalo na dvorišču...

S hodnika so se zaslišali težki koraki, nato odpiranje in zapiranje celic, klucanje imen, pritajeno prepiranje.

Končno je zaškrtnel ključ tudi v vratih naše celice. Med vrati je obstal gestapovec in zaklical z mirnim glasom: Julka Dobersček, Kristina Dobersček, Pavla Zdobovšek, Milka Ahac.

Vrata za nami so se zaprla. Vse je presunil klic: »Mama, ali si tudi ti tukaj?«

Julka in Kristina sta v vrsti žena na hodniku zagledali svojo petinšestdesetletno mater, ki se je opirala proti hčerkam, a vrsta je že morala po stopnicah v pridstojbo.

Ustavili smo se na hodniku pred velikimi vrati. Po vrstnem redu smo stopali pred dolgo mizo, za katero so sedeli tisti, ki so si lastili pravico nad življenjem ljudi, ki so mislili in delali »pošteno«.

Grobno tišino so motili le rezki in kratki stavki tistega, ki je sedel v sredini med ostalimi za mizo. Srepmim pogledom gestapovcev so odgovarjali po mimi in ponosni pogledi tistih, ki so zvedeli, da bodo z ustrelnivijo kaznovani za svoje »banditstvo«. Nihče ni oporekal, se jokali ali vzdihovali. Vse je bilo tiho in mirno. Tako se pripravljajo na smrt le junaki, ki vedo, zakaj umirajo!

Nekoliko takole je rekel meni tisti, ki je izrekal smrtne obsode: »Well du so jung bist, bist du vom Tode befreit!« (Ker si tako mlada, si rešena smrti!).

Nekdo me je potegnil iz vrste. Ob strani sem stala toliko časa, da so iz sobe, razen Julke in Kristine, zginile vse ostale ženske.

Paznik zopora je nas troje odpeljal nazaj v celico. Slavka Prisljan, ki je ostala v celici, nas je vse hkrati objela.

»Kje je Milka?«

»Milka je morala z ostalimi!« — to so bile naše prve besede po vrnitvi v celico. Po približno eni uri je prvič zagrmelo. Okna so zazvenela. Pred tesno steno se je zrušilo pet ljudi... Zagovina na tleh se je pordečila...

Padle so položili v krste, na njihovo mesto pa je stopila naslednja petorica. Nisem videla poteka te tragedije, o njej mi je pripovedovala kriminalka Tinka, ki je pomagala v kuhinji. Dobro pa sem razločila povelje pred vsakimi strelci: »Eins, zwei, drei — Feuer!«

Tako se je ponavljalo, dokler ni zadnja petorica sto petinšestdesetih izdihnila...

Ne znam opisati, kako je bilo tiste minute nam v celicah. Šteli smo strele, priležniškovali strelom, si v mislih predstavljale, kako mora biti doli na dvorišču in tople gledale druga v drugo.

Jaz sem mislila na Milko, Julka in Kristina pa sta se stiskali druga k drugi in ponavljali: »Mama, ata in zopet mama! Ali sta že mrtva ali še čakata na strel?« Preden je trindvajsetič zagrmelo, se

je odtrgal iz grobne tišine na dvorišču vzključ: »Zivela Jugoslavija! Zivela Sovjetska zveza!«

Kdo je bil ta junak, ne vem.

Tako, so umirali naši ljudje za pravico in svobodo! Med temi sto petinšestdesetimi so umrli tudi zadnje žrtve Silvinega udajstva.

Po tolikih letih ne stopi človeku to hudodelstvo v taki potenci pred oči kot takrat, vendar ne bo nikdar pozabljeno. Kdor je pomagal ali sodeloval v narodno-osvobodilnem boju, trpel, videl grozote, ki jih je počeljal okupator s pomočjo domačih izdajalcev, da ne more in tudi ne bo pozabil tistih, ki so morali umreti, da mi živimo v svobodni domovini. Slava jim!

Paznica je prišla odpirat okna. Z dvorišča se je slišalo polivanje z vodo in pometanje. Z mešanico so odstranjevali kri, ki je pobarvala kamniti tlak na dvorišču.

V celico je udaril mrljski duh. Vse je bilo tiho. Blizina tolikih smrti je umirila tiste, ki so pred eno uro pobijali. Nikogar ni bilo slišati!

Drugi oktober 1942 je končno minil. Dne 8. oktobra 1942 sta nas dva

kamiona odpeljala v Ankensteil (Bor) pri Ptuj. Grad na skali nad Dravo je sprejemal pod streho tiste, ki so išli smrti v Celju in Mariboru in so bili namenjeni v Auschwitz v druge koncentracijske taborišča. Čeprav vesela, da si usel krogom, si tu spoznal drugo uničevalno metodo, ki te je glodala in izglodala v Auschwitzu in v drugih taboriščih; peščica hrane, stalno preganjanje po stopnicah in dvorišču te je počasi izmzgavalo, posebno starejše.

Z delom na travniku ali na njivi smo se nekoliko zamočili. Marsikomu, predvsem možem, se je zunaj v naravi seveda oglašala želja po svobodi, a kaj, ko nas je vedno obkoljevala cela vrsta »zelenicov«, ki je budno spremljala vsakega posameznika.

Sončnim jesenskim dnem je sledilo deževje. Dolge, goste megle so se vlačile ob Dravi in hladile oči. Mraz je že počeno slišal v sobe. Vsi smo se žalostno obračali k peči in nestopno čakali na obisk Lunkeja, ki naj bi odločil, kdo bo šel naprej, kdo domov, in kdo bo ostal še v Ankensteinu.

30. novembra 1942 je končno prišel.

Dolga vrsta nas je stala na balkonu prvega nadstropja pred vrati, za katerimi so sislepali za nas življenjsko važne odločitve.

Prvo so me poklicali v pisarno. Po kratki ponovitvi moje obtožnice mi je tolnač s trdim štajerskim narečjem rekel: »Odpuščamo te iz taborišča in vrni se k materi, kjer je mesto za tako mlado dekle!«

Brez pozdrava sem zapustila pisarno in stekla v sobo. Pospravila sem svoje stvari. Tedaj pa sem se spomnila, da nimam v žepu niti »pfeniga«, da bi lahko plačala vlak. No, starejša pripornice so me potolažile, da mi zaradi tega gotovo ne bo treba ostati v Ankensteinu.

Pozno popoldne so me spet klicali v pisarno. Presenečenje: v pisarni zagledam očeta, ki mi je prinesel sveže perilo. Ne morem opisati, s kakšnim veseljem sem mu povedala, da sem prosta in da bom z njim odšla domov. Oče je to že vedel, ker so mu povedali takoj, ko se vprašal po meni.

Z umirni koraki sva zapustila Ankensteil, kraj, ki se ga je takrat vsak rad izognil. Nisem se ozirala nazaj, čeprav sem mislila na druge, ki so še ostali za obzidjem in čakali v negotovosti. Tiste prve ure po odhodu sem v pravem pomenu besede občutila pravi pomen besede »prostost«, o kateri smo sanjali mesece in mesece za zapah.

Vlak je le prisopihal do Trbovelj.

Svidenje z znanci in sorodniki in končno z materjo in bratoma — to je bilo veselje in doživetje, ki je bilo meni, petinšestdesetletni najdražje.

To sem napisala ob ponovnem spominu na vse tiste, ki so morali zaradi sramotnega izdajstva Silve Črnok umreti sredi mladostnih sanj. Slava jim!

Pavla Zdobovšek

Končno se je tudi Miha nekako prerinil do okenca. To postajanje in drem v ozkem, le nekaj metrov dolgem prostoru, ki je v Komunalni banki odmerjen strankam, mu je pričelo že presadati. Posebno ko je kdaj pa kdaj poškilil na oba poroka, ki sta bila zaradi čakanja in zdi se tudi zaradi tega, ker sta sploh tako nasedla, videti precej mračna. In najraje bi vse skupaj pustil, če bi se dalo in ne bi bila stvar že tako daleč.

x x x

Začelo se je pred mesecem, ko so mu namignili, da bosta z Zdenko končno le dobila novo stanovanje. Ne, hiša je sicer stara že nekaj let, takrat je bila po svoji prostornosti kar majhna senzacija, toda čas teče in podjetje je spet zgradilo novo, večji in modernjši blok. Tako se bodo stari stanovalci — nasplohi imajo zveze in končno bi bilo treba stanovanje prebiti, — preseliti v novo stanovanje.

Njuno stanovanje — odsej sta ga imenovala vedno tako, čeprav sta vedela, da ni popolnoma gotovo, da ga bosta res dobila. Izkušnje zadnjih let, ko sta se po poroki morala nekako stisniti pri njegovih starših in so vse prošnje zadevale v prazno, so govorile proti. Kakor prejšnje krat ju je tudi sedaj upanje tako prevzelo, da so splahneli vsi dvomi, in sta se popolnoma predala misli na novo stanovanje. Toliko sta govorila in se veselila kot majhna otroka, popoldne ko je ves zbit prišel domov in zvečer, ko je pustil svoje kegljaško družino na cedilu. Ni ju motilo ne vpitje otrok, ki so jih s silo spravljali v postelje, niti vreščanje žensk pred hišnimi pragi. In na koncu sta že sama sebi verjela, da stanovanje že imata.

Tu pa se je sreča pričela malo kaliti. Ja, novo stanovanje je že lepo, toda vanj moraš tudi kaj postaviti. Tedaj jima je postalo žal, da nista že pred leti navarčevala za pohištvo, ki je bilo takrat tudi mnogo ceneje. Spet pa sta pozabljala, da jima je samo misel, da nimata svojega stanovanja, hromila vsako veselje, kajti tudi če bi kupila pohištvo, bi ga ne imela kam spraviti.

Potrošniško posojilo — jima bo pomagalo iz zadrege.

Ze prihodnji dan se je Miha oglašil v Komunalni banki, kjer mu je uradnica uslužnjo pojasnila, kako mora zaprositi za posojilo: ... prošnja ... kreditna sposobnost ... žig podjetja ... poroki. Priznati je moral, da se mu je vse skupaj malo pomešalo v glavi, jasno mu je bilo samo, da bo moral najprej poiskati dva poroka.

Prišel je spraševati pri prijateljih, delovnih tovariših in znancih in kmalu je videl, da poroka ne bo tako lahko dobiti, saj je velika večina že obvezana s potrošniškim posojilom ali pa so poroki. Končno se mu je ponudil njegov prijatelj Franci, ki je bil ravno ta mesec odplačal zadnji obrok posojila. Sam je bil pred leti v enakih skripah in razumel je Mihove težave. Mihov stari se je jezil: »Pa kaj mi je bilo treba

Sreča na kredit

• 10 TISOČ PREBIVALCEV NAŠEGA OKRAJA IMA 396 MILIJONOV POTROŠNIŠKIH KREDITOV
• V ISTEM ČASU SAMO 137 MILIJONOV HRANILNIH VLOG

kupovati sedaj na stara leta nove kredence! in je odkrival k svojem bivšemu kameradu z numere, upokojencu, ki ga je bil pred časom stegnil, da mu je šel za poroka. »Stvar je taka,« je rekel, »sedaj mi pa ti dobodi poroka, naš Miha ga prokleta rabi!« Ta torej res ni mogel odreči in je nagovoril svojega znanca, da je bil pripravljen žiriti Miha, čeprav se sploh nista poznala. Klobčič odnosov pri potrošniških posojilih se je že bolj zamotil.

x x x

Sedaj so bili vsi trije na vrsti. Uradnica za okenec je sporočila, da je komisija pregledala dokumente in je odobrila Mihi posojilo v višini 120 tisoč dinarjev. Posojilo bo moral vrniti v treh letih po 3460 dinarjev na mesec, ki mu jih bodo odrgali od plače. Miha je moral takoj odrediti 6 tisočakov, t. j. 5 odstotkov posojila, da se je banka prepričala, če bo tudi potlej sposoben redno vračati denar. Ko so bile vse formalnosti končane, dokumenti nešteto podpisani, je dobil Miha baritrani ček!

Domov grede so zavili k Čarugi, tistega dva deci dingača so bili vsi presneto potrebni.

9 KILOMETROV POHISTVA

Tudi mnogi drugi mladi in stari, delavci in uslužbenci, se poslužujejo potrošniških posojil, za nakupe stvari, ki jih nujno potrebujejo, pa ne morejo zbrati hkrati toliko denarja. Potrošniška posojila so postala bistvo naše vsakdanjosti in precej pripomorejo k dvigu kupne moči naših delovnih ljudi. Ta oblika prisilnega varčevanja je posebno pripravna za tiste, ki se jih drugače prisluženi denar ne drži.

Samo v našem okraju ima 10 tisoč prebivalcev potrošniške kredite v višini 396,157 milijonov dinarjev. Ker lahko dobijo tako posojilo samo zaposleni prebivalci, teh je v našem okraju 18 tisoč, lahko izračunamo, da ima 56 odstotkov zaposlenih potrošniška posojila. Ta odstotek bi bil v rudarskih središčih še mnogo višji in dosega tudi 80 odstotkov v Hrastniku. Zanimivo je, da jih mnogo prosijo za novo posojilo, še preden so starega popolnoma izplačali.

(Za primerjavo: konec marca je bilo v vsej Jugoslaviji 47,828 milijard, v vsej Sloveniji pa 3,508 milijard nepravilnih potrošniških posojil!)

Za nakup tekstilij in obutve (en letni vračilni rok) odpade v okraju 35,29 odstotka celotnega zneska, za nakup tehničnega materiala (2 leti) 27,10 odstotkov in za nakup pohištva (3 leta) pa 37,61 odstotkov. Vidi se, da porabi največ posojil za na-

kup pohištva. Če bi zložili vse pohištvo, ki je bilo kupljeno s potrošniškim posojilom, bi dobili 10 km dolgo vrsto! Kdo ve, če je bilo ta čas res zgrajeno toliko novih stanovanj, da bi lahko vse to pohištvo spravili pod streho. Kaže, da so morali potrošniki nekaj kredita, ki je bil izdan za nakup pohištva, protizakonito porabiti za druge namene.

JANEZOV TOMOS BO 12 TISOČAKOV CENEJŠI

Poznal je že vse znamke in tehnične podatke posameznih motorjev, rad se je zaustavljal, če je bil kateri prislonjen k zidu in ga dolgo molče opazoval. Želel si je motorja, da bi lahko vse to pohištvo spravili pod streho. Kaže, da so morali potrošniki nekaj kredita, ki je bil izdan za nakup pohištva, protizakonito porabiti za druge namene.

Če bi Janez sedaj kupil motor s potrošniškim posojilom, bi moral za posojilo plačevati 6 odstotkov obresti. Ko pa denar vlaga, mu jasno ni treba plačevati, temveč mu banka izplačuje obresti. Ko bo čez dve leti kupil motor, bo pri tem prihranil 12 tisoč dinarjev.

O okraju je bilo ves čas izdanih približno 640 milijonov potrošniških posojil. Če bi ljudje denar hranili, ga vlagali v banko in šele ko bi ga bilo dovolj kupiti, bi prihranili 75 milijonov din!

V tem času pa imajo posamezniki naloženo v bankah samo 137 milijonov din, od tega večina oni iz spodnjega dela zasavja.

ZABAVA, KI SO JO PLAČEVALI DVE LETI

Skupina delavcev v zasavskem rudarskem kraju, je sklenila prirediti domačo zabavo. Kakršne še ni bilo v vsej dolini. Bistroumno so odločili najeti posojilo, ker so ves zaslužek sproti zapravili. Eden je zaprosil za posojilo, ostala dva sta mu bila poroka, dobili so 50 tisoč din za nakup radijskega aparata. S poslovojem v trgovini so se za malenkostno odškodnino dogovorili, da jim bo za bariran ček izplačal gotovino.

Zabava je potem bila res gala, menda je morala poseči vmes celo milica, tako zelo so se razžvepli.

Ze drugo leto plačujejo tisto, kar so poglali po grlu v eni sami noči.

Izposojevalnica odrskih del pri Ljudski knjižnici v Brežicah

(6. nadaljevanje)

Puškin, A. S. — drame: Boris Godunov, Skopi vitez, Mozart in Salieri, Kamniti gost, Gostija v času kuge, Rusaika, Prizori iz viteških časov.

Gorki, Maksim — drame: Malomestni, Letovščinarji, Vasa Zelenova, Jeger Bulčov in drugi.

J. B. — dedek Mraz prihaja (kratka dvodeljanka).

— Pouk o vljudnosti (prizorček).

Vloge: 1 moški, 1 otrok. Prizor na cesti. Kraj: kjer koli. Čas: sedanjost.

— Bolniška idila ali Dva pisanca (prizorček). Vloge: 2 moška. Kraj: bolniška soba. Čas: sedanjost.

— Zenska zvestoba (prizor). Vloge: 3 moški, 1 ženska. Prizorišč: soba. Kraj: kjer koli. Čas: sedanjost.

— Premor, Ljuba — Gregor, Janko: vavoljati (sposvoiga v 1 dejanju). Vloge: 2 moška (bariton, bas), 3 ženske (sopran, mezosopran, alt). Prizorišče: pred vaško hišo. Kraj: kjer koli na Slovenskem. Čas: poljubno od 1890 do 1932.

Lah, dr. Ivan: Sneguljica (lutkovna igra).

Brenk, Kristina: Najlepša roža (igra v 5 slikah po stari korejski pravljici). Vloge: 8 moških, 4 ženske, 3 dečki, 2 deklici. Sti prizorišča: le nakazana med zavestno, oestro krizišče, na hribu pred tempejskim vhodom, paluba trgovske ladje, cesaričina spalnica. Kraj in čas: Koreja nekdo.

Nušič, Branislav: Zaljubljeni ostali (komedija v 3 dejanjih). Vloge: 6 moških, 6 žensk. Prizorišče: meščanska soba. Kraj in čas: kjer koli in kadar koli.

Bitec, Vinko: Ugasle luči (drama v 3 dejanjih). Vloge: 3 moški, 2 ženske. Prizorišče: kmečka soba. Kraj in čas: slovenska vas med narodnoosvobodilno vojno.

— Čudež v pustniji (vesela enodeljanka). Vloge: 7 moških, 1 ženska. Prizorišče: hišica ob cesti. Kraj: Mohamedanska vas v puščavi. Čas: sedanjost.

Shakespeare, William: Hamlet (dramska zgodba v 5 dejanjih).

Potrč, J.: Lako in Krekli (drama v 3 dejanjih). Vloge: 6 moških, 3 ženske. Prizorišče: kmečka soba. Kraj: vas na Stajerskem. Čas med okupacijo.

Ibsen, Henrik: Gospa z morja (igra v 5 dejanjih). Vloge: 5 moških, 3 ženske, mladina, turisti, letovščinarji. Sti prizorišča: hiša z vrhom, vidna za mestom, vrh, vrtna soba. Čas in kraj: poleti v majhnem firdskem mestecu na severnem Norveškem.

Tauter, Vida — Novy, Lili:

Mojca in živali (otroška igra v 6 slikah).

Toller, Ernst: Hinkermann (drama v 3 dejanjih). Vloge: 7 moških, 3 ženske, delavci, delavke, tipli ljudstvo nemške ulice. Tri prizorišča: kuhinja, pred komedijant-skim vozom, ulica. Kraj in čas: v Nemčiji okrog leta 1848.

Robida, Ivan: Rože ob poti (dramska pesnitev v verzih v 5 slikah). Vloge: 10 moških, 5 žensk, menih, mestni pisar, mestne slugi in stražarji, berarji, ječar, rabljev pomočnik, prisiljeni notranjega sveta, člani znanjega sveta, meščani, plemiči, kmetje, kmetice, fužinarji, kovači, delavci, bratovščinarji itd. Pet prizorišč: meščanska soba, breg Ljubljane pri Fužinah, trg z rotovžem v Ljubljani, ječa v Trancu, morišče na Friskovcu. Čas: leta 1436. Kraj: Ljubljana in okolica.

Hudales, Zoran: Korak s poti (partizanska drama v 3 deli). Vloge: 9 moških, 2 ženske. Prizorišče: velika kmečka soba. Kraj: v opuščeni zidnici sredi naših vinogradov. Čas: zima 1943-44.

Euripides — Sovre: Bratski spor (igralna igra v 5 deli).

Gerlovič, Alenka, Jurček in trije razbojniki (lutkovna igra v 4 dejanjih).

Ingolič, Anton: Mlatilnica (igra v 3 dejanjih). Vloge: 12 moških, 3 ženske. Prizorišče: sredi vasi. Čas in kraj: pred drugo svetovno vojno v naši vasi.

Ingolič, Anton: Lovorjev venec (vesela enodeljanka). Vloge: 2 moška, 2 ženske. Prizorišče: preprosta soba. Kraj in čas: periferija večjega mesta, nekaj mesecev po osvoboditvi.

Cankar, Ivan — Delak, Ferdo: Jernejeva pravica (kollektivna drama v 8 slikah). Vloge: zbor 7 moških.

Drec, Ivan: Talci (dramska kronika v 5 dejanjih). Vloge: 9 moških, 8 žensk, nemški vojaki, stražarji. Pet prizorišč (le nakazanih): kmečka soba, občinski urad, soba, gestanovski urad v Celju v »Starem piskru«. Kraj in čas: na Slovenskem 1942.

Novčan, Anton: Herman (Celjski Celjska kronika I.). Drama v 5 dejanjih. Vloge: 16 moških, 4 ženske, dva tlačana, nemci, hišpec, dva paža, brivd grbavega dečka, glasnik, zbor bicarjev, dvor, hišpec, straže, gostje, ljudstvo, slugi. Pet prizorišč: leha pod gradom, dvorana, soba, ulica pred dvorom, trajsko dvorišče. Kraj: v Celju in na Ostrovcu. Čas: leta 1426.

Mevlja, Dušan: Sedem enodeljank — 1. Mark Twain. Otroške bolezni: vloge: 3 moški, 3 ženske. Prizorišče: soba s posteljami; točke in kratke prizore. Z. S.

»Dobili so nove stroje«

Cetrj, odstavek v 31. številki »ZT« obavljenega poročila iz sevniske kopitarne — »Dobili so nove stroje«, se pravilno glasi:

V letu 1955 480 tisoč parov, leta 1956 719.000 parov, do junija letos pa so napravili že 558.522 parov. Tako so polletni plan že prekorčili. Letošnji letni plan namreč znaša 1.000.000 parov pet.

Pojasnilo

Iz Radeč so nam sporočili, da je odprt kopališče na Hotemžu namenjeno le za interno uporabo goštevcev VPZ in tako neostopno vsem drugim ljudem.

S tem tudi popravljamo besedilo pod sliko Radeč, ki smo ga prinesli na prvi strani zadnje številke našega lista pod naslovom — »Kam na izlet?«

Zanima me, če se jim tak maček izplača! Poslovodja v trgovini pa se je močno pregrešil, ko je na protizakonit način izplačal denar, dogaja se kaj takega žal tudi v nekaterih drugih trgovinah.

IZGUBLJENI MILIJONI

V Komunalni banki so postali pozorni, ker so prihajali čeki nazaj iz mest izven našega okraja. Uganika je bila kmalu razrešena, ko so ugotovili, da odhajajo prebivalci s čeki potrošniškega posojila raje nakupovat v Ljubljano, Celje, Maribor ali celo v Zagreb. Potrošniki zatrujejo, da so naše trgovine premalo založene in, da jim drugje bolje postrežejo. Sicer pa se jim taka tudi vožnja splača, ker je v mestih blago precej ceneje.

Naše trgovine bodo morale povečati izbiro in izboljšati preskrbo, da bodo milijoni, ki so doslej izgubljeni, pritekali v njihove blagajne.

V načrtu je, da bi kreditiranje prešlo na trgovine same, v Ljubljani n. pr. dela tako že Na-ma, Kupec si bo v trgovini izbral blago če ga ne bo mogel plačati v gotovini, mu bo uprava dovolila, da ga bo lahko odplačeval v obrokih. Seveda ne bo smel biti že prej kje drugje preveč zadolžen. Za potrošnika bi se stvar zelo poenostavila, oddahnil bi pa se tudi Komunalne banke, ki jih delo s tolikimi posilci močno ovira.

Naše trgovine se še ne morejo ogreti za ta način, ker bi morale nastaviti nekaj strokovnih moči, ki bi upravljale potrošniška posojila. Upamo pa lahko, da bo do tega kmalu prišlo.

x x x

Včeraj sem srečal voz visoko naložen z novim bleščečim pohištvom, za njim sta šla Miha in Zdenka ter se držala za roke. Bila sta nepopisno srečna. In še to: novo stanovanje že imata!

x x x

BORUT PLAVŠAK

Požar v Zagorju

Prejšnji četrtek je bila noč mirna in tiha. Večina Zagorjanov je počivala. Mir je motilo le sopihanje rudniške lokomotive, ki je vozila skozi Zagorje. Kar enkrat pa je strojevodja lokomotive Dežman pritisnil na zavore: na desnem bregu Medlje je v kozoletu posestnika Drnovšek opazil ogenj! Hitro se je znašel in pristopil na parno pisčalo. Zagorjane se ob žvižganju pisčalke na lokomotivi začeli prebujati, tako tudi ljudje v Toplicah, ki jih je pozneje zbudila sirena na rudniku. Medtem pa so ognjeni žubili plesali po snopih pšenice, ki se je sušila v kozoletu.

Posestnik Drnovšek je popoldne, dan poprej, pripeljal pod kozolet mladince, lasti KZ Zagorje, v petek pa je nameraval žito mlatiti.

Zvečer se je pod kozoletom mudil nepridiprav, komaj dvajsetletni Jože Podnebšek. Kakor trdi, je samo s cigareto potegnil po

žitu in se je pšenica torej le po naključju vnela. Verjetno pa ne bo povsem tako, ker je fant brez službe in stalnega bivališča ter znan delomazmež. Možno je tudi, da je bil Podnebšek v zvezi s kom drugim in da je bil le zadnji člen verige, ki je nameravala zažgati kozolet.

Ceprav so bili požrtvovalni gasilci PGD Zagorje — mesto kmalu na kraju nesreče, vendar niso mogli dosti rešiti. Zgoraj je vsa pšenica, seno, ki je bilo shranjeno v zgornjem delu kozoleta, večkrat, da je bil Podnebšek v zvezi s kom drugim in da je bil le zadnji člen verige, ki je nameravala zažgati kozolet.

Prav letos je posestnik Ivan Drnovšek pričakoval rekorden

pridatek žita, zato ga je za udarec hudo prizadel. Škoda ima najmanj dva in pol miliona dinarjev, kmetijska zadruga pa okoli pol milijona, ker ji je zgorela specialna mlatilnica. Prizadeti so tudi ostali kmetovalci, ki še niso omladili žita in so to nameravali storiti te dni.

Podnebšek svojega dejanja ni takoj priznal, kljub temu, da so ga organi ljudske milice iz Zagorja osumili in ga zaprli že v petek jutraj. Desetavno trdi, da ni nameraval zažgati kozoleta, bo verjetno moral to skasoma zanikati. Nepridiprav je namreč zadnje čase večkrat kaj storil »nemamerno«. Tako je verjetno »nemamerno« vdril v poslovalnico s sadjem in zelenjavo, izbral na zagorskem trgu. Možno je, da je pred požigom opravljal še druga vandalska dela po Zagorju. Čas bo, upamo, prinesel vse na dan.

(ma)

ČRNA ROKA

RIŠE IN PIŠE: IVAN SPITALER

11.

12.

13.

14.

15.

Bert je bil že precej daleč v dolini, ko je zaslišal prve strele. Nato so se v kratkih presledkih oglašili še drugi, za tem pa je nastala moreča tišina; le v vejah je rahlo šumelo.

— Padel sem v zasled! je hipoma pomislil, medtem ko se je z dolgimi koraki poganjal proti vrhu. Ko je prispel do jase, je previdno razgrnil vejevje in pogledal.

Zagledal je Nemca, ki se je s puško v roki sprehal po jasi. Nato se je ustavil. Bertu se je zdela, da stoji naravnost v grmovju, kjer je bil skrit. Vojak se je počasi obrnil in izginil na drugi strani jase. Kmalu nato se je prikazala iz teme dolga kolona Nemcev, ki so odhajali v dolino. Izginili so za majhnim obronkom.

Lahko se je vrnejo. Bolje je, da še malo počakam. Nepremično je obležal za grmom. Čez dolgo časa se je dvignil, puško ob robu obšel jaso. Skoro disto na robu jase je našel Mirka. Ležal je malce po strani, roke je imel skrčene in kri na njegovem obrazu je bila še čisto sveža.

Moral bi ga spremljati, je pomislil. Nato se je spomnil velikega števila Nemcev in spoznal, da proti taki premoči tudi dva ne bi imela nobenega uspeha. — Nekam ga bo treba skriti in obvestiti Završnikov. Spomnil se je kože in se s hitrimi koraki napotil do nje. Pod slabo razsvetljenim oknom je obstal.

Prišel je do vrat. Sveča je pravkar dogorela in v izbi je bilo precej temno. Pri lunini svetlobi, ki je prihajala skozi vrata, je le slabo razločil predmete v sobi. Nekaj časa je še neodločeno stal pri vratih. Nato se je spomnil Završnikovih. Treba jih je obvestiti.

Slovenska izseljenska matica — podružnica Trbovlje vabi rojake, ki so na obisku v domovini, vse Trboveljčane in okoličane na slavnostno proslavo

REPUBLIKEGA IZSELJENKEGA DNE ki bo v soboto, 17. avgusta 1957, ob 18. uri, na letnem tolovašču »PARTIZAN« v Trbovljah.

V kulturnem programu sodelujejo skupine Radia Ljubljana: Zadovoljni Kranjci, Danica Filipčič, Janez Rohaček in drugi.

PROSLAVE SE BO UDELEŽIL TUDI TOV. IVAN REGENT, PREDSEDNİK SIM.

Sport v preteklem tednu

Rudar zmagovalec

Mladinsko tekmovalstvo v nogometu in spomni padlih španskih borcev

Sportno društvo »Svoboda« v Trbovljah je letos že drugič priredilo mladinsko nogometno tekmovalstvo v počastitev padlih španskih borcev. Tekmovalja so se udeležili »Rudar« iz Hrastnika, nadalje »Sloga«, »Rudar« in »Svoboda II« ter »Svoboda I« iz Trbovli. Priznani moštvi »Bratstvo« iz Hrastnika in »Proletarica« iz Zagorja nista prišli. — Po kratkih nagovorih, v katerih so govorili in imenovali »Svoboda« tov. Steriša, v imenu španskih borcev tov. Glavan in v imenu mestnega komiteja ZK Trbovlje tov. Kočar, so poudarili pomen tekmovalstva in pozvali navzočo nogometno moštvo, da dajo tudi s strani prispevanje španskim borcem, ki so se že takrat borili za našo svobodo.

V dopoldanskem delu igre so nastopajoča moštva tekmovala na izpadanju. Igra je bila zelo zanimiva. V prvi tekmi sta se igrala »Svoboda I« in »Rudar II«. V regularnem času se je tekma končala brez golov. Moštvi sta streljali enajstmetrovke. Rezultat je bil 3:3, v naslednjem na so bili boljši »Svobodari«, ki so s rezultatom 4:3 uvrstili v nadaljnje tekmovalstvo. — Tudi tekma med »Rudarjem« iz Hrastnika in »Svobodo II« se je v rednem času končala neodločeno. Pri streljanju enajstmetrovke so bili boljši »Svobodari«, in se tako uvrstili v nadaljnje tekmovalstvo. V tretji tekmi je »Rudar I« premagal »Sloga« kar z 8:0.

V popoldanskem tekmovalstvu so torej uvrstili »Rudar I« ter »Svoboda I« in »Svoboda II«.

Rokometaši »Rudarja« niso uspeli

V Valjevu v Srbiji so odigrali preteklo soboto in nedeljo kvalifikacijske turnir v velikem rokometu za vstop v zvezno rokometno ligo. Tekmovalja so se udeležila moštva »Lokomotiva« iz Zagreba, »Rudarja« iz Trbovli in »Radnički« iz Valjeva.

V prvi tekmi je »Radnički« premagal »Lokomotivo« s 14:13 (6:7). »Rudar« se je v naslednji tekmi srečal z »Lokomotivo« in je to srečanje izgubil z 10:6 (7:3). Po priključkih, ki so se nudile »Rudarja«, pa bi bil rezultat lahko ravno nasproten.

V nedeljo pa je »Radnički« le s težavo premagal moštvo »Rudarja«, ki je to pot zaigralo prav izredno. Rezultat borbe je bil 13:10 v korist domačinov. V zvezo ligo se je uvrstilo moštvo »Radničkovo«, medtem ko bo zagrebška »Lokomotiva« igrala kvalifikacijsko tekmo z beograjskim »Železničarjem«.

KOSARKA

ASK »Olimpija« v Trbovljah

Vodstvu SD »Rudarja« je uspelo pridobiti za gostovanje odlične košarkarice ASK »Olimpija« iz Ljubljane. V soddio med najboljša jugoslov. moštva. »Olimpija« iz Ljubljane je nastopila z žensko in moško ekipo.

Rezultati so bili naslednji: ženske: ASK »Olimpija« : »Rudar« 44:29 (21:12). Kljub temu, da so moštvo ekipe Ljubljancev nastopili vsi prvotniki razen Kristančiča, se je ekipa »Rudarja« gostom kar dobro upirala. Rezultat 100:74 (54:31) v korist gostov je za »Rudarja« časten in uspešen.

UREDNIŠTVO

NOVA NAGRADNA UGANKA ZA PIONIRJE

Tebe in te teče,
nikdar niš ne reče,
nima konca ne kraja,
se povsod nahaja,
zvitja je kot prestla,
drži skozi mesta,
to je vendar — — —

Za rešitev ugank imamo pripravljene dve knjižni nagradi (po odločitvi žreba). Če jo boste uganili, nam prinesite ali pa pošljite odgovor po pošti do nedelje, 18. avgusta popoldne.

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in priimka tudi razred šole, ki ste jo obiskovali zadnje šolske leto, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

Vsem mladim bralcem lepe pozdrave!

UREDNIŠTVO

Sportno društvo »RUDAR«, Trbovlje

prideji v nedeljo, dne 1. septembra 1957, ob 14. uri, na stadionu Rudarja

veliko tradicionalno tombolo

Med dobrotki so: motorno kolo, pralni stroj, hladilnik, mlisker, opeka itd., itd. in še okrog 1000 manjših dobrotkov. Tombolske srečke so v prodaji po trgovinah, trafikah, pri pismonoših po ceni 50 dinarjev.

Po tomboli bo veliko športno rajanje na prostem. K obilni udeležbi vabi odbor.

V prvi tekmi je »Svoboda I« premagala »Svobodo II«, v drugi je »Rudar I« premagal »Svobodo II« z rezultatom 2:0, v odločilni tekmi pa je »Rudar I« premagal »Svobodo I« s 4:0.

Prvo moštvo »Rudarja« je po končanem tekmovalstvu prejelo prehodni pokal, ki ga bo branilo prihodnje leto.

Revija lahke atletike v Radečah

Lahkoatletsko tekmovalstvo za pokal Marijana Nemca in Milana Kosa, ki ga je pripravil Obk LMS Radeče, je pretekli petek in soboto privabilo na igrišče »Partizana« več kot 500 gledalcev, ki so bili s tekmovalstvom nadvse zadovoljni. V konkurenci so nastopile osnovne mladinske organizacije iz Radeč, tovarne papirja, Vrhovega, Jaglnice, Podkuma, Svibnega in Zidanega mostu, mimo tega pa še ekipa VPD s Hotemela. Skupno je bilo na štartu 114 tekmovalcev, kar je za Radeče izredno lepo število. Čeprav ni bil poudarek na individualnih uspehih, ampak zlasti na množičnosti, je bilo doseženih tudi nekaj rezultatov republiške vrednosti. Vse nastopajoče ekipe so se odlikovale z disciplinirano, nostjo, tako da je celotno tekmovalstvo potekalo brezhibno.

Med ekipami je zasedla prvo mesto organizacija LMS iz Radeč, njej pa sledi LMS tovarne papirja, VPD, LMS Jaglnice, LMS Podkuma, LMS Zidanega mosta in LMS Svibnega.

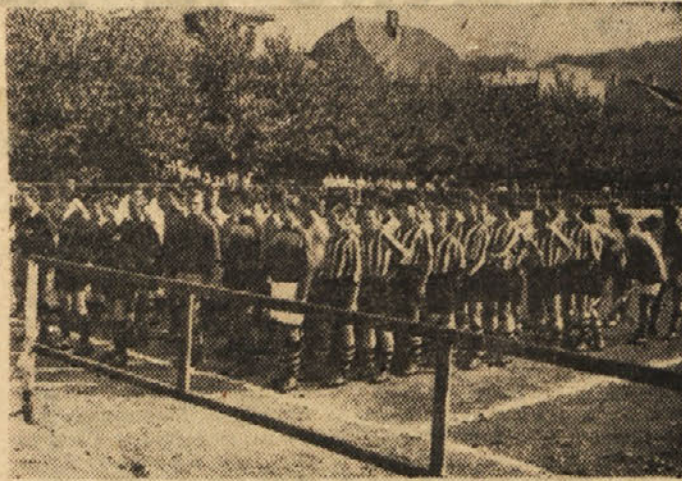

Herma Koritnik (R), zmagovalka na 50 m prsto.

KEGLJASKA TEKMOVANJA V BREŽICAH

V počastitev praznika, 22. julija, je kegljaski klub »Razlag« v Brežicah priredil dvodnevno kegljasko tekmovalstvo. V nedeljo, 21. julija, je gostoval v Brežicah kegljaski klub »Franc« iz Zagreba. Odigrali so dve tekmi na kegljišču »Razlag«. Domače moštvo je obkret premagalo goste z rezultatom 314:278 in 329:295 klinov.

V ponedeljek, 22. julija, je pa gostoval v Brežicah kegljaski klub »Gorjanci« iz Novega mesta. Dve tekmi so gostje odigrali z domačini na kegljišču »Razlag«, eno pa na kegljišču Doma JLA. Vse tri tekme so odločili Brežičani sibi v prid, in sicer: 340:337, 361:1.

Mladinska moštva pred začetkom tekmovalja

S conskega pionirskega prvenstva v plavanju v Vidmu-Krškem

Dva nova slovenska rekorda

Nedeljskega plavalnega conskega pionirskega prvenstva so se udeležili pionirji PK »Rudarja« iz Trbovli, »Neptuna« iz Celja in »Celuloze« iz Vidma - Krškega. Tekmovalje je trajalo ves dan. Organizacija je bila dobra, tako da je lahko hitro in nemoteno potekalo.

Dosežena sta bila tudi dva nova slovenska rekorda. Tako je Vesna Breskvar izboljšala svoj republiški rekord 50 m prsto na

0:41.5 in Taso Bednaršek 50 m hrbtno 0:39.1

Ostali rezultati so bili naslednji:

200 m prsto pionirji: 1. Toni Sule (Celuloza) 0:44.0, 2. Taso Bednaršek (Celuloza) 0:41.8.

50 m prsto pionirke: 1. Herma Koritnik (Rudar) 0:39.9, 2. Meta Koncilija (Celuloza) 0:40.0.

50 m prsto pionirji: 1. Peter Kravos (Celuloza) 0:45.0, 2. Valter Vošinek (Neptun) 0:49.0.

50 m metulj pionirke: 1. Vesna Breskvar (Celuloza) 0:41.1, 2. Boža Butkovec (Rudar) 0:48.1.

50 m prsto pionirji: 1. Toni Sule (Celuloza) 0:32.0, 2. Iv. Tkavec (Neptun) 0:34.3.

50 m hrbtne pionirke: 1. Boža Butkovec (Rudar) 0:49.7, 2. Hilda Gabelič (Neptun) 0:52.5.

50 m metulj pionirji: 1. Peter Kravos (Celuloza) 0:43.8, 2. Sandi Lilig (Celuloza) 0:46.0.

50 m prsto pionirke: 1. Vesna Breskvar (Celuloza) 0:41.1, 2. Boža Butkovec (Rudar) 0:48.1.

50 m hrbtne pionirji: 1. Taso Bednaršek (Celuloza) 0:39.1, 2. Martin Juvan (Rudar) 0:49.7.

4x50 m mešano pionirji: 1. Celuloza 26 točk, 2. Neptun 16 točk, 3. Rudar 26 točk, 4. Celuloza 16 točk.

4x50 m prsto pionirji: 1. Celuloza 26 točk, 2. Neptun 16 točk, 3. Celuloza 10 točk.

Tako je Plavalni klub »Celuloza« dosegel 265 točk, PK »Rudar« Trbovlje 88 točk in PK »Neptun« Celje 74 točk.

Po tekmovalju je bila odigrana še waterpolo tekma med kombiniranim moštvom iz Trbovli in Celja ter domačini. Zmagali so domači igralci z 8:4 (5:2).

Vesna Breskvar (Celuloza) nov slovenski rekord na 50 m prsto

Ljudje - žabe v Trbovljah

DOVOLITE mi to majhno potegavščino. Mnogo obetajočih mladov ni začetek repertoarja v stilu »Podvodne čete«, ampak samo malce neprimeren uvod v repertoar o slovenskem plavalnem prvenstvu. Zani sem se odločil, ko sem v njem odkril delček resnice. Plavalci se pred takim tekmovaljem namreč res prelevijo v žabe.

NAJPRED nekoliko bolj uradno. Plavalna zveza Slovenije je do delila organizacijo slovenskega prvenstva PK »Rudarja« iz Trbovli. V dneh od 13. do 18. avgusta t. l. boste torej na novem bazenu lahko videli revijo najboljših slovenskih plavalcev. In z gotovostjo si upam trditi, da bodo plavalci tu dosegli tudi nekaj rekordov. To vam bo morda dobra tolažba za to, kar boste morali trpeti v vročini brez kopanja.

»Vroč« sem zapisal glede na splošni optimizem, ki v meteorološkem pogledu vlada v organizacijskem odboru. Plavalci sicer res utrjujejo proti mokrenju elementu, vendar pa natančno razločujemo vodo od dežja, ki pri nas ne uživa prav nobenih simpatij niti v najbolj sušnih letih.

PRVA SEJA pripravljajalnega odbora je potekala v slovenskem vzgojuju in je imela silen učinek. Pri PK »Rudarja« namreč ni bilo nikogar, ki se ne bi po končanem »sejanju« držal za glavo, ko je znoval štel naloge, ki se mu zrušile nanjo. Vse od pionirjev do članov je bilo izdatno založilo po pravilu: »Za vsakega nekaj«.

OGNJENI KRST bodo prestali trije, ki na bazen, ki bo glede na svojo trpežno heterotektonsko konstrukcijo zdrži tudi najhujše, organizacijsko vodstvo, ki ima že sedaj rahlo nategnjene živce, in Rudarjeva plavalna ekipa, ki ni slaba. Zato pridite in navijajte!

KONKURENCA bo menda močnejša kot na vseh dosedanjih prvenstvih. Do 5. t. m. so se pri glasile štiri ekipe. Pričakujemo se pri glasile »Triglava« in »Sillirje«. »Celuloza« (Krško) zaradi finančnih težav ne bo nastopila. Skoda.

NATANČNEJ CAS prireditelje boste zvedeli s plakatom. Se neko opozorilo, ki ni reklama: predtekmovalna bodo prav tako zanimiva kot finale. Ravno v teh bodo tekmovalci najbolj splošili in bodo dosegli najboljše čase.

PO SLUŽBENI DOLŽNOSTI vam dajem zadnja navodila in informacije: če bodo zvočniki hreščali, se znesite nad Bojem in Caneom, če se bodo trgale proge, obhudejte bliskovito delavnost našega Golobčka, za leno plavanje se obrnite na Jupa, če pa bo dež, vzemite s seboj mariole in držite roke, ne mhal. Na svidevanje na prvenstvu!

MACO, odgovorni za informacije

13., 14. in 15. avgusta v Trbovljah

slovensko prvenstvo v plavanju

Revija slovenskega plavalnega športa • Ne zamudite izredno zanimivega tekmovalja, ki bo na novem kopališču v Trbovljah!

Tobačna tovarna v Ljubljani skupaj s trgovskim podjetjem »Tobaka«, Trbovlje

prideja v sredo, 14. avgusta ob 19.30. uri v dvorani Rudniške restavracije v Trbovljah

DEGUSTACIJO »Morava« in »Zeta« cigaret

POSKUSNO KAJENJE BO PREPUŠČENO ŠIRSEMU KROGU KADILCEV, KI NAJ TOVARNI PRIPOMOREJO K DOLOČITVI STANDARDA NJENIH IZDELKOV

POSEBNA VABILA SO RAZPOSILANA

Na Bohorju raste nova planinska postojanka

Zares: nova planinska postojanka v tem delu Posavja, ki si jo je treba ogledati. Na letovskem podkletju, ki je bilo deloma sklonjeno že lansko leto, je zraslo pritišče, ki ga je že zaključila plošča — strop. In zdaj pridejo na vrsto tesarji, ki bodo napravili leseno prvo nadstropje. Kupi lesa čakajo nanje, les bo treba obdelati in mu dati potrebno obliko, da bo delo dobro in lepo opravljeno.

Ni lahko graditi v gorah. Material prihaja tjakaj po težavnem terenu, toda avtomobile ustavlja je razne kotanje, ki jih ne manjka. In dobro je, da je vsaj še cesta, drugače bi bilo še težje. Za tako je dosti dragih voženj. Tudi vodo vozijo od spodaj. Sreča, da je vsaj pesek pri rokah, kajti s tem si graditelji mnogo prihranijo. Toda stroški vendarle rastejo, denar ima silno kratek rep in planinsko društvo si prizadeva in trudi na vse pretege, kako bi ga »podaljšalo«.

Rudnik Senovo je prispeval za to planinsko gradnjo 1 milijon dinarjev in tudi Elektra in Brestanica je krepko podprla gradnjo. In še nekaj je takih. Toda denarji niso dovolj. Zato smo se odločili, da bomo zgradili novo postojanko na Bohorju. Na vsaki postojanki v planinstvu Spodnje Posavja, za to bi bilo treba to upoštevati že pri sami gradnji. Vsekakor pa bi bilo silno dobrodošlo. Sivar je resna. Delo, ki ga vlagajo zlasti nekateri člani senovskega planinskega društva, je vredno obudovanja.

ODREDBA

Na podlagi drugega odstavka 2. točke Odločka o najvišjih prodajnih cenah za petroleje za razsvetljavo (Uradni list FLRJ, št. 15-57) je Svet za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora Trbovlje na svoji seji dne 17. 6. 1957

odredil:

1. Stroški prometa na drobno pri prodaji petroleja za razsvetljavo

levo se priznajo v višini 8% za kg na nabavno ceno pri gostu.

Cena iz prejšnjega odstavka je mišljena franko grost.

2. V prvi točki priznani stroški prometa na drobno pri prodaji petroleja za razsvetljavo veljajo za vsa trgovska podjetja na drobno, trgovine s pavšalnim obračunom in poslovalnice kmetijskih združenj na območju okraja.

3. Ta odredba stopi v veljavo z dnem objave v Uradnem vestniku okraja Trbovlje. Številka: 3/Z-5797/2 Datum: 24. 6. 1957.

Predsednik

sveta za gospodarstvo OLO Trbovlje Klanjšek Jože I. r.

REŠITEV MAGIČNEGA KVADRATA IZ 31. ŠTEVILKE

Pravilna rešitev nagradnega magičnega kvadrata iz predzadnje številke »Zasavskega tednika« se glasi (vodoravno in navpično): 1. LIPA, 2. IVAN, 3. PAST, 4. ANTE.

Prvo nagrado dobi po odločitvi žreba Marjeta KUNSEK, učenka 4. razreda osnov. šole, pošta Hrastnik, Stelcarna 35, drugo nagrado pa Tatjana PEŠAK, učenka 2. razreda osnov. šole, Curnovec št. 4, pošta Sromlje pri Brežicah. Obema bomo poslali knjižno darilo po pošti.

Vsem ostalim marljivim pionirjem in pionirkam, ki jim žreb ni bil naklonjen, za poslano rešitev in pozdrave iskrena hvala.

RADIO v tem tednu

Poročila poslušalcev vsak dan ob 5.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00 in 19.00 radijski dnevniki ter ob 22.00. Oddajo »Naši poslušalci« čestitajo in pozdravljajo ob delavskih in nedeljskih praznikih. Oddaja ob 14.00 do 15.00. »Kmetijsko« navzete in kmetijsko univerzo vsak delavskih ob 13.00. »Naš jedilnik« vsak delavskih ob 6.00. Oddajo »Dobro jutro, dragi poslušalci« (pesniški glasbeni spored) ob 19.00. Mladinska oddaja ob 20.00. Vsak delavskih ob 5.00 do 7.00.

NEDELJA, 11. AVGUSTA

7.35 Veseli zvoki: 9.45 Se pomnite, tovariši... - Milos Jakopčec: 11.15 Kar radi poslušate: 12.00 Revija zabavnih melodij: 13.30 Za nasvo vas: 16.00 Matija Malazič: Na dravskih centralah (reportaža): 16.30 Glasbeni moziki: 17.30 Radijska igra - Menander, Lepotica s Samosa (ponovitev): 20.00 Malo od tu in malo od tam: 21.00 Sportna nedelja.

PONEDELJEK, 12. AVGUSTA

7.30-7.40 Mladim poslušalcem o počitnicah: 9.00 Utrinki iz literature - Robert Coates: Zakon: 9.20 Za staro in mlado (spored zabavne glasbe): 11.00 Po jezcu: 11.30 Triglava: 12.00 Znan pevec bliz: 12.30 Znan pevec: 13.15 Zabavni koncert: 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike: 15.40 T. tritretinski takt: 16.00 V svetu opernih melodij: 18.00 Kulturni pregled: 19.10 Mladinska oddaja: 20.00 Iz dubrovnških letnih listov.

TOREK, 13. AVGUSTA

7.30-7.35 Cielbanom — dober dan — Kristina Brenki: Lonček,

KINEMATOGRAFI

KINO »DELAJSKI DOM« v Trbovljah bo predvajal do ponedeljka italijanski barvni film »CASA DIVA«; naslednji teden torka do četrta ital. zabavni film »ELCI POLKA«. Trbovlje II, kino »SVOBODA«, Trbovlje II, bo imel na sporedu do ponedeljka ameriški film »VZRODNO STRAN« (V. glavni vlogi Ava Gardner). Trbovlje: 10. avgusta italijanski film »GIUSEPPE VERDI«; predstavje v soboto ob 17. in 19.15 uri v nedeljo in ponedeljek prav tako. KINO SEVNICA: 10. in 11. avg. amer. barvni film »PAS ZA PIŠTOLO«; 17. in 18. avg. ameriški film »SLIKA DORIANA GRAY«. KINO BREŽICE: 10. in 11. avg. amer. barvni film »BROADWAY SKA USPAVANKA«; 14. in 15. avg. meh. film »MLADI JUA«; 16. avg. amer. barvni film »CENA SLAVE«; 17. in 18. avg. ital. barvni film »ATILA«.

MALI GLASI

PRODAM dobro ohranjen šteditnik — Frano Leskovec, Brežice, Milavčeva 11.

PRODAM NJIVO (28 a) v Vrblini Pesje in malo rabljen šteditnik. Polzvedba pri Jožetu Molanu, Trebež 22. p. Artiče pri Brežicah.

UGODNO PRODAM skoraj novo kolo znamke »Rog«, Franc Setine, Ovarjani trg 5, Trbovlje.

Revski zbor »Slavček«!

Prva redna vaja po poletnih počitnicah bo v četrtek, 15. avgusta ob 19. uri v Delavskem domu v Trbovljah.

Vabljeni tudi novi pevec.

Odbor

Ob zaključku občinskega praznika bo Avto-moto društvo Videm-Krško dne 18. avgusta 1957 odprlo novo motorno stezo »Posavje«. Ob tej priložnosti bodo na stadionu »Matije Gubca« v Vidmu-Krškem

velike motorne speedway dirke z mednarodno udeležbo

NE POZABITE, 18. AVGUSTA POPOLDNE VSI V VIDEM-KRŠKO!

Kratke iz revirjev pred 50 leti

(Iz časnika »Napreje«)

Iz Trbovelj. — Marškomu je naše konsumno društvo napoti. Ko nam je šlo zaradi nerednosti slabo, so si naši nasprotniki meli roke. Sedaj je seveda drugače. Pozivamo vse one delavce, ki niso člani našega konsumna, naj pristopijo ter v njem redno nakupujejo potrebšnine.

»Lastni doma.« — Kdor želi pristopiti v zadrugo »Lastni doma«, da si trboveljsko delavstvo čimprej osvoji zares svoj lastni dom, ta naj se zgleda pri sodruhu I. Siterju v konsumnem društvu.

Zidarji bi se radi organizirali v delavsko organizacijo. — Pri pomnjanju, da rudniški jameški zidarji spadajo v Unijo rudarjev, drugi pa v Zvezo zidarjev. Pojasnila se določijo pri sodruhu Siterju.

Iz Zagorja. — V kampolomu premogokopne družbe v Zagorju ob Savi je v ponedeljek, 3. avgusta našel smrt štiri ali petkrat oženjeni delavec Miloš Komadina, doma blizu Ogulina na Hrvaškem. Razstreljeno kamenje ga je zadelo v glavo in je bil v eni uri mrtev. To je že tretji, ki je bil ubit v kampolomu. Preveč brezobzirno je

ljudi priganjati v tako nevarnost. Naj bi delavci, zadostno oddaljeni, po vsakem strehu toliko počakali, da se kamenje popolnoma umiri, potem bi šele zopet prišli za delo. Takoj drugi dan bi se bil skoraj ponesrečil tudi podjetnik g. Henrik in še dva druga.

»Napreje« se je Zagorjanom prav zelo prikupil. Vsak ga prav rad bere in tudi komaj čaka, da ga dobi.

Iz Hrastnika. — Veteransko društvo snujejo ljudje, ki nimajo drugega dela, tudi v Hrastniku. Kdaj jih bo srečala pamet?

Z občinske seje (septembra 1908). — Na tej seji je poročal

župan, da se bo na prošnjo občinskega odbora kolodvor v Trboveljah povečal. — Sodrug Ignac Siter je predlagal, naj se Filipu Oražnu v Hrastniku z ozirom na veliko družino, in istotako g. Močilniku v Gaberskem podeli gostilniška koncesija. Direktor Leiller ugovarja temu predlogu ter ne pripozna potrebe za gostilno v Hrastniku. — Na dopis deželnega šolskega sveta se je sklenilo, da se v Hrastniku deška in dekliška šola poveča od štirih na pet razredov. Nadalje se je sklenilo, da bodo v Hrastniku poučevali v II. in III. razredu 4 ure in v IV. in V. razredu po pet ur na teden nemščino, pri tečaju pa naj se samo nemško poveljuje.

»ZASAVSKI UDARNIK«
V LETU 1948

(Julija 1948). — 30. junija je bilo vpisanega v okraju Trbovelje 6.000.000 din ljudskega posojila.

Nova cesta bo v korist vsem Trboveljčanom. — V nedeljo, 27. VI. 1948, se je pričela gradnja nove ceste v Trboveljah. Prvega prostovoljnega dela se je udeležilo preko 100 Trboveljčanov. Dela je otvoril predsednik, tov. Zupančič.

Steklarna Hrastnik in Kemiš. — Na tovarna v Hrastniku sta pred rokom dosegli polletni pisan. Steklarna 16 dni pred rokom, Kemiška tovarna pa 14 dni pred rokom.

Premiera »Mature« v Radečah. — 26. VI. 1948 je kulturno-prosvetno društvo v Radečah priredilo igro »Matura«. Udeležba je bila dobra in zaigrali so z uspehom. V Radečah pripravljajo igro »Via mala«.

Sindikato gledališče Trbovelje na severni meji. — Na povabilo rudarskega sindikata v Mežici so tamkaj gostovali Trboveljčani z igrano »Matura« in »Izpit za življenje«. Obkrožila je bila občirna dvorana razprodana. Gostovanje so omogočila tudi trboveljska podjetja, ki so šla igralcem vsestransko na roko.

Rudar : Proletarec (Zagorje) 21 (61). V nedeljo, 11. junija, se je odigrala v Trboveljah ta prijateljska tekma.

Rudar : Proletarec 4:3. Povratna tekma je bila odigrana nedeljo kasneje v Zagorju. Končala se je tudi z zmago »Rudarja«.

Politični mozaik

MODERNI ROMARJI

Enainosemdeset pripadnikov vojaških sil Združenih narodov, ki so na Srednjem vzhodu v imenu enainosemdesetih članov te velike mednarodne organizacije, bo odšlo na romanje v Meko. Ti vojniki pripadajo po večini indonezijskemu kontingentu oboroženih sil, izjemši nekega Indijca — muslimana.

List »New York Times« je pisal o tem čudnem naključju in pravi, da je število 81 prav simbolično. V resnici pa bodo ti vojniki na račun, ki ga bo plačal eden, opravili dve stvari

KAJ JIM ROJI PO GLAVI

V Veliki Britaniji se še najdejo ljudje, ki žele, da bi svet živel po pravilih za časa kraljice Viktorije. Tako je konservativec Allan Herbert napisal v »Daily Telegraphu«, kako bi bilo treba »urediti« Egipt. On je predlagal svoji vladi, da izdela projekt, v katerem naj se vode reke Nil proglasijo za »mednarodne! Po njegovem naj Egipt ne dobi pravice, da sodeluje v »mednarodni upravi doline Nila«, ker ni razloga, da bi bil Egipt še dalje raznežen ljubimec Nila. Gospod Allan dovoljuje, da tudi Egipt sodeluje pri eksploataciji svoje lastne reke, ker »Angleži nečesto, da Egipčane mučijo s stradanjem, kot bi pod določenimi pogoji to lahko storili,« toda »svet tudi nima nobenih obvez, da pomaga k blaginji Egipta.«

Kakšna perfidnost! Kaj bi rekli državljani Velike Britanije, če bi jim kdo na svetu hotel internacionalizirati — reko Temzo?

RADI BI SPET ROVARILI

Med velike krivce druge svetovne vojne lahko prištevamo tudi razne nemške manjšine, ki so v drugih državah delovale kot peta kolona v prid Hitlerja in njegovih načrtov. Na primer Sudetski Nemci. In danes, ko ni preteklo dvajset let, odkar so ti ljudje izšli svojo domovino, v kateri so bili manjšina, se spet zgodi glasovi, da se zgodovina povrne in da se Sudetskim Nemcem spet dovoli povratek v Češkoslovaško, da tamkaj delujejo — kot nekoč. Hans Schitz, član zahodnonemškega parlamenta, je ponatisnil v »New York Timesu« izjavo, v kateri poziva ameriško vlado, da privoli v politiko izmenjave sedanjega režima v Češkoslovaški in oblikovanje takšne vlade, ki bi Sudetskim Nemcem omogočila, da se vrnejo in da tradicionalno rovarijo v suvereni državi.

Čudno je, da Američani dovolijo, da se pri njih tiskajo take izjave...

FLORENTINA

XII. nadaljevanje

»Ti je zares škandal! Nezasišano! Kako se more sploh kaj podobnega zgoditi! Major Tering udarja s pestmi po mizi. »Ta človek, ta Cherve, sedi že nekoliko tednov v vojaškem zaporu. In mi o tem sploh nismo imeli pojma. Zares nerazumljivo!«

»Da, tako je,« reče sonderführer Ralf zelo hladno. »Moj sodelavec me je ravno danes obvestil o tej zadevi. Cherve in Neronde sta bila ujeta, ko sta hotela prekorati demarkacijsko linijo. Oba so obodili na zapor z njihovima lažnima imenoma: Van Demond in Deffen.«

»Takoj obvestite o tem Berlin,« vpilje major Tering. »Toda nemudoma, brez odlašanja. Tam je celo večnost ščejo sled o obeh tčkah. Storitve vse potrebno in ju se danes pošljite v Berlin.«

»Gospod major, ne bi tega priporočila.«

»Kaj ne bi tega priporočila?« vpraša major prepaden.

»In zakaj, če smem vprašati?«

»Jaz — če dovolite — celo predlagam, da oba izpustite!«

»Kaj, hudiča besediš?« Ste znoreli?«

»Kaj vam sploh šine v glavo, da bi spustili ljudi, za katerimi je že cel vek razpisana nagrada in tiratica!« Major vmes drhti od jeze in se kar nič ne more pomiriti.

»Pustiti na prostost, ni ravno adevkaten izraz, gospod major,« reče Ralf. »Mislim samo na simbolično prostost. Spustili ju bomo, vendar jima bodo naši agenti nenehno za petami. Na ta način bodo moji agenti dobili zaupanje Pokreta odpora in se lahko vrnil v organizacijo. Tako bomo imeli vso skupino v rokah.«

»Pa kdo so ti novi tajnišveni agenti, o katerih govorite?«

»Žal mi je, gospod major, vendar vam tega v tem trenutku ne morem povedati. Sicer pa: saj poznate navodila!«

Major se, očividno jezen, ugrizne v jezik. Seveda, zelo dobro pozna navodila v Abwehru. Dobro ve, da se morajo vsi strogo pokoravati pravilom, da noben pripadnik Abwehra ne sme izdati drugemu svojih poverljivosti in obveščevalcev. In celo ne predstojnikom. Ker če je posređ izjava, no, krog zainteresiranih mora biti kar se da ožji...

»Hm,« reče naposled major zlovoljno. »Kaj pa če nam ta Cherve zbeži?«

»Gospod major,« odgovori Ralf, »moramo tvegati, ker je to edinstvena prilika, da spoznamo jedro največje organizacije Pokreta odpora v Belgiji. In prilike ne smemo izpustiti iz rok!«

»Strinjam se načelno! Res je: ne smemo izpustiti prilike. Vendar mislim, da bo bolje, če o vsaj zadevi govorite še s polkovnikom Hinterhoferjem. Če soglaš, nimam nič prota!«

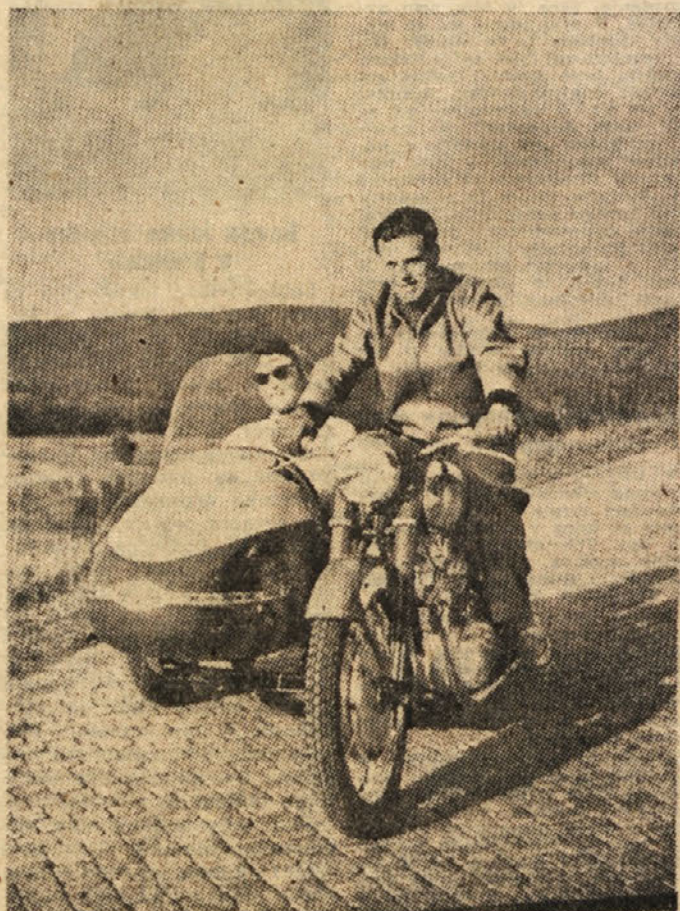
Polkovnik Hinterhofer je bil šef III. grupe centrale Abwehra v Bruslju in predstojnik majorja Teringa in Ralfa.

Polkovnik je pozorno poslušal Ralfova razlaganja. Vrtel je glavo, odikimaval in priklimal. Pričakoval je komplikacije. No, na koncu je dejal, da ne mara prevzeti odgovornost in je energično odbil Ralfov načrt.

Polkovnik Hes je bil šef centrale Abwehra »Asta« za Bruselj. Bil je inteligentnejši oficir stare šole. Tudi ta je bil v dvomih in je odklonil odgovornost. Toda na kraju je dejal: »Dobro, naj bo, če že tako hočete. Toda če bi Cherve zbežal, potem dragi Ralf... Sicer pa: s svojo glavo boste jamčili... Sprejmete pod temi pogoji?«

Ralf se globoko zamislil in nepremično gleda v polkovnika. Končno je odločil: »Sprejemam, gospod polkovnik!«

(Nadaljevanje sledi)

Tudi to se zgodi

V Rimu je najvišja jezuitska oblast poverila štirim jezuitom Fruscioneju, Valentiniju, Caselaju in Bosolu, da prečitajo vsa že objavljena in še neobjavljena dela italijanskega pisatelja Giovannija Papinija, (ki je znan tudi zaradi svoje »vratnice v katoliško vero« in v tem smislu tudi od katoliške cerkve poveljevan) da bi tako preverili, če so »pravoverni.«

Filmski producent Todd je priredil ob zaključku del pri snemanju filma V osemdesetih dneh okoli sveta» banket, ki je stal 130 milijonov lir. Na banket je bilo povabljenih 2.000 oseb. Omenjeni film je stal 3 milijarde in pol lir, njegov producent pa računa, da bo z njim zaslužil 25 milijard lir.

Znana igralka Marlene Dietrich, je v tem filmu nosila obleko, ki je Todda stala 30 milijonov lir. Gledalci, ki gledajo ta film, morejo videti to obleko le minuto časa.

Rusi kupujejo v zapadnih deželah nočne lokale. Tako vsaj piše nemški list »Der Spiegel,« ki ve povedati, da so Rusi v zadnjem času po svojih posrednikih kupili na Dunaju pet, v Parizu 6, v Zahodni Nemčiji pa najmanj 3 nočne lokale.

Francoz Jean Coupé se je spustil s padalom z višine 7.500 metrov brez vsakih naprav za umetno dihanje. Može se pripravljati še na večje podvige. Hotel bi zrušiti svetovni rekord v prostem padu s padalom, ki znaša 15.000 metrov.

Rusi elektrificirajo transibirske progo. Do zdaj so elektrificirali že progo od Ufe do Celjabinska, kar pa je šele začetek. Do leta 1960 bodo elektrificirali okoli 5.000 km proge, ko pa bodo vsa ta dela na tej progi končana, bo vožnja od Moskve do Vladivostoka trajala »komaj« 6 dni. Proga Moskva - Doneški bazen pa je že skoraj v celoti elektrificirana.

OD VSEPOVSOD
RESNICE SANJE

Zanimiv primer se je zgodil pred nekaj tedni, na Angleškem v mestecu Suffolk.

Stara gospa Bird je zeglja nekega dne prej v posteljo kot običajno, ker jo je bolela glava. Popila je vroč čaj in vzela neko zdravilo za pomirjenje živcev.

Ko je ležala, je kar nenkrat nad stropom svoje male hišice zaslišala silen ropot, takoj nato pa so se skozi strop pokazale moške noge v čudnih čevljih.

»Misliš sem,« tako je stara gospa pozneje pripovedovala novinarjem, »da sanjam in sem se zato uščipnila v roko, ker se mi je vse skupaj zdelo neverjetno. Skozi strop moje sobe — da bi padel človek!«

Stvar je bila v tem, da je mora, letalski kapetan Merriam zaradi neke okvare skočil iz svojega letala s padalom. Tako je mož padel na slabo streho hišice, v kateri je živel stara gospa, kjer je prebil streho s stropom vred. Na srečo si je kapetan pri padcu izvinil samo nogo in tudi stara gospa Bird si je že opomogla od velikega strahu, ki ga je preživel.

KONJUNKTURA
NA SEVERNEM TEČAJU

Esikimi, ki na Arktiku sodelujejo pri izgradnji zračne ob-

ramne linije, so prikratk v življenju zaslužili velike vsote denarja. Ker niso znali ravnati z denarjem, so začeli z njim kupovati vse, kar jim je prišlo pod roko. Kakor otroci, ki se veselo vsake igrice, so Eskimi začeli kupovati pisalne stroje, čeprav ne znajo pisati, kupovali so dežnike, čeprav na Atlantiku ni dežja itd. Kanadska oblast je dojemala posebno komisijo, ki bo v »gospodarskih vprašanjih« poučila Eskime, da ne bi po neumnosti zapravljali prislužnega denarja.

VSE ZA LEPOTO

Zanimivo je, da poslednje statistike, ki so jih napravili v Ameriki, kažejo, da moški izdajo večje vsote za olepševalna sredstva kot pa ženske.

PES JE ZASLUŽIL
ODLIKOVANJE

Junius Harrell iz Chicaga je šel nekega večera s svojim pesom na sprehod. Ko sta prišla mimo neke banke, je pes napadel dva moža, ki sta hotela vstopiti v banka. Pes Rocky je oba lopova straži tako dolgo, dokler se ni njegov gospodar vrnil s policijo. Tako je pes zaslužil 1.000 dolarjev v srebru, ki se izplačuje vsakomur, ki prepreči vstop v kakšno banko. Ker se pa danar ne more izplačati psu, je direktor banke de-

nar stehtal. Bile ga je nad pol kilograma. Toliko je psu kupil mesa, 1.000 dolarjev pa so razdelili med gospodarja psa in dva policista. Vsaki od treh je dobil 333 dolarjev, ker pa je 1 dolar še ostal, mu ga je njegov gospodar obesil za vrat kot odlikovanje.

PES — ANGLEŽ

Od strahu pred nevihto se je neki ovčarski pes v Hamburgu zatekel pred trgovino. Stal je pred vrati trgovine in ni pustil nikogar vanjo. Vsi poskušali, da bi ga spravili proč, so bili zaman — pes je vsakemu pokazal svoje zobe. Prišel so na pomoč tudi policisti, a tudi ti niso imeli zadosti avtoritete, da bi jih ubogal. Tedaj pa je neki policist v jezi angleško zaklel. Takrat pa je pes stopil pred njega in mu začel mahati z repom. — Pozneje so dognali, da je bil pes lastništvo nekega Američana in je pes seveda znal samo angleško!

Ze priletel Jack Dawis iz nekega mesta v državi Missouri v ZDA se je hotel oženiti s 13-letno deklico. Krajevno sodišče za mladoletne pa se je temu uprlo in nato ugotovilo, da to še niti ni dekletce, pač pa šele otrok, saj ima nevesta komaj 10 let.

E. E. L.

SKRIVNOST SANATORIJA

23

»In to mi poveš, šele sedaj?« je dejal Köhler ves iz sebe. »Spet ste mi omogočili, da se nam je izmuznil! Hitro, takoj morava to sporočiti šefu!«

Pograbil je Martino za rokav in jo vlek iz sobe. Potem pa se je zavedel svojega nespametnega početja in jo je izpustil. »Oprostite, gospodična Martina, to je bilo celo zame preveč!« se je osramočen opravičil.

»Ce bi kdaj koli dvomil nad tem, da moramo storilca iskati v hiši, potem nam zadnji dogodki govore o tem pač zadosti prepričljivo. Poglejte, gospodična Martina, bilo je tako, da sem si mislil: vi ste bili tisti večer, ko je smrtni krik gospe Petersen vznemiril celo hišo, edini človek, ki je čul. Nič ne razen vas ni slišal tistih prijetnih korakov storilca spodaj pod hišo. Nikomur ne bi prišlo na um, da je bila smrt stare gospe preračunana, če bi tisto noč tudi vi čvrsto spali. Vse to pa je bil za morilca zadosten vzrok, da vas pravočasno odstrani.«

Komisar Fuchs je govoril resno in premišljeno. Celo Köhler je pozabil na svoj občuten, prijazno reče nasmeš.

»Mislite torej, da je to, kar sem slišala in vem, zadosten vzrok, da mi je ta strašen človek že dvakrat stregel po življenju?«

»Vsekakor!« je dejal Köhler, ki je hotel svoje misli razpredati naprej, toda komisar mu je z roko odmahnil, naj molči.

»Storilec je šel že tako daleč, da mu je bilo končno vseeno, ali si naprti na svojo vest še kak umor več ali manj. Najprej je bil prepričan, da bo smrt gospe Petersen bila videti kot naravna posledica njene bolezni. Ker zaradi njene smrti ni imel nič priložnosti kakšne koristi, lahko sklepamo, da je imel storilec dragoceni nakit umrle gospe že v svojih rokah, ali pa je mislil, da se ga bo polastil, ko je tudi doktorja Warrena spravil s poti.«

»Vi torej mislite, da je Warren uprizorjal to strašno igro z mrtvaško glavo, da bi gospo Petersen tako prestrašil, da bi umrla za kajpo?«

»To bi bila ena izmed možnosti, a tudi prav nič več,« je pritrtil komisar.

»In kdo naj bi potem ubil Warrena?«

»Mogoče neko, ki se je hotel polastiti nakita, do katerega je prišel Warren na tako enostaven način.«

»Ne pozabite, da ni bil tisti večer, ali bolje tisto noč, ko je umrla gospa Petersen, nihče sam v prvi sobi. Gospodična Martina je bila priča, da je profesor Lorrnsen šel njeni v njeno sobo v družbi sestre Agne

in da jo je kmalu nato spet v njenem spremstvu zapustil,« je pripomnil Köhler, ki je z zanimanjem poslušal ta pogovor.

»Pri vsakem hudodelstvu je več možnosti, ki jih moramo vzeti v poštev. Kdo more na primer trdit, da je bil nakit še v hiši, ko je bil Warren umorjen? Če ga je torej res že imel, je verjetno, da ga je bil prej spravil iz sanatorija na varno.«

»Mi prehajamo s predmeta drugam,« je rekla Martina, ki je bila videti bleda in izčrpana. »Ce bi bil doktor Warren kriv smrti gospe Petersen, potem bi človek, ki me zasleduje, ne imel nobenega interesa na tem, kar mi je znano, saj se to nanaša samo na smrt stare dame.«

»Vidim, da ste zelo ostroumni! Omeniti moram, da sem vedno bolj prepričan o tem, da gre za enega istega storilca, ki mu je doktor Warren prišel na sled. To bi tudi opravičilo njegovo skoraj nenavadno osuplost, ko je po nepredvidnosti zbil mrtvaško lobanjo na tla. Tisti trenutek je najbrž kombiniral različne stvari in je bil tako nepreviden, da jih je zaupal človeku, ki je imel največji interes na tem, da jih nihče ne zve.«

»Morali bi torej dognati, kdo je bil v njegovi sobi, ko je strežnica Greta šla od njega,« je pripomnil Köhler zamišljeno.

»Seveda bi bilo to dobro, toda mrtvi žal ne dajejo več nobenih pojasnil. Zaradi tega se bomo morali sami pobrigati za to.«

Komisar Fuchs je potegnil debelo srebrno uro iz žepa. Razmišljen jo je navijal, pri čemer je ura kar hreščala. »Za danes hočem končati.« Nima pomena, da bi sedaj postavljali celo hišo na glavo, kajti storilec je imel že toliko časa, da se je neopazno pomislil med številne goste v sanatoriju. Sedaj moram še misliti na to, kako bom prišel domov,« je rekel Suchs, toda Martina je tedaj še bolj pobledele.

»Vi odhajate?« je rekla vsa prestrašena. »Prosim vas, ne storite tega. Tako grozno se bojim! Dvakrat sem že ušla zanesljivi smrti in ne vem, če bom imela še tretjeto takšno srečo.«

»Draga gospodična Martina, saj nismo tako brezsrčni, kot mislite! Gospod Köhler bo nocoj celo noč stražil pred vašimi vrati kot zvest pes. Ne verjamem, da boste še imeli kakšne neprijetnosti. Kar smo hoteli od vas zvedeti, ste nam že povedali, in to ve tudi storilec prav gotovo. Ne bi imelo več nobenega smisla, da bi vas še nadgledoval.«

Komisar Fuchs je vstal. »Jutri zjutraj bomo spet zgodaj tu. Pojdite torej še za kakšno uro v dnevno sobo, gospodična Martina, da vaša odsotnost ne bo zbujala pozornosti. Z gospodom Köhlerjem se bova

sedaj še pomenila o nekaterih stvareh in ponoči imam tudi še precej dela. Prosim vas še, da o vsem, kar se je nocoj zgodilo, molčite.«

Noč je pretekla za Martino in Wilfrieda Köhlerja brez kakšnega posebnega dogodka. Martina je zjutraj bila videti nekoliko bolj sveža kot prejšnji dan, dasiravno je malo spala in so jo ponoči preganjale mučne sanje.

Köhler je bil drugi dan nekam okoren, to pa od trajnega sedenja na stopnicah pred vrati Martinine sobe, in je bil videti kot kakšen ječ. »Kraljestvo za dober brijski aparat!« so bile prve besede, ki jih je izgovoril, ko je Martina odprla vrata svoje sobe in mu želela: »Dobro jutro!«

»Psi!« jo je posvaril in položil prst na usta. »Ne tako glasno! Spravite me lahko še v čudno luč, če me najdejo tako zgodaj z vami.«

Zadovoljno se je zarežal in potem dejal: »Bo mogoče dobiti tukaj pošteno kavo? Ali vam dajemo za zajtrk le zdravilne čaje, ali sok od kislega zelja ali kaj podobnega?«

»Prepričana sem, da boste dobili, kar želite, gospod Köhler. Pojdite kar spodaj v zajtrkovalnico, prišla bom kmalu za vami.«

»Raje bi šel najprej k brivcu, toda bojim se, da mojemu šefu to ne bo všeč.«

»Podnevi sem kar pogumna,« se mu je nasmehnila Martina. »Sedaj lahko odidete. Ostala bom spodaj pri drugih gostih in mislim, da se mi v njihovi družbi ne bo nič pripetilo.«

Köhler je nekaj trenutkov pomisljal, potem pa rekel: »Raje nosim dolgo brado, kot pa da bi ostal brez nje, kajti komisar bi mi jo prav gotovo odtrgal, če bi se vam še kaj zgodilo. Razen tega sem lačen.«

»To je seveda argument, proti kateremu ni nobenega ugovora,« je odvrnila Martina. »Najbolje je, da grem kar z vami.«

Odšla sta v zajtrkovalnico v pritličju. Ob tej zgodnji uri je bilo tamkaj še malo gostov, toda pojav Köhlerja je vendar zbudil precej pozornosti.

Strežnica Greta je Köhlerja postrani pogledala. »Kaj naj vam prinesem?« ga je vprašala precej neprijazno.

»Kave, kruha, surovega masla, šunke in jajc,« ji je našteval Köhler na prste in pristavil: »In ne premalol!«

Greta je odšla, kakor da jo je smrtno razžalil.

»No, tej sem se pa temeljito zameril!« je dejal Köhler Martini.

»Ni tako huda, kot je videti.«

Počasi se je začel prijeten prostor polniti z gosti, toda nekam tih so bili vsi ti ljudje, ki so bili drugače vedno govorni in nasmejani. Naskrivaj so opazovali Köhlerja, ki se pa ni dosti zmenil zanje, kajti bil je zatopljen v svoj zajtrk in je le tu in tam spregovoril kakšno besedo z Martino, ki je srebrala svojo kavo in prigrizovala zraven mlečni kruh. Vedno in vedno je pogledovala to jutro na uro, tako je kazalo, kakor da so se kazalci prilipili na številčnico.

(Dalje prihodnja)